VLAD MUȘATESCU

LA SUD DE LACUL NAIROBI

ROMAN PENTRU TINERET

VLAD MUȘATESCU

LA SUD DE LACUL NAIROBI

ROMAN PENTRU TINERET

Editura A B C

Partea I

Patru fraţi şi un jurământ

Postul de radio 93

Din difuzorul aparatului de radio, vocea speakerului se auzea pătrunzătoare şi însufleţită de o ciudată căldură:

«Atenţiune! Atenţiune! Vorbeşte postul de radio 93!... Atenţiune! Atenţiune! Vorbeşte postul de radio-emisiune 93!... Toţi ascultătorii sunt rugaţi să fie atenţi la emisiunea noastră... Sunt rugaţi să nu părăsească aparatele... Nu părăsiţi aparatele!... La orele 19.35, vom transmite discursul conducătorului staţiunii de radio-emisiune 93!... Nu părăsiţi aparatele... Atenţiune! Atenţiune! Vorbeşte postul de ra-

dio-emisiune 93! Atenţiune! Atenţiune! Vorbeşte postul de radio 93!... Ascultaţi emisiunea noastră dela orele 19.35!»

In sufrageria scăldată în razele soarelui blînd de primăvară, doamna Maria Armstrong, înconjurată de cei patru copii ai săi, ascultase înfiorată, vocea care se auzise până atunci, răsunînd în cameră. Cei doi gemeni, Mathew şi Luca, se uitară unul la altul, apoi îşi întoarseră privirile spre fratele lor mai mic, Marck, care şoptea ceva cu surioara lor, Joanna. Păreau oarecum intrigaţi de insistenţa cu care vorbise speakerul, însă erau liniştiţi cu toţii. In schimb, mama lor părea mai îngîndurată ca oricînd. Figura ei palidă şi blîndă se întorsese cu dragoste spre copii săi: însă nevoind să arate sentimentele ei, mângîie în gând capetele bălae ale lui Mathew şi Luca, pe cel roşcat ca un morcov al lui Marck, şi apoi se opri mai îndelung asupra capului negru ca tuşul chinezesc, al fetiţei, care stătea liniştită pe scaunul scund de lîngă sobă. Joanna se uita şi ea ca şi fraţii săi la Mamma, parcă aşteptînd o explicaţie: vrea cel puţin să audă ceva vorbindu-se. Şi Mamma grăi:

— Dragii mei, după cum vedeţi, trebue să mai aşteptăm încă aproape un ceas. Ar fi bine să închidem şi să mergem puţin în grădină.

— O nu, Mamma, te rog! Mai bine să stăm aici. Ai auzit bine c'a spus, să aşteptăm la aparate... poate mai spune ceva. In grădină e răcoare acum.

Şi ca un cor, copii aprobară în grup:

— Da, Mamma, te rugăm frumos, lasă-ne aici.

Luca cu Marck, ca două pisici blînde, se apropiară din amîndouă părţile de doamna Armstrong, o mîngîiară pe obrajii care parcă zîmbeau şi o sărutară fiecare pe obrazul din partea sa.

Numai Joanna nu zisese nimic, însă Mamma, puţin mirată de tăcerea ei, întrebă:

Dar, tu, Joanna, n'ai vrea să asculţi şi tu?

— O, Mammy scump, cum să nu, însă vreau să rămîi şi tu cu noi... tot e tîrziu şi nu ai nimic de făcut. Zău, fi drăguţă şi nu te supăra că stăruim atît de mult. Hai mai bine să-ţi arăt ceva.

Ridicînd mînuţele ei albe de pe genunchi, lăsă să se vadă un plic galben de vechiu ce era, ros la margini şi scorojit.

— Dă-mi mie plicul să văd ce e cu el, spuse doamna Armstrong repede, căci plicul i se părea foarte cunoscut.

Luînd plicul în mînă, Mamma se schimbă la faţă, pleoapele îi tremurară şi o lacrimă caldă se strecură printre gene, căzînd ca un strop de rouă pe poala rochiei cenuşii.

Copiii, îngrijoraţi de schimbarea aceasta, se uitară curioşi la Mamma şi parcă erau gata să plîngă şi ei. O durere mută se vedea atît de lămurit în ochii lor, încît Mamma strînse la pieptul ei pe Luca şi pe Marck şi spuse:

— Cine ştie cum de s'a rătăcit scrisoarea asta pe sub bufetul unde a găsit-o Joanna. Este o scrisoare dela tatăl vostru. Tocmai de acum 16 ani,.. sau

poate chiar mai mult. E atît de veche! Și de cînd nu știm nimic de Richard, au trecut atîția ani...

— Mamma, întrebă Marck, curios ca totdeauna, spune-ne și nouă cum era tata cînd a fost tînăr?... De ce a plecat în Africa?... Niciodată n'ai vrut să vorbești cu noi despre călătoria lui. Acum suntem destul de mari. Mathew și cu Luca au 16 ani, eu 15, Joanna 14. De zece ani nu știm nimic despre tata. Mamma, tu știi bine cît de mult l-am iubit pe tata! Cîțiva ani în care am putut vedea cît de bun și blînd era.

— Așa e! strigară toți în cor.

Și luînd cuvîntul în numele tuturor, Marck vorbi mai departe:

— Tu n'ai vrut niciodată să ne spui ceva de tata. Din 1931. Îți aduci aminte, Mamma, că singură tu ne spuneai să așteptăm vremea cînd vom afla și noi acest mister?

Mamma se uită cu duioșie la ei și se hotărî, după o mică luptă în sufletul său, să spună copiilor povestea tatălui lor. Și ștergându-și lacrima ce îi mai stăruia pe gene, începu:

„Acum vreo douăzeci de ani, pe un vapor vechiu și părăginit, o «șandrama» după cum îi spuneau marinarii sau un «bidon» după cum îl botezaseră alții, călătoreau spre America o mulțime de emigranți. Printre această lume nefericită, îndurerată, dar cu nădejdea în suflet, că vor găsi o pîine mai bună în Lumea

Nouă, se aflau şi câţiva Romîni. Printre ei mă aflam şi eu, tata şi cu o soră mai mică. Am mers vreme de o lună de zile pe timp bun şi frumos. Părea că n'o să mai ajungem. Tocmai cînd se împlinise o lună de cînd ne îmbarcasem la Brindisi, în Italia, bidonul nostru se isbi de un gheţar şi începu să ia apă. Dacă nu se găsea transatlanticul Lusitania ca să răspundă la disperatele noastre S. O. S-uri, nu aşi mai fi acum în vieaţă. Cu multă greutate ne-au transportat pe bordul Lusitaniei, unde am fost primiţi omeneşte şi din fericire, am fost duşi gratis chiar pînă la New-York.

„La New-York nu am găsit nimic de lucru şi atunci am plecat cu tata şi cu surioara mea, la Detroit. Ne îndreptase într'acolo, un ardelean care avea un restaurant în Manhattan. Venise aci de vreo zece ani şi făcuse avere. Dorinţa noastră era aceiaşi: avere.

„La Detroit am găsit o mulţime de Romîni. Se putea spune că aproape jumătate din populaţia oraşului, era compusă din ardeleni şi regăţeni. Am găsit imediat de lucru la uzinele de automobile, cîştigînd în felul acesta o bucată de pîine şi o mîncare caldă. Apoi am început să facem şi economii. Şi cînd am strîns mai multe cunoştinţe de limba engleză, m'am înscris la o Universitate Serală, înfiinţată pentru muncitori. Aici, în decurs de trei luni de zile, am învăţat bine limba Statelor-Unite. In scurt timp, am devenit

cea mai bună și sîrguitoare elevă la Științele-Naturale, pentru care aveam o mare tragere de inimă. Profesorul Richard Armstrong, tatăl vostru, căci el era cel care preda cursul, m'a încurajat foarte mult. Și aproape după trei ani de muncă încordată, mi-am putut lua, cu ajutorul lui, licența în Științele-Naturale. Eu, o simplă muncitoare de uzină, reușisem, deși lucram zilnic cîte 8 ore, să dobîndesc o licență. In ziua cînd am primit diploma, profesorul Richard Armstrong, m'a cerut în căsătorie. Tata cînd a auzit s'a făcut foc. Nu admitea să mă căsătoresc cu un străin de neam. Totuși, pînă la urmă s'a învoit, cu condiția ca Richard să învețe limba mea. Altminteri nu-și dădea fata nici în ruptul capului. Și bietul Richard a fost nevoit să aștepte încă un an de zile pînă a prins bine să vorbească romînește. Venea la noi, seară de seară și tot vorovind cu romînașii noștri, a prins dragoste de ei tot așa ca și de chunia romînească. Sfîrși prin a se muta în cartierul coloniei romîne.

„M'am căsătorit în 1922. Richard ținea foarte mult la mine. De altfel el nu făcea nicio diferență între diferitele rase și neamuri. Iubea foarte mult pe romîni, pentru puterea lor de muncă și spiritul de inițiativă. Seară de seară, cînd venea dela Universitate, mai lucra din greu încă două ceasuri, deși era frînt de oboseală.

„Nu mai lucram de mult la uzină, fiindcă eram ocupată cu creșterea voastră. Insă Richard, muncind în felul acesta, reușise ca, după cinci ani, să desco-

pere o nouă metodă de a transmite undele hertziene. Pentru aceasta primi dela Washington o mare distincție. Dar cea mai mare bucurie a lui fu atunci cînd, în ziua de 30 Januarie 1929, primi numirea de geolog, naturolog și radio-telegrafist în expediția profesorului Neagoe, care era subvenționată de guvern. Profesorul Neagoe era un cunoscut chimist, de origine tot romînă, însă venit cu zeci de ani în urmă în America. Nutrea o mare prietenie pentru Armstrog și nu vorbeau între ei decît romînește. Cu cîteva zile înainte de plecare, prin intervenția lui Neagoe, Richard fu numit ca adjunct al acestuia.

„Cred că vă amintiți și voi, dragii mei, de plecarea lui Richard. Vă aduceți aminte cît de vesel ne făcea semn cu batista de pe bordul vaporului care se depărta de cheiu.

„Prima scrisoare pe care am primit-o a fost din Mozambic. Richard scria foarte entuziasmat despre nădejdiile pe care le vedea aproape de realizare.

„N'am înțeles însă care erau scopurile precise ale expediției profesorului Neagoe. Acesta era un om ciudat și mereu am avut impresia că ascundea ceva, împreună cu Richard. Declarația pe care o făcuseră jurnalelor, lăsa să creadă că sunt în descoperirea urmelor unor presupuse animale exotice, care, ziceau ei, trăiau încă în Africa, în timpurile preistorice".

Copiii, cu răsuflările întretăiate, ascultau cu atenție, întîmplările povestite atît de simplu de Mamma.

Și atunci cînd Joanna spusese, „Mamma. și pe urmă"... toți frații se uitară, urît la ea. Insă Mamma prinse imediat acest gest urît și îi dojeni din privire pe fiecare. Plecară cu toții, vinovați, capul în jos.

— Deși primeam în fiecare lună scrisori dela Richard, prin consulatul nostru din Mozambic, deveneam din ce în ce mai neliniștită. De multe ori mă gîndisem mai cu atenție la pregătirile lor și făcînd o socoteală, observasem că proviziile pe care le luaseră le erau deajuns pentru cel puțin cinci ani. Ori, expediția era plănuită numai pe un an. De ce oare ascundeau lucrurile acestea?

In una din scrisori, Richard spunea: „Am ajuns la ultimul post al lumii civilizate. L-am lăsat în urmă cu 15 mile Azi noapte am văzut un semnal din postul 275 al poliției portugheze... am răspuns și noi. Acum înaintăm mereu spre locurile care deși ar părea de necrezut, sunt încă neexplorate. Romanii pe hărțile lor primitive, scriau pe marile pete albe ale pămînturilor africane nedescoperite, „terra incognita, hic sunt leones, "adică„ pămînt necunoscut, aici sunt lei". Pe aproape de adevăr, căci și aici sunt lei. Dar mai este și altceva. Și cred că vom ajunge la ținta noastră în curînd. De fapt, simțim cu toții lucrul acesta. Și aparatele noastre de precizie, o simt. Pînă acum nu am găsit încă nimic. Dar nu mai e mult. Totuși e ceva straniu"...

Vocea se auzi din nou în difuzorul aparatului de radio, neașteptată, bruscă, tare:

„Atenţiune! Atenţiune!... Vorbeşte postul de radio-emisiune 93!...

„Mai sunt cinci minute! Va vorbi pentru prima oară directorul postului de radio-emisiune 93! Atenţiune! Vorbeşte postul de radio-emisiune 93!

Mamma, întreruptă de vocea aceasta, se opri şi ascultă atentă. După aceia, văzînd că s'au liniştit copii, continuă:

— După 6 luni am primit ultima scrisoare dela Richard. O trimisese consulatul american din Mozambic, cu menţiunea că fusese adusă de călăuza care condusese expediţia prin pustiul Africei. Richard scria: „Cred că mîine ne vom întîlni cu evenimentul aşteptat atît de mult. Acum aparatele noastre o arată destul de precis. Cercetările mele făcute cu Neagoe timp de 9 ani, s'au dovedit a fi exacte. Dacă vom descoperii ceea ce căutăm, aceasta va fi pe undeva la Sud de lacul Nairobi..."

De astă dată radio retransmise vocea aceea unică, cu un ton mai solemn parcă. Copiii îşi traseră scaunele lîngă radio şi Marck îşi puse urechea lîngă difuzor:

„Atenţiune! Atenţiune! Vorbeşte postul de radio-emisiune 93!. La microfon se află pentru prima dată directorul staţiunei de radio-emisiune 93! Din motive bine înţelese, se respectă anonimatul!"

Şi după o mică pauză, o voce caldă, pătrunzătoare, foarte clară, vorbea cu un accent american specific:

„Ascultători din lumea întreagă, iubitori de muncă și de pace, de știință și cultură..."

Era o voce matură, poate a unui om mai în vîrstă, cu un tic nazal foarte pronunțat. O voce foarte cunoscută. Copiii se uitară deodată unul la altul ca pentru a căpăta un răspuns la întrebarea mută, care se citea pe fața fiecăruia. Dar nu se uitară la Mamma. Pentru ea vocea era mai cunoscută poate.

„Cetățeni ai globului acesta, oameni ai păcii și bunei voințe..."

Dar nu mai auziră continuarea, căci Mamma se prăbuși frîntă peste aparat, tîrîndu-l în căderea ei la pămînt. Fără suflare, cu fața albită de lipsa de sînge, sta răsucită la pămînt, lîngă aparatul de radio, care vorbea încet. Și vocea aceea prea cunoscută, ca să mai fie vreo îndoială, vorbea înainte, încet, de neînțeles...

Datoria de onoare

In camera vopsită numai în alb, strînși în jurul unui pat de metal aluminat, se aflau Mathew, Luca, Mark și Joanna. Și în pat era Mamma. Se stingea Mathew, cu cîteva clipe mai înainte, vorbise cu doctorul Blane, prieten bun cu familia Armstrong. Și doctorul, care venise imediat la chemarea disperată a copiilor și luase la spital pe Mamma, îi spusese adineaori, încurajîndu-l că în curînd, Mamma va muri. Nu mai era nicio nădejde. Era o veche boală a ini-

mei. Un şoc puternic, în urma unei emoţii prea mari şi restul se ştie.

Acum priveau toţi cu ochii înnotînd în lacrimi. Ioanna ţinea mîna lui Marck strîns, strîns de tot.

Nu plîngeau tare. Nu vroiau ca să fie durerea Mammei şi mai mare. Aceasta se sfîrşea văzînd cu ochii. Insă iată că ridică cu greu pleapele şi şopteşte cu o voce ce de abia se putea înţelege:

— Veniţi... veniţi mai aproape... puii mamei!...

Copii îngenunchiară la picioarele patului, lîngă capul iubit al Mammei. Şi ascultară cu inima înfrîntă:

— Dragii mamei.. după cum vedeţi... totul e pe sfîrşite... o ştiam de mult... o bănuiam... aţi auzit şi voi... tot aşa cum am auzit şi eu. Mă duc, nu mai pot rezista, inima asta, săraca, nu mai vrea să bată, dar voi ştiţi, puii mamei, că nu trebue să fiţi trişti Ţineţi minte cum v'am învăţat eu, că nu trebue să vă lăsaţi niciodată infrînţi de durere. Trebue să fiţi tari, tari ca tatăl vostru. Exemplul lui să fie pentru voi biblie. Să nu minţiţi, să nu vă fie niciodată frică de nimeni afară de nedreptate, neadevăr şi reacredinţă. Acuma... tu Mathew... trebue să asculţi bine... bine de tot, ceea ce-ţi voiu spune... căci nu mai pot vorbi multe... ascultă, în cassa de bani... sub hîrtiile de=o sută de dollari.,. se află un plic... ai să=l deschizi .. dar nu trebue cetit de nimeni altcineva decît de tine şi de fraţii tăi. Şi vă rog... din tot sufletul, din toată inima... să nu uitaţi niciodată pe tatăl vostru şi nici=

odată să nu precupeţiţi ceva pentru el. Şi cred că nu veţi uita niciodată pe mama voastră..."

Şi nu mai fu nimic. Pleoapele se lăsară încet peste ochii care nu vor mai vedea de acuma înainte. Faţa Mammei se lumină, se însenină cu un zîmbet blînd şi bun cum nu fusese poate niciodată în vieaţă.

Joanna se plecă plîngînd în hohote peste Mamma şi sărută pentru ultima dată buzele palide, lipsite de sînge

Au trecut vreo 6 zile de cînd corpul fără de vieaţă al Mammei a fost acoperit de bulgării murdari de pămînt. Şi pe lespedea albă de marmoră, care acuma se află pe mormînt, copii au scris:

„Pe tine Mamma, copiii tăi nu te vor uita niciodată".

In sufrageria casei, în jurul mesei, aşezaţi pe scaune, şedeau Mathew, Luca, Mark şi Joanna.

In aceste zile, Joanna fusese de admirat. Stăpînindu-şi durerea, servise pe băieţi cu tot ce le trebuia, le pregătise masa şi-i îngrijise în aşa fel ca ei să nu-şi dea prea mult seama de lipsa Mammei.

— Acuma, după părerea mea, zise Mathew, trebue să îndeplinim ultima dorinţă a Mammei. Durerea noastră este prea mare, însă şi mai mare trebue să fie puterea jurămîntului pe care l-am făcut. Este o datorie de onoare. Cheile dela cassa de bani sunt la mine. Du-te, te rog, Luca, şi deschide tu. Ia de sub

teancul de bacnote din stînga, plicul pe care ai să-l găseşti acolo.

Luca, plin de emoţie, se duse şi deschise greoaia cassă de bani, căută şi se întoarse apoi cu faţa spre Mathew:

— Uite plicul, spuse, dînd lui Mathew un plic mare, gros, care se vedea de departe că trebue să fie plin cu hîrtii.

Pe el scria: «Să se deschidă de către copii mei după moartea mea». Scrisul drag al Mammei, emoţionă profund pe copii. Mathew desfăcu plicul, îl întinse lui Luca, el fiind lectorul familiei. Acesta, cu o voce tremurătoare, începu:

„Copiii mei,

„Toate lucrurile pe care le veţi afla în această scrisoare, vă erau destinate vouă, însă eram hotărîtă să nu le aflaţi decît în momentul cînd nu voiu mai fi în vieaţă.

„Încă de cînd Richard, soţul meu şi tatăl vostru, a plecat în Africa, am avut bănuiala că el şi cu Neagoe, ascund adevăratul scop al expediţiei. Deşi nu lucram niciodată cu Richard în laborator, totuşi am putut să aflu că el reuşise, după multe greutăţi, să descopere, împreună cu Neagoe, o formulă chimică, pe care nu am găsit-o decît tîrziu, după plecarea lor. Era scrisă într'un caiet pe care l-am găsit căzut în dosul dulapului. Din formulă nu se putea pricepe mare lucru. Dar luînd ca bază equaţia găsită, timp de zece ani, am putut să refac toate experienţele şi cred

că am ajuns la același rezultat ca și Richard. Dacă am ajuns la același rezultat în mod real, adică acela pe care-l posedă el, atunci înseamnă că am găsit mijlocul să aducem fericirea pe pământ. Atunci m'am speriat singură de măreția acestei descoperiri. Acuma trebue să vă mai spun încă un secret. Într'un moment de disperare am distrus formula și dările de seamă asupra tuturor experiențelor. Din 1932, la un an și ceva dela dispariția expediției Armstrong-Neagoe, pe lungimile de undă în bandă scurtă de 17,3 și 49,37 a început să emită un post de radio-emisiune, necunoscut. Necunoscut a rămas și pînă acum, Și o vastă revoluție s'a produs în viața științifică și intelectuală a globului. Căci postul de radio 93, așa cum se denumise singur, nu emitea știri politice sau muzică. Nu! El transmitea lumei întregi, lucruri extraordinare. Mi-aduc aminte că în 1932 a transmis formula unui aminoacid pentru identificarea vitaminelor. Tot în 1932, a transmis o formulă detailată a unui nou ser, care vindecă boala somnului în forma cea mai grea.

„In anul 1933 a transmis în cel mai detailat mod planul unei mașini agricole, care a turburat toate concernele fabricilor de mașini agricole. Toate s'au grăbit să fabrice mașina aceasta după planul transmis. In felul acesta s'a desființat concurența, căci între mașina unei fabrici și cea a altei fabrici nu mai era nicio diferență, așa că lumea cumpăra fără să mai întrebe dela ce fabrică vine mașina. Era o mașină minunăție. Treera, cîntărea sacii și-i lega, după ce mai

întîiu secerase şi legase snopii. Din 1934 au pornit să iasă la iveală primele mele bănueli. S'a transmis o ştire care a făcut mare vîlvă: era vorba de vitamina C3X. Cel mai simplu remediu al reumatismului. Ori eu încă de pe vremea cînd cercetam manuscrisele lui Richard, ştiam că el obţinuse aceiaşi equaţie chimică. Era un lucru foarte ciudat, căci nimeni altul decît Richard nu ştia formula. Toate descoperirile acestea, care au fost valorificate de toţi, căştigînd miliarde, erau cedate universului întreg de către un grup de necunoscuţi, prin intermediul postului 93, fără ca în schimb să ceară vreun beneficiu bănesc. Ei totdeauna anunţau că dau aceste binefaceri numai în schimbul păcii. De îndată ce ar fi isbucnit un război, ar fi suspendat imediat emisiunile ştiinţifice, pentru a lăsa loc celor ce luptau prin radio pentru pacea pierdută.

„Toată lumea a căutat prin toate mijloacele să identifice postul 93, însă nu s'a reuşit niciodată.

„In 1938 s'a transmis o descoperire unică a postului 93. Toate revistele de specialitate nu mai încetau. Era descoperirea sulfamidelor. Unicul gono, strepto-cid. Richard, încă din 1930 reuşise să izoleze acest produs în retortele şi eprubetele sale. Altă mărturie care îmi dădea de gîndit.

„In 1939 se crezu că se identifică postul 93, ca existând pe undeva pe la sud de lacul Nairobi. Insă întregei lumei i s'a părut o asemenea idee ca năstruşnică şi a rîs cu hohote. Eu nu am rîs. Cred că vă închipuiţi de ce.

„Oricine își poate închipui starea mea sufletească cînd mi se păru că toate bănuelile se adeveresc. Toate aceste descoperiri nu duceau decît numai la un singur punct. Un foarte luminos punct. Nici mai mult nici mai puțin decît că tatăl vostru trăia. Și atunci m'am gândit la el, la mine și la voi. Richard se află acolo unde bănuesc. Eu sunt prea bătrână pentru a lua inițiativa. Voi, voi sunteți singurii care veți putea găsi pe tatăl vostru. Nimeni altcineva. Poate că eu mă voiu fi înșelat, dar aș vrea ca să nu pierdeți nicio clipă, să luați o hotărîre și să vă faceți datoria față de tatăl vostru, față de onoare. V'am crescut cu mari sacrificii, numai pentru ca să nu vă văd fără niciun rost pe lume. Am vrut să vă cresc tari și neînfricați. Poate că Richard are nevoie de voi acolo, poate că voi aveți nevoie de el. Plecați cît mai repede. Cu bine,

Mamma".

Când vocea lui Luca, care tot timpul cît citise, tremurase de emoție, se stinse acuma, pronunțînd cu durere cuvîntul cel mai drag din lume, numele atît de scump copiilor, cu toții aveau ochii înlăcrămați, însă plini de o lumină nouă, speranța și de o hotărîre puternică. Sfatul Mammei trăia în inima lor.

Și în acest moment, cînd nimeni nu se aștepta, își făcu apariția în cameră, o ființă stranie și foarte puțin dorită.

Mai pe scurt, era mătușa Betty. Sau mai pe lung, sora vitregă a Mammei. Înaltă, slabă, cu fața prelungă

şi înnegrită de răutate, iar natura, ca o răsplată anticipată, îi atîrnase de apendicele nazal, un neg formidabil. Din cauza acestui inconvenient, mătuşa Betty nu auzise încă pînă acum din partea nimănui mult aşteptatul cuvînt al cererei în căsătorie. Şi de cînd trecuse de 55 de ani, pierduse orice speranţă în fericirea traiului în doui.

Oprindu-se în pragul uşei, clipind din ochi, din cauza trecerei bruşte dela lumină la întunerec, se uita acum atentă la copii. Parcă suspecta ceva. Insă fiinţa ei acră şi nesuferită, era foarte cunoscută acestora. Luca ascunsese sub el plicul cu scrisoarea Mammei. Ceilalţi luară poziţii cît mai variate şi mai nepăsătoare. Şi Marck luă cuvîntul, mieros şi fals, poate mai fals decît trebuia.

— Vai ce plăcere, scumpa noastră mătuşă! De sigur că buna noastră mătuşă a venit să ne cansoleze de pierderea de nereparat pe care am suferit-o. Vederea scumpei matale fiinţe este pentru noi un balsam ca untdelemnul. Dragă mătuşă, în numele tuturor, te rog din adîncul inimei să iei loc.

Mătuşa Betty nu putu să desprindă nimic din propoziţiunile acestea spuse cu dulceaţă şi nici de pe faţa lui Mark. Crezu cu credinţă în cuvintele unse cu lipici,

Aşezîndu-se pe scaunul indicat de acesta, scaunul scîrţîi îngrijorător. De aceea o şi poftise pe acest fotoliu scos la pensie de mulţi ani. Era cu piciorul rupt.

— Dragii mei nepoți, vă aduc o veste bună. De când nu mai este Mamma voastră și scumpa mea surioară, pronunțînd cuvintele acestea baba smiorcăi pe nas, simt o grijă nouă, o mare și sfîntă datorie. Creșterea voastră va forma de acuma înainte idealul vieții mele.

— Vai, dragă tușă, de ce să fim atît de idealiști? De ce să te deranjezi? Vocea lui Marck începuse să se enerveze puțin.

— Nu, acesta nu-i deranj, maică. Pentru voi mă sacrific.

— Mătușă Betty, noi te iubim foarte mult, începu să vorbească Mathew, și nu am vrea să facem ca ultimii matale ani să fie înveninați de tinerețea noastră sburdalnică.

—Dragii mei, ultimii mei ani, mai pot să fie vreo 40—50, dacă dă Dumnezeu. Așa că voi nu vă îngrijați. Hotărîrea mea e luată. Voiu administra cu grijă de mamă averea voastră pe care ați moștenit-o, iar pînă la majorat, voi veți fi adăpostiți într'un azil.

— Ce? strigară într'un glas toți copii.

Oricine își poate închipui indignarea violentă care se citea în ochii lor. Și în momentul cînd copii își exprimară această ne mai pomenită mirare pentru nerușinata manevră a lăcomei mătuși, în acel moment chiar, fragilul scaun, scoase un pîrîit neașteptat și se prăbuși cu mătușe cu tot. Spectacolul deveni ilariant la culme. Numai la teatru se putea auzi un rîs ca acela care isbucni din piepturile tinerilor noștri, atunci

cînd mătuşa îşi făcu apariţia dintre dărîmături, cu pălăria veche ţinută pe-o ureche, cu umbrela scoţiană, frîntă în două jalnice bucăţi, sforţîndu-se să-şi recapete echilibrul în cele două picioare, în ciuda gravităţii pămîntului, care se opunea vîrtos acestor încercări. Şi mai tare, mai nestăpînit, hohoteau copii atunci cînd mătuşa, cu faţa încreţită de ură, cu ochii holbaţi de mînie, le strigă mai mult fugind decît plecînd:

— La azil! Acolo-i de voi, copii neruşinaţi. Sunt singura voastră rudă. O să vă administrez eu de o să mă ţineţi minte.

— Ha, ha, ha, rîdeau copii, abţinîndu-se cu greu să nu leşine de rîsul acesta mai tare decît ei. Ideia aceasta năstruşnică a mătuşei, li se părea atît de comică după cetirea scrisoarei Mammei.

— La azil! strigă pentru ultima oară tuşa Betty.

Dela Detroit la Mozambic

— Niciodată! Niciodată! Acestea erau cuvintele pe care le-ar fi auzit Mătuşa Betty dacă ar mai fi întîrziat. Nimeni nu ne va opri să ne facem datoria. Nimeni...

— Nimeni, copii. Aşa? întrebă cu însufleţire Mathew.

— Da! răspunseră cu toţii într'un glas.

— Ce e de făcut atunci? întreabă Marck. Hai, tu, Luca savantul. Dă o idee. Mathev e bun numai

la gimnastică, dar la inițiative ce să mai vorbim! Decît să stai cu nasul în cărțile tale, mai bine ne-ai spune nouă ce-i de făcut. Să ne lăsăm băgați la azil?

— Eu mai bine mă bag servitoare să spăl scîndurile pe jos, decît să ajung la azil, spuse aproape plîngînd, Joanna. Eu sunt cea mai mică și după planurile mătușii Betty va trebui să sufăr mai mult decît voi. O să mă părăsiți oare în ghiarele desnădejdii?

Luca, în acest timp, vădit mișcat, asculta și o idee îi veni:

— Nu, noi, frații tăi, nu o să te lăsăm.

— Jurăm! repetară cu avînt și dragoste Mathew și Marck.

— Dacă o să fiți atenți, o să vă spun ideia mea. La urma urmei nu ne rămîne altceva de făcut. E un mare risc. Poate va fi vorba chiar de viața noastră. Și Joanna ar fi prea mică.

— Eu de voi nu mă despart cu niciun preț, spuse Joanna.

Luca vorbi în continuare:

— Planul meu e riscant, dar e și simplu. Vom pleca în căutarea tatălui nostru. Ce ziceți?

Dar ei nu ziseră nimic. Ideia asta atît de neașteptată, îi înmărmurise. Totuși, în mintea lor se preciză gîndul că aceasta ar fi singura soluție, care-i scăpa de mătușa Betty și de promisiunile ei pline de amenințări. Simțeau cu toții măreția acestei hotărîri.

In mintea tineretului, sentimentele joacă rolul cel mai mare, adică judecă cu inima în loc să judece

cu mintea. De vină este numai vîrsta. Totuşi, se întîmplă ca socotelile izvorîte din sentimentul omenesc, care se află în orice fiinţă, să iasă mai bine decît cele făcute cu mii de calcule.

Aşa că Mathew declară hotărît:

— Eu sunt gata oricînd. Sunt singurul care am trăit mai mult timp cu tata la un loc şi din cauza aceasta pot să spun că-l cunosc cel mai bine şi pot să-mi dau seama de cele mai mici vederei ale sale. Pot să vă sfătuiesc ca un frate mai mare, că merită din plin acest sacrificiu din partea noastră.

Marck şi Joanna, răspunseră în acelaşi timp:

— Noi suntem de aceiaşi părere. Dacă vom rămâne cu mătuşa Betty, înseamnă să rămînem la buna ei dispoziţie, pe mîna oricui, fără un adăpost sigur. Aşa că trebue să ne gîndim cine ne va apăra mai bine ca mîna tatălui nostru.

Inimile băteau furtunos în piepturile lor tinere. Parcă simţeau măreţia faptei pe care o puneau la cale. Gîndul că îşi vor îndeplini cea mai sfîntă dintre datorii, cea de fii, îi încînta de pe acum.

— După cum ştiţi, în casa de bani se află destul pentru ca să putem plăti cheltuelile de drum.

Marck întrerupse:

— Părerea ta ar fi că trebue să luăm toţi banii cu noi? Este oare înţelept să facem aşa? Dacă nu vom izbîndi în misiunea noastră, ce se va alege după aceia de noi? Vai de savantlîcul tău dacă ne laşi pe drumuri.

Atunci Luca sări înfuriat:

— Ascultă, domnule, lasă mai încet strălucita matale inteligență. Dacă plecăm, atunci plecăm ca să izbîndim, nu ca să ne întoarcem tot așa cum am plecat.

— Bravo! Bravo vouă fraților, că văd că avem timp destul. Certați-vă. Discutați înainte...

Cuvintele Joannei, spuse cu un surîs batjocoritor, închiseră gura lui Marck, care căută să nu mai facă pe deșteptul.

— Mă gîndesc, luă iarăși cuvîntul Luca, să plecăm la San-Francisco sau la Boston. Dacă ar fi să alegem, aș zice că cel mai nemerit este Boston. Mai repede vom găsi posibilitatea să ne strecurăm de sub observația grănicerilor din port, la Boston, decît la San-Francisco. Suntem minori, nu avem pașapoarte, dar totuși vom reuși să străbatem Atlanticul. Dela Boston la Mozambic, sunt zeci de mii de leghe. Va trebui să trecem capul Bunei-Speranțe. Cred că prin luna Septemvrie vom putea fi acolo. Și apoi ne vom organiza ca să plecăm în căutarea expediției Neagoe-Armstrong.

— Dar cu Joanna ce facem? zise Mathew.

— In orice caz, n'o putem lăsa aici pe mîinile lui Betty.

— Bine, va să zică suntem hotărîți cu toții. După părerea mea, cel mai nimerit ar fi ca să ne pregătim de plecare cît mai repede. Vom ajunge într'o regiune în care albii se numără pe degete. Va trebui să fim pregătiți. Vom fi întîmpinați de un climat care pentru

albi este ucigător. Se poate totuşi combate cu diferite medicamente. Chinină. plasmochină, şi alte preparate, care pot combate frigurile care bîntuesc pe acolo. Ne vor trebui alte haine. Cele de aici nu fac nici doui bani. Deci, pe treabă băieţi!

Mathew, care părea conducător înnăscut, după ce termină de spus aceste cuvinte cu aprobarea tuturor, fu ales conducătorul acestei aventuri nemaipomenite. Şi în această calitate, dădu toate poruncile necesare.

Copiii, după ce luară cu ei toată cantitatea de valori ce se afla în casa de bani, se duseră la o bancă şi o transformară în bani. Apoi, timp de cîteva ceasuri în şir, cutreerară prin magazine, alegîndu-şi tot ce li se părea potrivit cu regiunea unde se duceau. Vînzătorii din magazine, chiar se arătară miraţi de felul acestor cumpărături,

Astfel, dela un negustor care se arătase mai mirat decît toţi ceilalţi, află tante Betty, despre cheltuelile (după cum spunea ea „nebuneşti") ale copiilor; însă află prea târziu, căci cînd se duse acasă să ceară socoteala copiilor, nu mai găsi pe nimeni în casa cu uşile date de părete.

In trenul Detroit — Boston, într'un compartiment aproape gol, patru tineri. sau mai aproape de adevăr, trei băeţi şi o fată, sau şi mai aproape de adevăr, cei patru eroi ai noştri, se îndreptau cu toată viteza de care era în stare expresul, spre portul din

care nădăjduiau să pornească în marea lor aventură.

Chiar în momentul cînd mătușa Betty intra furioasă în casa pe care o lăsaseră vraiște, eroii noștri se urcau în tren și se aranjau cît mai bine cu putință pe canapelele moi de pluș. Aveau de mers toată noaptea. De fapt, nu mai era mult pînă în seară.

Fețele copiilor erau senine și liniștite, dar parcă mai stăruia încă o umbră de durere în luminile ochilor. Dar nu mai era tristețea aceea dela început, cînd durerea îi transformase complet. Nădejdea că vor învinge în încercarea aceasta a lor, le dădea viață și îi însufleția în mod ciudat.

— In orice caz, cred că ați băgat de seamă cît de bine l-am păcălit pe bietul Tommy.

Marck fu cel care vorbise.

— Mie parcă mi-a părut rău de gardianul care s'a purtat totdeauna atît de bine cu noi. Cum îngrijea el să oprească toată circulația cînd vroiam să traversăm strada. Poate că n'am făcut bine.

Luca interveni atunci cu un răspuns care împăca și capra și varza:

— Dragă Joanna, într'un fel ai dreptate, dar gîndește-te că tot planul nostru ar fi căzut baltă, dacă n'am fi mințit și i-am fi spus lui Tommy unde ne ducem cu adevărat. Mai ales că ați văzut bine ce mirat a rămas cînd a văzut că ne ducem cu geamantanele la autobuz.

— Așa e, veni în ajutorul lui Luca, Mathev, chiar așa. Dacă nu se gîndea Marck ca să-i spună

că ne mutăm la mătuşa Betty, n'ar umbla acum cu toţii după noi ?

Acum surîdeau cu toţii la gîndul micei minciuni nevinovate, care nu făcea rău la nimeni.

Şi aveau dreptate. Tuşa Betty, când aflase că tinerii ei protejaţi, plecaseră spre locuinţa ei, rămăsese foarte încîntată, de faptul cât de repede se convinseseră copii de nevoia unei minţi luminate, ca a ei, care să-i îndrumeze.

Mathew, ca şef al expediţiei „Armstrong II", după cum glumeau între ei, întrebă pe Luca, savantul şi contabilul misiunei :

— Ei, mister Luck, poţi să ne prezinţi şi nouă registrele de socoteli?

Luca, răspunse la invitaţia aceasta, scoţînd tacticos din buzunarul din lăuntrul hainei, „registrul de socoteli", care nu era decît un mic carneţel cu scoarţele din muşama.

— E ceva foarte uşor „dom'le şef". Din casa de bani s'a luat totul, adică 13.576 dolari. Am mai primit apoi dela iubita noastră soră Joanna, o importantă donaţie de 169 dolari. In total, 13.745 dolari. S'a cheltuit cu haine speciale pentru tropice, 35 dolari. Arme nu am putut lua. Urmează să ne procurăm la sosirea în Mozambic, unde împrejurările vor fi mai prielnice. Pentru conserve, bocanci tropicali, lunete, busole, pentru o staţiune de T.F.F. s'a cheltuit 1.215 dolari. Dacă vom întrebuinţa una din cele patru operaţiuni matematice din a căror cauză a făcut Mathew

de două ori clasa I-a, vom avea suma de 12.530 dolari, bani care se află la mine în păstrare

— După cît se pare, este destul de drept socotit, spuse în încheiere Marck. Insă lucrul cel mai de seamă, care a rămas nedeslegat, este cum vom putea trece de partea cealaltă a Atlanticului.

Pe cînd spunea aceste cuvinte, observă că Joanna adormise. Făcu semn și celorlalți ca să bage de seamă și să nu vorbească prea tare.

— Nu trebue să ne îngrijim prea mult. Poate se va găsi un suflet care să ne înțeleagă.

Inserase. Se mai zărea doar lumina vreunui canton rătăcit pe cîmpia nesfârșită din jurul liniei ferate. In curînd se vor culca. Chiar la trenurile personale obișnuite americane, se află paturi. In pereții compartimentului, în care se aflau cei patru tineri, se aflau șase paturi suprapuse. Trei pe o parte și trei pe cealaltă parte. Cu ajutorul negrului care era de serviciu la acest wagon, se aranjară pentru dormit. Și nu după mult timp, se auzi o interesantă muzică de cameră, care se accentua din ce în ce mai mult, odată cu tacatacul roților de tren. Partea principală o avea Mathew, care cu sforăitul său sonor și în bas, acoperea sforăiturile fraților săi.

In dimineața acelei zile de Aprilie, expressul de Boston, străbătea periferiile orașului mai sus amintit. Negurile nopții se risipeau și în vreme ce timpul trecea, razele alburii ale zorilor luminau, cu colori

trandafirii, obrajii celor patru tineri care priveau pe fereastră.

Priveau cu curiozitate la şirurile nenumărate ale liniilor care se încrucişau, se încălecau, despărţindu-se în feluriţe direcţii. Tot ceea ce vedeau, era nou. Pînă şi miile de cisterne care aşteptau cuminţi la rînd să încarce petrolul care venise de peste ţări şi mări, în burduhănoasele vase petroliere din port.

— Iată Bostonul!

— Ce poate fi altceva? Oare crezi că trenul a greşit în noaptea asta şi a apucat altă direcţie?

Vrînd să intervină în mod savant, Luca spuse:

— Garantez cu cinci dolari că aceste periferii sunt ale oraşului Boston.

— Ia te uită, dom'le! Dar de unde ştii? Ai fost cumva pe aici fără să ştim noi?

— Orice elev care n'a fost corigent la geografie ca mata dom'le Marck, adică mai precis, cine a deschis vreodată geografia U. S. A. şi nu a vîndut-o la anticar, ştie că periferiile oraşului încep în jurul căii ferate dela 10 km. de oraş şi de altfel, sunt şi tăbliţe indicatoare.

Marck răspunse înţepat:

— Mulţumesc! Şi aici trebue să ne baţi la cap cu inteligenţa ta.

— Nu sunt eu de vină.

In timp ce se petrecea această conversaţie tăioasă, expresul începu să încetinească viteza, tot încălecînd peste macazuri şi sdruncinînd destul de tărişor pe pasagerii noştri.

In lumina dimineţii, uriaş se arăta Bostonul în faţa ochilor lor, uriaş cu turnurile nenumăratelor sale fabrici metalurgice, cu nenumeratele blockuri albe, masive, ale filaturilor de bumbac şi torcătoriilor de lînă.

Boston! Ce fel de oraş mai este şi acesta? Este un oraş cu un trecut cam întunecat, cam cu o tinereţe svînturată. Dacă ar exista o poliţie a oraşelor din ţară, de sigur că ar fi stat la închisoare. Are două vine mari. Prima: a dat naştere lui Benjamin Franklin, apoi de aici a început revoluţia americană.

Din cauza unor impozite de bătaie de joc puse de englezi asupra americanilor, bostonienii au fost aceia care au aruncat în mare conţinutul a două corăbii cu ceai. De atunci a trecut vreme multă. Acuma, Bostonul cu cei 770.000 de americani, se aşează alături, dacă nu a întrecut cu mult celălalt oraş Boston, care există în Anglia. Este un oraş foarte bogat. Ţesătoriile de bumbac şi fabricile de stofe de lînă, cresc în fiecare zi, cum cresc ciupercile după ploaie. Portul Boston este unul din cele mai mari ale lumii.

După această mică incursiune geografico-istorico-economico, etc., trebue să ne întoarcem la eroii noştri, care, cu o mică piatră pe inimă, aşteptau ca trenul să oprească în gară. De ce o piatră pe inimă? Foarte simplu, pentrucă din portul Boston, urma să înceapă traversarea Atlanticului.

Dacă nu găseau un vas care să-i transporte din-

colo, nu le rămînea de cît să se întoarcă la foarte iubita lor mătuşe Betty.

Cu scîrţîit de frîne şi bufnind din supapele cu aburi, după o călătorie de 12 ore, expresul de Boston binevoii să se oprească în gara oraşului cu acelaşi nume.

In forfoteala uriaşă ce, ca în orişice gară americană, domnea peste tot, tinerii noştrii se strecorară neobservaţi şi ieşind la lumina zilei, din peronul subteran, la care trăsese garnitura, se uitau peste tot. Joanna, care vedea pentru prima oară un mare oraş la mare, se uita cu multă mirare la „strada mare" sau cum îi spun americanii în micile oraşe de provincie, Main Street. La sfîrşitul străzii se vedea portul. Poate că acolo se va găsi împlinirea nădejdilor lor.

— Hei, acum să mergem, tinerilor! strigă în glumă Mathew.

— Unde? Pe unde? se mirară Luca cu Joanna, de comanda sigură de sine a lui Mathew.

— Apoi, vezi, savantule, că geografia nu te mai ajută? Mergem spre soarta noastră. Pe unde? Pe strada aceasta mare.

In coloană, unul după altul, Mathew, Joanna, Luca şi Marck, porniră cu capul sus.

Dela Boston la Mozambic

Incă din luna Februarie portul Boston îşi reluase activitatea sa întreruptă de o iarnă aspră şi foarte geroasă. De două luni de zile, corăbiile, trans-

atlanticele, vapoarele de mare și mic tonaj, plecau și veneau, mai mult sau mai puțin regulat, ca niște trenuri într'o gară așezată pe apă.

In dimineața aceasta cînd tinerii noștri prieteni ajunseră în port, o priveliște ne mai văzută pînă acum, li se înfățișa în fața ochilor.

Mathew, punîndu-și mîna la ochi ca să-și ferească privirea de razele soarelui, se uită la imensa panoramă a bogăției omenești, care zăcea în burțile ce trebuiau respectate, ale marilor cargoboate. Bogății din cinci continente.

— Ce de vapoare, ce de corăbii! se miră el.

— Asta n'ar fi nimic. Dar ia uită-te dragă, cîte dock-uri. Aproape 10!

— Bre! bre! de cînd o fi știind Marck ce e aceia un dock?

— A căpătat cunoștiințe în chestiunile de marină de cînd îmi făcea mie corăbii de hîrtie, îi luă apărarea Joanna.

Văzîndu-se luat pe sus din cauza lăudăroșenii sale, își lăsă de o parte vastele sale cunoștiințe maritime și porni, împreună cu grupul celorlalți, să colinde dock-urile, care în realitate erau numai 5 nu 10 după cum se arătase el meșter să spună.

Dar nu găsiră nimica. Intorcîndu-se cu spatele la un imens vapor ce încărca cu elevatorul niște lăzi, se așezară pe o lădiță de portocale, foarte amărîți că nu se puteau descurca în învălmășeala aceasta de vase.

Nu aflară nici cel puţin dacă sunt vase care să plece în Africa, dar mi-te în Mozambic.

— Ei, ce ne facem, prietenilor? spuse Marck cu o voce ce nu mai era atît de încrezută ca înainte.

— Ce să facem! Ne odihnim. Apoi o să căutăm mai departe.

— Curajul să nu-l pierdem, spuse cu jumătate de gură, Mathew.

Şi ciudat. Din tot grupul de patru, cel mai puţin descurajat era... Joanna. Era tot zîmbitoare şi încredinţată că vor izbîndi.

— Imi pare bine că m'a fericit Dumnezeu cu astfel de fraţi. Un adevărat noroc. Curajoşi foarte. Plini de iniţiativă. Vom ajunge departe, foarte departe. Numai aşi vrea să ştiu dacă curajul vostru se rezumă numai la cele făcute pîn'acum!

Discursul acesta ţinut de Joanna, cu un ton aspru de copil îmbufnat, le căzu în cap, ca o găleată cu apă rece. Aşa că plecară grumazul şi cu privirile în jos, frămîntau fel de fel de idei Să se ducă să întrebe de un vapor care merge la Mozambic, ar fi devenit suspecţi. Aşa că renunţară la gîndul acesta, care îi arunca în pericolul de a fi descoperiţi.

Se gîndiră că mult mai bine ar fi să aştepte ca timpul să hotărască. Aşa că se duseră la un hotel mai de mîna a treia, unde închiriară, pe numele mătuşei Betty, două camere, anunţând pe directorul hotelului că peste cîteva zile va veni şi mătuşa lor ca să plece împreună în Anglia.

Să începem să povestim suferințele prin care au trecut cei patru tineri, așteptînd un prilej prielnic pentru plecare, ar fi ca să întristăm prea mult pe cetitori.

După vreo două săptămîni, se hotărîră să se ducă iarăși în port.

Rătăciră îndelung, privind la tot felul de vase care încărcau sau descărcau. Oprindu-se în fața unui vas care încărca, Mathew întrebă:

— Ce vas o fi și acesta care încarcă?

Intrebarea făcu și pe ceilalți curioși,

— Văd că scrie „Bangwelo", ceti pe prora vasului, Luca.

— Ciudat nume. Oare unde o fi mergînd?

— Dumnezeu știe?

— Ce păcat că nu se introduce și la vapoare obligația să scrie încotro merg, așa cum este la trenuri!

Oftatul lui Marck era oful tuturor.

Totuși, Bangwelo este numele unui munte din Africa, căută și găsi cu mare greutate prin amintirile sale geografice, Marck.

— Pot să te lămuresc mai precis, corigentule. Bangwelo este numele unui lac din Africa Orientală.

— Și se află în Africa?

— Exact. Ai nimerit-o bine de astă dată.

Pe cînd discutau asupra proprietarului acestui nume sonor și foarte african, se auzi un tropăit greoiu și o voce de bas izbucni în spatele lor:

— Ei, amicilor, deranjaţi=vă că trebue să săltăm lada.

Cînd copii se întoarseră să vadă cine era cel care vorbea pe tonul acesta, rămaseră încremeniţi. Un strigăt, ieşi din piepturile lor :

— Tommie!

— Tu aici!

— Hamal în port!

Aceiaşi surpriză se vedea şi pe faţa numitului Tommie,

— Voi! Aici eraţi? O lume întreagă vă caută şi voi vă plimbaţi prin port. Nu ştiţi că din cauza voastră am fost dat afară din serviciu? Adică, la drept vorbind, nu voi sunteţi de vină ci mătuşa voas=tră, trăsnita aia de Betty. S'a dus la poliţie şi a re=clamat că am lăsat să vă fure gangsterii, pentrucă nu putea să=şi închipue că voi singuri v'aţi cărat ba=gajele la tramway. M'a acuzat pe mine de complici=tate cu gangsterii şi a cerut să fiu dat afară. Acuma am aici de lucru, dar să nu credeţi că sunt hamal. Eu sunt marinar! In timpul războiului am fost matros pe crucişetorul Sea=Hawk şi am fost şi decorat. Dar ce=i cu voi? De ce nu spuneţi nimic? Ce=i cu voi la Boston? De ce aţi plecat de acasă?

Dar ce puteau ei să zică? Nevinovaţii! Tăceau şi ascultau cu gurile căscate toată povestea lui Tommie, bietul sergent dat afară din cauza lor. Se simţeau foarte vinovaţi.

In afară de asta, le mai intrase o frică în inimi.

Acum Tommie îi va lua și-i va da pe mîna mătușei Betty. Toate planurile lor se năruiau ca un castel făcut din cărți de joc.

Dar o altă surpriză îi aștepta. Joanna, luîndu-și inima în dinți, se adresă lui Tommie:

— Dragă Tommie, ne pare atît de bine că te-am întîlnit, că ne-am zăpăcit cu totul. Noi am plecat, pentru că după ce a murit mama pe care o iubeai și tu în felul tău, ne-am aflat singuri pe această lume plină de răi. Și ne-am gîndit să ne ducem la tatăl nostru.

— Unde? întrerupse curios Tommie, care știa că de zece ani nu se mai auzise nimic de profesorul Richard Armstrong.

— Nici noi nu știm, dar să vezi...

Joanna se întrerupse puțin. Văzînd-o că șovăie, Tommie îi veni în ajutor:

— Să ne așezăm pe lada asta și o să-mi povestiți totul. Așa e?

Tommie se simțea oarecum încurcat, acum după ce Luca termină povestirea nenorocitei lor aventuri. Înțelegea acum de ce pentru copii era imposibil ca să mai stea împreună cu tușa Betty, acuma cînd ei aveau de îndeplinit o datorie mai mare decît sta în putința vreunui om. Dar ei erau patru!

— Copiii mei, eu sunt un om bătrîn, trecut de jumătatea vieții. Și nu mi-e frică să-mi reiau dela început viața mea de matroz. Stau și mă gîndesc. Dacă nu v'aș ajuta, m'ar pedepsi conștiința mea.

— Oare poţi să faci ceva pentru noi?

Intreruperea venea din partea lui Luca.

Vorbind încet, Tommie răspunse:

— Cred că da. Nici nu vă daţi seama ce noroc aţi avut cînd v'aţi aşezat în faţa acestui vas. Ştiţi unde merge?

— Nu!

— Vasul de pasageri şi transport „Bangwelo", are destinaţia Mozambic, capitala coloniei portugheze Estad d'Africa Oriental.

Un „ah!" de mirare se auzi. Totul părea de necrezut: şi întîlnirea cu Tommie şi faptul că exista un vapor care pleca direct la Mozambic.

— Şi în ce zi va pleca?

Joanna deabia îndrăsni să întrebe.

Tommie dădu un răspuns la care nu se aşteptau.

— Chiar astă-seară.

— Nu mai spune!

— La ce oră?

Intrebările năvăleau nestăpînite.

— Eu am să vă ajut atîta cît îmi va sta în putinţă.

— Oare ai să poţi?

— Da. Vă voiu îmbarca clandestin pe „Bangwelo". In magazia de alături sunt nişte lăzi goale în care se vor aduce din Mozambic, nişte gorile. Să mergem imediat acolo şi voiu face tot posibilul ca să vă ascund înlăuntru, în aşa fel, ca să aveţi aer destul. De mîncare aveţi ceva?

— Da, în ruk-sak-ul pe care îl are Mathew.

— Perfect! Atunci veți sta acolo de minune. Numai să nu scoateți o vorbă. De fapt, pînă pleacă vasul, căci după aceia poate să vă prindă mult și bine, de oarece „Bangwelo" merge fără escală pînă la Mazambic și nu o să se întoarcă ca să vă debarce pe voi.

Peste o jumătate de oră, lăzile care urmau să transporte, la întoarcerea vaporului, gorilele din Angola, erau urcate cu elevatorul pe bordul lui „Bangwelo".

Și în momentul cînd Marck, care se afla cu Luca într'una din lăzi, se găsi suspendat între cer și apă, cu picioarele în sus, se gîndi:

„Școala de sigur este una din instituțiile cele mai folositoare. Niciodată nu m'așI fi așteptat ca gorilele să facă parte dintre nobilii noștri strămoși, dar mi-te să mai existe și situația asta afurisită ca să-mi întîlnesc înaintașii în aceiași locuință..."

Dar Luca nu-și mai continuă aceste filosofii, căci lada luase o înclinare îngrijorătoare și amenința să cadă în mare.

Dar totul trecu cu bine și la un moment dat, cele două lăzi se găseau, una lângă alta, pe puntea dindărătul vasului. Prin cîteva ciocănituri ușoare în pereții lăzilor, se asigurară de existența reciprocă a tuturor.

La un ceas dela aterizarea lor pe puntea vaporului „Bangwelo", se simți deodată o vibrație puternică, care făcea vasul să tremure din toate încheieturile. Mașinile vaporului se puseră în mișcare. Peste

cîteva minute, „Bangwelo" se depărta dela cheiul portului. Lumea flutura batistele şi muzicile cîntau. Sirenele sunară de două ori.

Probabil că şi inimile eroilor noştri băteau tot atît de tare ca şi pistoanele maşinilor corăbiei. După cîteva minute, „Bangwelo" ieşi din port şi maşinile începură să lucreze cu toată puterea.

După altă jumătate de oră, tinerii noştri puteau să creadă că prima parte a aventurei lor începuse destul de bine. Nici ţărmul nu se mai vedea.

Se înserase. Vaporul plecase la şase şi acum era trecut de şapte. Era puţin cam răcoare, dar copii noştri nu se plînseră. Luminile de bord se aprinseră şi o orchestră începu să cânte în salonul cel mare al vaporului.

Pela miezul nopţii, adormiseră cu toţii, afară de Mathew, care sta pe gînduri. Era cam trist. Pînă acum le merseseră toate bine, dar nu se ştia cum se va termina. Vor isbuti? In momentul acesta se auzi un sgomot de paşi, care se apropiau. Cineva se opri lîngă ei. Era Tommie. După ce stătu puţin de vorbă cu Mathew, plecă la treaba lui.

A doua zi de dimineaţă, copii se sculară de vreme. Şi dacă ghinionul nu ar fi vrut ca însuşi căpitanul vasului să treacă pe lîngă lăzi şi să se aşeze pe cea în care se afla Mathew cu Joanna, poate că tinerii noştri ar fi putut călătorii nedescoperiţi pînă la sosirea în Mozambic. Şi în timp ce căpitanul îşi aprindea pipa, rămase surprins de sgomotul suspect care se

auzea. Era ceve ca un sforăit și chiar așa era. Era celebrul solo pe nas executat de Mathew, care dormea. Căpitanul Roberts, foarte curios, se uită printre crăpături și văzu pe amîndoi tinerii adormiți. Fură treziți de ciocănitul pe care căpitanul îl execută cu coada pipei pe scîndurile lăzii.

— Ei tinerilor! Scuzați de deranj, dar sculați-vă ca să facem cunoștiință.

In cîteva minute, căpitanul află totul dela copii. Insă o inimă de irlandez nu se desminte niciodată.. Chiar își șterse o lacrimă cu colțul batistei.

— Măi copii, eu sunt de părere, că e bine ca nimeni să nu știe că v'ați îmbarcat clandestin. N'am să vă denunț nimănui, căci atunci nu veți mai ajunge la niciun rezultat. Voiu spune că eu v'am îmbarcat. Vă voiu da chiar și bilete.

In felul acesta, cei patru aventurieri căpătară pe „Bangwelo" o cabină mică, pe la coada vasului. Seara fură invitați de steward în sufrageria cea mare. La masă prezida căpitanul Roberts, care îi prezentă ca pe niște copii ce i-au fost încredințați ca să-i lase la Mozambic.

Lumea se uita cu curiozitate și cu simpatie la ei. După ce mîncară felurile multe și gustoase ale bucătăriei vasului, toată lumea trecu în salonul cel mare. Era luminat din plin și o orchestră își acorda în surdină instrumentele.

Căpitanul Roberts, cuvîntă:

— Ladies and gentlemen, am plăcerea să vă aduc la cunoştiinţă că am organizat o mică serată cu concursul celor patru amici ai mei. Intâmplător am aflat că se bucură de un dar dumnezeesc. Ne vor cânta romanţe, care ne vor aduce aminte de bătrîna noastră Anglie, ca şi de cea nouă.

Toată lumea aplaudă cu însufleţire. Tinerii noştri, care aveau o educaţie muzicală destul de serioasă, îşi aleseră cîte un instrument. Astfel se formă un trio din banjo, ghitară şi pianul la care luă loc, Marck, care era un pianist minunat.

Cîntară „O Susannach!" „My old country", „Lives of grass" precum şi celebra romanţă irlandeză „Mother, mother, you are my love". Cîntară cu atîta talent şi suflet, încît doamnele şi domnii, în frunte cu căpitanul Roberts, îşi ştergeau, foarte emoţionaţi, nasul.

Spre Sud de lacul Nairobi

Treceau zile după zile şi nopţi după nopţi, treceau săptămîni după săptămâni. Şi după fiecare minut care trecea, se apropiau de Mozambic cu câţiva metri.

... Căpitanul Roberts vorbea cu doamna Astor, o americancă foarte bogată.

— No, m'am, ce ziceţi de micii mei prieteni?

— Admirabili Cap. Admirabili. Curînd împlinesc 48 de ani. Am să regret că nu am aşa copii. Toată lu-

mea îi iubeşte. Sunt nişte mici gentlemeni. Perfect educaţi. Mai ales Marck. Imi place foarte mult.

Bine înţeles că doamna exagera puţin. Nu în privinţa copiilor, ci în privinţa vârstei. Căci adevărul era mai trist! Toată lumea ştia şi mai ales Căpitanul Roberts, că Mrs. Astor era posesoarea a 53 de ani bătuţi pe muchie.

Asta nu ar interesa întru nimic pe cetitori, dacă Mrs. Astor şi Căpitanul Roberts, nu s'ar fi îndreptat înspre salonul Nr. II, unde se aflau cei patru tineri. Luca cu Mathew şi cu Joanna stăteau în jurul pianului, acompaniind-o pe sora lor care cînta cîteva bucăţi, după rugămintea asistenţei.

Marck era în schimb preocupat de chestiuni mai puţin artistice, însă cu mult mai interesante. Privea la un joc de pocker. Un joc de noroc, la care luau parte patru cetăţeni, din care trei pierdeau în mod continuu, iar al patrulea câştiga în acelaşi mod.

— Nu prea miroase bine, mormăia printre dinţi Marck.

De ieri seară, Mr. Robinson, aşa se chema cel de al patrulea, un domn antipatic, îi făcea o impresie ciudată.

— Cu mîinile acestea, parcă-i un drac! vorbea de unul singur Marck, continuînd a suspecta cu atenţie sus numitele membre.

Se părea că Mr. Robinson, căuta să influenţeze norocul. In orice caz un lucru foarte urît. Dar Mr. Robinson nu era singur. Doi tineri, tot atât de anti-

patici, îl asistau îndeaproape. Prea era din cale-afară ca bunul Mister Astor, soţul doamnei despre care am vorbit mai sus, să piardă. Era un om cu suflet foarte bun.

Marck tresări. Observase ceva. Şi în acel moment strigă:

— Stop!

Toţi ridicară privirile spre el. Marck se duse spre mister Astor şi îi spuse ceva la ureche.

— Domnilor! începu mister Astor, cred că nu vă supăraţi dacă am să vă bănui că trişaţi.

Interpelaţii, adică grupul Robinson, îngălbeniră.

— Imi voiu permite ca să vă perchiziţionez.

Şi procedînd imediat la cele anunţate, Mr. Astor găsi în manşetele lui Mr. Robinson un as şi un popă. Foarte indignat şi roşu la faţă, le spuse:

— Să vă fie ruşine! Părăsiţi imediat salonul!

Grupul Robinson se execută, fără murmur şi şovăire.

Mister Astor mulţumi lui Marck şi-l invită ca împreună cu fraţii săi să ia masa cu el. Mathew însă întârzie cîteva minute. După ce se termină masa, tinerii se retraseră într'un colţ al salonului. Mathew, care în tot timpul mesei nu scosese nicio vorbă, zise:

— E ceva groaznic. Nu m'aşteptam la aşa ceva. Escrocii şi-au pus în gînd să-l arunce în mare pe Marck! Eram pe dunetă şi am pîndit tot ce-au vorbit. Vor să se răzbune. Ce-i de făcut?

— Foarte simplu, răspunse Marck. Am eu un plan.

Mă iertați, dar trebue să mă duc să mă culc. Probabil că în această noapte chiar, vor să-mi facă baie.

Și plecă.

Copiii mai rămaseră încă puțin timp.

Cînd se duseră la culcare, văzură pe Marck dormind tun în patul său, cu fața la perete. Nu-l mai deranjară. Se desbrăcară pe întunerec și adormiră.

La miezul nopții și poate chiar mai tîrziu, căci nu-i obligatoriu ca asasinatele să se întîmple și fantomele să apară exact la 12 noaptea, ușa fu deschisă brusc și doui indivizi mascați, pătrunseră înlăuntru.

— O mișcare și sunteți morți! Care e patul lui Marck?

Copiii, buimăciți de somn, îl arătară pe Marck și vrură în același timp să sară din paturi ca să se repeadă la cei doui mascați.

— Nu mișcați! Vă spunem să nu mișcați.

— Banditi ordinari!

— Să nu credeți că ne e frică să tragem. Avem surdine la revolvere.

Atunci copii fură nevoiți să se retragă în paturile lor. Cei doui mascați înfășcară pe Marck, care dormea ca niciodată de greu, îl înfășurară în pătură și-l tîrîră afară Il duseră la parapetul tribordului și fără ca să scoată vreo vorbă în plus, îl aruncară peste bord, în mare.

Un strigăt înfiorător se auzi! Era vocea lui mister Robinson, care îngrozit, cerea ajutor.

Cei doui mascați, rămaseră un moment fără vieață,

apoi văzînd această situaţie, o luară la goană şi dispărură.

Mister Robinson, părăsit de tovarăşi, continuă să se sbată în valurile întunecate ale oceanului. In acel moment se auzi vocea paznicului de pe gabie:

— Om în mare!

Ofiţerul de quart repetă şi el:

— Om în mare! Opriţi maşinile. Să se lanseze o barcă!

Marinarii dela posturi dădură fuga şi coborîră o barcă de salvare. Conducerea lor o luase... Marck!

In momentul cînd barca ajunsese lîngă mister Robinson, care urla de zor, Marck întinse mîinile şi-l trase în barcă. Dar destinul fu mai neiertător. Un rechin, care patrula prin apele lui „Bangwelo", chiar în minutul cînd Robinson se urca în luntre, se repezise feroce la mîna acestuia care atîrna în apă şi... un urlet de durere străpunse liniştea nopţii. Mîna atîrna moartă, fără degete...

Peste cîteva ceasuri, Robinson, îngrijit de buna Joanna, îşi reveni din leşinul în care se cufundase.

Prima întrebare fu:

— Cum se face că tovarăşii mei m'au aruncat în apă?

— Foarte simplu, amice, răspunse îngăduitor şi explicativ Marck. Atunci cînd am aflat de planul vostru, mi-am făcut şi eu unul. Cabina noastră avea Nr. 93, iar a voastră 94. Aceste cabine fiind alăturea, se putea foarte uşor produce o confuzie. Am schimbat

numerele de metal, care apoi le-am pus la cabinele respective. Cabina mea devenise 94 și a dumitale 93. Te-ai culcat apoi foarte liniștit în patul meu și văzând că celelalte paturi sunt goale, ai crezut că tovarășii tăi sunt la datorie, Dar paturile erau ale fraților mei, care întîrziaseră pe punte și care au venit mai târziu. Așa că scumpii matale prieteni, te-au aruncat pe d-ta, crezînd că sunt eu. Asta e tot!

A doua zi „Bangwelo", după o lungă călătorie, care a decurs, după cum am văzut, nu fără peripeții, își făcea intrarea triumfală în portul larg deschis al Mozambicului. Primirea fu foarte călduroasă, avîndu-se în vedere că nu sosea decît odată pe an la Mozambic. Muzicile cîntau tot atît de frumos ca și la plecarea din Boston.

— Dragii mei, zise căpitanul Roberts, iată-ne ajunși la capătul drumului. De-acuma trebue să ne despărțim. Am observat că aveți suflete bune și că știți să vă descurcați ușor. Nu vă urez altceva, decât să aveți parte de același noroc ca și pînă acuma. Și cînd veți ajunge la tatăl vostru, să-i spuneți că v'a ajutat și Căpitanul Roberts.

Copiii, foarte emoționați, ascultară micul discurs al căpitanului și mulțumindu-i din inimă, se strecurară printre pasagerii care forfoteau prin port.

In orașul acesta african, în care căldura domnea înnăbușitoare, simțiră nevoia să se odihnească undeva și să se răcorească. Așa că intrară într'un restaurant, care se afla în fața consulatului american. O mulțime

de lume se afla înlăuntru. Cântau, dansau, beau mai ales răcoritoare din pricina căldurii. Erau mai mulţi negri şi mulatri decît albi.

Se aşezară la o masă mai retrasă şi chemară un chelner care îi servi. Nu comandaseră cine ştie ce masă bogată, căci nu prea le era foame. Şi apoi banii nu trebuiau risipiţi.

Mîncînd, se mai liniştiră. Marck puse o întrebare care îi chinuia pe toţi în gînd.

— Diseară unde o să dormim?

— Mai ales că suntem într'o ţară străină!

Dar Luca interveni încurajator;

— Cred că nu pe stradă, tinere Marck!

In timpul acestei conversaţii cu înţepături, un negru bătrîn, un tip superb de rasă bantu, veni şi luă loc lîngă masa tinerilor noştri. Copiii nu luară seama la acest bătrîn negru, care curios ca toţi cei din rasa sa, trăgea cu urechea la conversaţia lor.

— Dar parcă aveam adresa dela hotelul unde trăsese tata în 1930.

— Da, este. Mi se pare că în geamantanul Joannei.

Joanna căută şi dădu plicul scrisorii pe care o primiseră dela tatăl lor, cu zece ani în urmă.

— Ce scrie? Ia citeşte adresa, Mark.

— Profesor Richard Armstrong, hotel Espalanade, Mozambic.

Cînd pronunţară numele prefesorului Armstrong,

negrul se sculă imediat dela masa lui şi veni ca să-i întrebe curios:

— Iertaţi, mister and lady, voi cunoaşteţi pe mister profesor?

Negrul vorbea destul de corect englezeşte.

— De care profesor vorbeşti mata?

Întrebarea lui Luca era destul de dreaptă.

— I beg your pardon, (vă cer iertare) dar am crezut că d-voastră cunoaşteţi pe mister profesor Richard Armstrong, din U. S. A.

Atunci Mathev, îl întrebă repede şi nerăbdător:

— De unde îl cunoşti? Spune!

Negru se miră foarte mult de felul lipsit de calm al tînărului:

— Cum să nu-l cunosc? Auzi întrebare. Doar eu l-am călăuzit prin Africa. Eu am fost călăuza expediţiei condusă de profesor Neagoe.

Partea II-a

La Sud de Lacul Nairobi

Un an prin Continentul Negru

In fundul orizontului, se zăreşte o enormă pată albăstrue Este marginea unei păduri. Cerul este de un albastru de scrobeală. Sub cerul acesta uscat şi fără vieaţă, fără nouri, nu se mişcă nimic Totul pare mort. Aerul apasă atît de greu şi căldura este atît de apăsătoare, încît nu pare de crezut ca pe aici să existe o urmă de vieaţă. De cîteva luni de zile, nu a căzut niciun strop de ploaie. Ierburile s'au uscat şi pămîntul a crăpat din cauza secetei arzătoare ca plumbul topit

Dar iată că în zare se arată un grup de furnici.

Merg în coloană, una după alta. Se apropie coloana. Dar parcă nu sunt furnici! Cu cît se apropie, parcă sunt oameni. Și chiar oameni sunt. Se apropiau încetul cu încetul.

In frunte merge un negru bătrîn. In urma lui un tînăr, care tot timpul, în mod ciudat, se uită la mîna stîngă. Și încolonați unul după altul, se succed: o țînără fată, încă doui băieți de vreo 15—16 ani. După ei, la o oarecare distanță, calcă greu pămîntul fierbinte, vreo cinci-șase purtători de bagaje. Merg din greu, copleșiții de căldură. Sudoarea le curge apă nu altceva. deși sunt îmbrăcați subțire, în pantaloni scurți de baloon-side și cămăși din același material. Totuși merg. Cu hotărîre. Trag pașii,unii după alții, fără oprire.

—Ia spune, bătrîne călăuzitor, mai e mult pînă la fluviu? se adresă în engleză, tînărul care mergea în urma negrului din fruntea coloanei.

— Tinere stăpîn, vor mai trece de trei ori o zi și o noapte. Dar de pe aici se poate simți boarea nămolului din mlaștinile aproape uscate care se află în preajma fluviului, care mai departe, se varsă în Nairobi.

— In fluviu sunt crocodili?

Joanna întrebase cu puțină frică în glas.

Răspunsul bătrînului, care știa pățania ei de acum o lună, cînd era să fie prinsă de un crocodil, căci se așezase pe el crezînd că e un trunchiu de copac uscat, veni liniștitor:

— Nu! In fluviu ca şi în lacul Nairobi, crocodili nu sunt...

— Vai, ce bine!...

—...dar, sunt caimani, nişte crocodili mai mici, dar mai răi de o mie de ori.

Spunînd acestea, bătrînul se uită cercetător spre liziera pădurei, care se vedea acuma în stînga coloanei.

Spune:

— Dacă tinerii stăpîni vor încuviinţa, sunt de părere că nu ar fi rău să înnoptăm la adăpostul acestei păduri. Inserarea va coborî încurînd.

Tînărul care venea imediat după călăuză, acceptă printr'un gest şi bătrînul strigă cîteva comenzi, în dialectu bantu, către purtătorii de bagaje şi se îndreptară cu toţii, zpre marginea albastră a pădurei. Numai în Africa se pot vedea asemenea apropieri între savană şi pădurea umbroasă şi umedă,

Bătrînul găsi un loc nimerit pentru înnoptat. Era un mic intrînd în marginea pădurii, aşternut cu o iarbă mătăsoasă şi mică.

Purtătorii de bagaje lăsară, cu un oftat de uşurare, baloturile pe care le purtaseră cinci ceasuri în şir. La o comandă a bătrînului, plecară cu toporiştele în pădure ca să adune vreascuri pentru focul de peste noapte.

Cel mai mare dintre tineri, se duse înspre unul din baloturi şi despachetîndu-l, scoase o foaie de cort. Cu ajutorul celorlalţi, o desfăcu şi înjghebă un cort, de-ţi era mare dragul. După puţin timp, sosiră

hamalii încărcați cu crengi uscate, pentru toată noaptea. In felul acesta — ținînd aprins focul viu pînă în zorii zilei — fiarele nu se vor apropia și tot astfel vor scăpa și de înțepăturile înveninate ale țînțarilor, care la equator sunt extraordinari de obraznici. Copacii înalți, cu frunza lată și grasă de apă, de un verde închis, plin de clorofilă, țineau o bună pază împotriva ochilor străini, căci chiar și în savană sunt ochi pînditori.

Un foc se aprinse. Un hamal bantu, frecînd cu repeziciune uimitoare, două lemne uscate unul de altul, căpătase focul acesta Repede se mări, căpătînd flacără vioaie. De odată se auzi un pocnet de pușcă. Săriră cu toți în picioare, speriați. Din pădure, apăru tînărul cel mic, tîrînd după el o gazelă de pădure. Era tînără și avea carnea fragedă, așa cum le trebue unor călători înfometați. Indată se înjghebă un proțap și bietul animal nu mai avu de unde să știe că va ajunge în burdihanele tinere ale acestor călători.

In aceste locuri, noaptea se lasă deodată, întunecându-se în mai puțin de o minută. La lumina focului, astfel, pe întunerec, se așezară cu toții la masă și după ce dădură jumătate din gazela friptă negrilor, restul îl împărțiră între ei. După ce terminară, băură și cîteo cafea neagră, din boabe prăjite și sdrobite în gamelă, cu un sălbatec gust amărui. Apoi se culcară. In cort era liniște și din afara nopții africane, se auzea greerul equatorial care țîrîia tărișor și gros.

O voce de fetiță, se auzi de-abia șoptită:

— Mi-e somn!

— Culcă-te, Joanna

Noaptea devenise plină de sgomotele apropiate şi îndepărtate ale pădurii equatoriale. In depărtare se auzea trîmbiţa zumzuitoare a unui elefant. Pe semne că prin prejurimi era vreo adăpătoare, căci se auzi ceartă de sălbătăciuni, care se înghesuiau la locul cel mai bun dela apă.

Şi printre aceste sunete, care sunt obişnuite acestor locuri, se auzea mai tare decît toate, un hîrîit ciudat, prelung şi opintit, cînd ca un tăiat de ferestreu, cînd ca un bufnit de pompă şi acoperea celelalte sgomote ale pădurii.

Era Mathew, care găsea cu cale ca şi în mijlocul Continentului Negru, să nu părăsească vechile lui deprinderi muzicale, cu înclinaţii pentru bas.

— Uff! Iar sforăie, Mathew,

— Culcă-te şi dormi, Luca.

— Incearcă tu, să vedem dacă poţi.

Ca o dovadă că se poate, Marck se întoarse pe partea cealaltă şi peste un minut, se auzi şi nasul său care cînta pe un ton mai sus decît al lui Mathew.

— Ce bine era dacă nu se mai inventa muzica!...

După cum îmi închipui, cetitorii noştri, şi-au dat seama că este vorba despre eroica expediţie a celor patru tineri Armstrong. In momentul cînd ne întîlnim iarăşi cu aceşti bravi copii, se împlineşte aproape anul, decînd au plecat din Mozambic. Un

întreg an de rătăciri pe coclaurile arse de soarele de plumb topit al Continentului Negru. Și cîte întîmplări n'au petrecut, fapte, ce ies din deprinderile oamenilor de bună ziua.

Și nici urmă de tatăl lor. Nimic!

Totuși, printr'un noroc nemaiîntîlnit, găsiră pe cel mai necesar om pe care ar fi putut să-l întîlnească. Sonoma, fosta călăuză a profesorului Armstrong, de nouă ani aștepta clipa cînd să zărească pe stăpînul său, care dispăruse în chip ciudat tocmai lîngă lacul Nairobi. Un moment crezuse că profesorul se înapoiase pe alte căi în America. Cum Sonoma știa să cetească, aflase din ziare că nu se mai auzea nimica despre fostul său stăpîn. Despre un lucru nu pomenise el autorităților: despre scrisoarea pe care i-o lăsase dispărutul. După dorința arătată în această scrisoare, tăcuse și nu-și bătuse gura. Cînd printr'o întîmplare oarbă se întîlni cu Mathew, Marck, Luca și Joanna, se puse la dispoziția lor, dintr'o pornire pe care nu știa cum să și-o lămurească. Atunci copii îi povestiră tot ce se întîmplase în acest timp. Cu ajutorul lui cumpăraseră din magazinele Mozambic-ului toate cîte le era de trebuință.

Și într'o dimineață, porniră împreună cu Sonoma. Erau întovărășiți de cei cinci purtători de bagaje, pe care îi năimise bătrîna călăuză.

Și merseră astfel luni de zile. Ziua mergeau necontenit, cîte 8-10 ceasuri, fără de odihnă. Seara cădeau frînți de oboseală. Trăiau mai mult din vînat.

Să fi trecut cam un an de zile decînd plecaseră din Mozambic. Insă acum vom povesti întîmplările petrecute cu cinci zile mai înainte.

Va să zică, după cum am spus, acum cinci zile, pe cînd se pregăteau, aşa cum se îndeletniciseră în seara aceasta, cu aranjarea locului de dormit, auziseră un tam-tam.

Marck trăsese atent cu urechea:

— Tam-tamul, radio-ul Africei.

— Oare ce transmite? se întreabă îngrijorat Mathew.

— Sonoma, ia vino încoa! Ia vezi te rog ce transmit aceştia?

Sonoma, ascultase cu capul dat pe spate, ca să prindă mai bine sunetele acestea ritmate şi înnăbuşite.

Şi dăduse de ştire:

— Tare-i ciudat! Vestea este pentru noi.

— Cum se poate? se miraseră cu toţii.

— Ne dă de ştire, că în locul acesta să aşteptăm, fără să ne mişcăm mai departe, pe trimişii tribului Niam-Go, care trebue să vină.

— Ce trib mai e şi ăsta? Niam-Go? Hm!

Intrebarea lui Luca era oarecum pornită de curiozitatea lui, care se îndrepta totdeauna spre ceea ce era nou.

Răspunsul lui Sonoma fusese simplu:

— Niam-Go sunt oameni buni. Vecini cu tribul meu şi stăpînii pămînturilor acestea.

Pe la mijlocul nopții. negrii care făceau de pază, mai la o parte de foc, anunțaseră că au venit trimișii Niam-Go.

Mathew, după sfatul lui Sonoma, orîndui-se primirea acestora într'un fel măreț. Pe un butuc de lemn stătea Mathew, înconjurat de Marck și Luca, de-a-dreapta și de-a-stînga. Joanna nu trebuia să ia parte. Sonoma, în calitate de tîlmaci, era în picioare.

— Să fie aduși înaintea mea, trimișii neamului Niam-Go!

Vocea lui Mathew era poruncitoare, așa după cum îl învățase Sonoma, căci nu mai așa se putea impune față de negri, de orice rasă ar fi.

Rolul jucat de Mathew se sfîrșise. Apoi începuse să întrebe bătrîna călăuză:

— Ce vă aduce la noi? Prietenie sau dușmănie?

— Frate al nostru! Ca prieteni venim, căci avem nevoie de Mărițul Stăpîn Alb.

— Care vă e nevoia și de unde ați aflat despre Mărițul Stăpîn Alb?

Atunci cel mai bătrîn dintre Niam-Go, înaintase și spusese:

— In tot timpul cît ați fost pe cuprinsul pămînturilor noastre, ați avut asupra voastră ochii de vulturi ai războinicilor noștri. Însă nu cu gînduri rele și ascunse. Aveam dorința numai să vedem ce fel de stăpîni albi sunt aceștia care străbat țara noastră. Tocmai că noi vream să îndreptăm o mare plîngere la Marele Stăpîn Alb, pentru o mare nenorocire care

s'a abătut asupra noastră de acum trei ani. Cîmpiile noastre de ignami şi de porumb, sunt an de an, făcute una cu pămîntul de către un elefant uriaş, de care nu ştim dacă este fiinţă vie sau numai vis de-al nostru. Noi îi zicem M'keke, dar nu l-am văzut decît de departe, ca pe o umbră. Orice am încercat ca să-l nimicim, nu ne-a mers. Ne-a ucis bărbaţii noştri cei mai buni. Şi de aceia facem întrebare: n'ar vroi Marele Stăpîn Alb să ne ajute?

După ce Sonoma tradusese lui Mathew cuvînt cu cuvînt, luînd aminte ce-i spusese acesta, răspunsese:

— Tînărul Stăpîn, va veni să vă dea o mînă de ajutor.

După cum luaseră înţelegere cu Niam-Go, de dimineaţă făcuseră pregătirile ca să se călătorească spre sălaşurile tribului. Cînd au fost cu toţii gata, băgaseră de seamă că Mark nu e. Dăduseră strigăte:

— Marrrk! Maaark... heee-huuu!... Maaaaaaaark!....

Insă pădurea rămăsese mută, ne dînd ca răspuns decît ecoul strigătelor lor. Se gîndiră că poate, după felul lui, se sculase mai de dimineaţă ca să vîneze cîte ceva. Dar era ciudat, căci nu auziseră nicio împuşcătură. Trimişii Niam-Go, luaseră şi ei parte la cercetări.

Luca trăsese de o parte pe Mathew:

— Mă gîndesc, nu cumva l-or fi răpit chiar Niam-Go, ca în felul acesta să fie mai siguri de noi?

Insă iată că părerea aceasta a lui fusese doborîtă de strigătele lui Sonoma:

— Mister Mathew! Mister Mathew! Am găsit casca lui mister Mark! Mister Marck este răpit de neamul Massaï. Am găsit casca într'un tufiș, unde se vedeau urme de oameni mulți și era și-o săgeată.

Puțin cam speriați, căci auziseră despre Massaï lucruri cam urîte, se spunea că nu s'ar da înnapoi dela o friptură grasă de alb, se gîndiseră că cel mai bun lucru de făcut, ar fi să ceară ajutorul lui Niam-Go. Sub conducerea trimișilor, porniseră spre sălașurile tribului. Pe un labirint de poteci se desfășura drumul întortochiat și neumblat.

Inaintau cu greu. Drumul era încurcat de liane, care trebuiau tăiate cu un cuțit special. Sudoarea le curgea șiroaie. Respirau cu greu aerul plin de umezeala grasă a codrului. Și mai le era și teamă. Le era că să nu fie urmați. Se uitau și la dreapta și la stânga. Se opreau de multe ori ca să audă dacă nu se simte vreun pas care frînge vreo creangă uscată sau un fîșîit de frunze. Apoi începură să grăbească pasul, cu gîndul să ajungă mai repede la un luminiș, unde ar fi fost mai în siguranță, decât aici, unde în dosul fiecărui copac, putea să fie cîte un dușman înarmat cu săgeți otrăvite cu groaznica otravă a negrilor africani: „currara"!

Dar degeaba se temeau, căci nicio ființă omenească nu-i pîndea. Dar totuși, ca să spunem drept, erau urmăriți. Erau pîndiți de doi ochi mici și înfundați în orbite. Dar nu era om. Ci o fiară. Ochii aceștia mici și înguști, sclipeau răutăcioși. Se mișca încet de

tot acest ceva. Sau mai bine zis, acest cineva. De neînțeles cum de nu făcea niciun sgomot. Mai ales că trupul lui M'keke era mare cît o locomotivă Pacific. Căci M'keke era pînditorul din umbră.

Coloana înainta prudentă pe potecă.

Un țipăt neomenesc, cum nu s'a mai auzit ieșind vreodată dintr'un gâtlej de om, străpunsese tăcerea pădurii. Era călăuza Niam-Go, care se afla în fruntea coloanei. Ceilalți, ca la un semn stabilit de mai înainte, o luaseră la fugă și fiecare cum putuse, se urcaseră în copacii cei mai groși și apropiați. Strigau îngroziți de moarte:

— M'keke, e M'keke!

De frică nici nu puteau spune mai mult.

Mathew cu Luca, se urcaseră, împreună cu Sonoma, într'un boabab uriaș, cu ramurile groase și împletite.

Numai că în groaza lor atît de grăbită, uitaseră, nu știe cum, pe Joanna, care rămăsese pe potecă. Inima în piept i se făcuse cît un purece, strigînd încetișor:

— Mathew! Mathew! Ia-mă și pe mine sus.

— Joanna?

Strigătul de groază era a lui Luca.

— Nu se poate să mă lăsați aici. Mi-e frică,, Mathew.

Poate că era tîrziu strigătul ei de ajutor. Se strînsese în ea de frică cît un pui de pitpalacă. Dar M'keke o observase. Sunînd din enorma lui trompă, strigătul său de război, se pornise ca un tank și alerga orbit

de furie, strivind arbuştii, spre bietul pui de om, uitat în mijlocul potecii. Dacă nu intervenea ceva, Joanna era pierdută.

Şi acel ceva fu Mathew.

Dela o înălţime de trei metri, sărise în faţa lui M'keke şi fără să mai stea la gînduri, trăsese din automatul său Winchester, 6 focuri la rînd. Se vede că M'keke fusese lovit. Ingenunchiase. De sus, din boabab, Luca, care avea lîngă el pe Sonoma, smulsese de pe umerii acestuia, greaua carabină Peabody, cu cartuşe explosibile şi fără să mai ochiască, trăsese în marea căpăţînă a lui M'keke trei lovituri, care puseseră capăt vieţii acestuia.

Pe potecă, leşinată, Joanna nu mai respira. Alb ca varul, Mathew se dusese spre ea şi-o ridicase pe braţe.

Cînd Joanna îşi revenise din această grozavă spaimă, se hotărîseră să pornească spre Niam-Go. Trimişii tribului, nu mai puteau de bucuria. Cîţiva dintre ei o luaseră la picior şi se duseseră înnainta, ca să vestească moartea lui M'keke.

Cînd ajunseră la sălaşurile tribului, bătrînul şef îi aştepta cu toată curtea lui. Ii întîmpinase cu cuvinte alese. Dăduse oaspeţilor săi de seamă o gustare foarte bogată, în timpul căreia vorbiră despre moartea lui M'keke şi despre dispariţia lui Marck. La auzul acestei veşti, bătrînul şef de trib promise tot ajutorul său.

Şi noaptea tîrziu, în mijlocul satului, războinicii dansaseră vopsiţi pe faţă cu sîngele lui M'keke, în jurul tam-tamului uriaş. La sfîrşitul dansului de vic-

...ie. la mijlocul nopții, tam-tamul, radio-ul Africei, ...metea, cu ajutorul misterioaselor sunete și ritmuri, ...este către tribul Massaï: „Stăpînul Alb, împreună ... Niam-Go, a omorît pe M'keke. Dacă neamurile ...assaï nu vor da îndărăt pe micul Stăpîn Alb, atunci ...r avea soarta lui M'keke".

Un mic elefant

In satul acesta ascuns printre copaci, nu mișca ni-...ica. De fapt, nici soarele nu răsărise. Se vedea numai ...geană de lumină de acolo de unde trebuia să apară. ...amenii, pe furiș, ca niște pantere, se strecorau prin-...e ierburile pădurii. Și totuși, nu se auzea niciun ...omot. Mergeau parcă alunecînd pe vată. Era mersul ...e război al tribului. Iar satul spre care călătoreau ...ît de înveninați, dar pe bună dreptate, era satul ...ibului Massaï. Dacă aceștia ar fi răspuns cu bună-...ință tam-tamului de astănoapte, nu ar fi fost răz-...oiu. De aceia dăduseră veste pentru ca Massaï să ...u bănuiască că ei și porniseră la luptă.

Se întâlniseră cu doi tineri care se înapoiau din ...atul Massaï. Erau iscoadele pe care le trimeseseră ...ai înainte. Cînd ajunseseră în fața bătrânului șef, ...e opriseră și spuseseră:

— Massaï s'au pregătit toată noaptea de război. ...înărul Stăpîn Alb este legat la stîlpul de chinuri.

Bătrânul șef le poruncise:

— Treceți în rîndurile din față ca să îndrumați pe ceilalți, cînd va veni vremea.

Un tremur nervos trecuse pe fața lui Mathew, care întovorășea expediția războinică a lui Niam-Go.

Șeful observase și zisese:

— Marele Stăpîn Alb nu trebue să se teamă de izbîndă. Massaï vor da îndărăt pe prizonier, împreună cu multe alte femei și vite de hrană. Răzbunarea va avea izbândă.

— Cînd vom da atacul? întrebase acum mai liniștit, Mathew.

— In mijlocul serbării! fusese răspunsul scurt al bătrînului, fără să mai dea vreo altă explicație.

Dăduse apoi un ordin șoptit și grupul de războinici, cu lănciile în cumpănă, se mișcaseră mai departe, șerpuitor.

In timpul acesta se luminase bine de ziuă. Satul Massaï era acum în plină mișcare. Femeile ieșiseră din colibe și făceau treburile obișnuite ale gospodăriei. Spre rușinea Africei, trebue să mărturisim că erau foarte sumar îmbrăcate. Tot astfel și bărbații lor, care ieșiseră în grup spre coliba cea mai mare din sat.

In fața colibei șefului, era un stîlp. Și de stîlp, legat cu liane groase, era Marck. Bietul Marck! Cu cîtă răbdare își aștepta sfîrșitul! Nu mai avea nicio speranță. In timp ce legăturile îi intraseră adînc în carne, se gîndea la frații lui și la Joanna. Și era mîhnit că el nu va avea parte să mai vadă pe tatăl său.

In coliba șefului era mare discuție. Delegații

tribului Massaï, se împărţiseră în două mari grupe, din care una era pentru fierberea lui Marck şi alta pentru frigerea acestuia. Numai vreo doi sau trei delegaţi, în minoritate, erau pentru prăjirea în uleiu de cocos. Insă şeful tribului, susţinînd partida celor ce doreau friptură, aceştia căpătară majoritate de voturi. Astfel soarta lui Marck era hotărîtă.

In cîteva minute, vestit prin strigăte sălbatice, fără nimic omenesc în ele, tot satul era strîns în jurul stâlpului de sacrificiu, pentru a sărbători cum se cuvine această mare întîmplare. Femeile nu erau primite la astfel de socoteli, decît numai ca să stea de o parte şi să privească. Cel mai de seamă loc, era al bărbaţilor care urmau să execute toate ritualurile trebuincioase.

Două lanţuri de bărbaţi, cu feţele vopsite cu sînge de antilopă ucisă decuseară, se adunaseră în formă de cercuri în jurul stâlpului de care era înlănţuit Marck, cu liane groase, care îi intrau adînc în carne. Dinspre palmierul cel mare, unde se afla tam-tamul de seamă al satului, pornise deodată un uruit bine ritmat şi dansatorii morţii, începuseră dansul lor, după bătaia opintită şi întretăiată a celui ce bătea tam-tamul cu o sălbătăcie şi înfrigurare de parcă era nebun. Ritmul acesta, era din ce în ce mai repede, că înnebunea pe ascultători. Era ca o bătaie învolburată a sîngelui în vine. Cu puterea şi dorinţa sîngelui în ochi, dansau cele două cercuri de negri. Acuma era foarte vijelios tam-tamul. Danţul nu mai

era dant. O fugă bătută pe loc, și împlecitiri desordonate. Negrii se băteau cu pumnii în piept, strigînd blestemățiile la adresa tribului Niam-Go.

Unul din dansatori, la o comandă strigată gîfîit de șeful tribului, ridicase lancea și o asvîrlise cu putere spre prizonier. Dar o aruncase cu dibăcie, în așa fel ca să nu-l rănească. Se înfipsese lîngă gît. Strigăte de bucurie și de admirație izbucniseră din partea femeilor. Apoi fusese rîndul altui războinic să arunce lancea sa, care se înfipsese în partea cealaltă a gîtului.

Acum trebuia să vină sfîrșitul. Al treilea dansator, aruncătorul lăncii care trebuia să omoare, venise aproape de Marck, la vreo zece metri, jucînd mărunt, ca beat, în ritmul înnebunit al tam-tamului. Ridicase lancea, oprindu-se din dans. Mușchii i se încordaseră. Tam-tamul se oprise. Șuieratul lăncii străpunsese sinistru tăcerea care se lăsase ca o pînză peste negri îmbătați de sînge. Un strigăt groaznic, de moarte, sfîșiase liniștea și dansatorul negru se prăbușise la pămînt, cu pieptul străpuns de o lance, care mai vibra încă. Intr'o tăcere de moarte, toți priviseră îngroziți la trupul mort. Dar prea multă vreme de gîndire nu avuseseră, căci o pădure de lăncii șueraseră, venind să-i țintuiască pentru totdeauna pe pămîntul pe care voiau să-l pateze cu sîngele unui nevinovat.

Negrii lui Niam-Go, dăduseră năvală în sat, ucigînd fără nicio milă pe oricine purta o lance. In timp ce Niam-Go alergau să facă prizonieri și robi. Marck,

care leşinase, fusese readus la vieaţă de către Mathew, care sta plecat asupra lui, veghindu-l

— Hai, băiete, lasă-te de glume şi nu mai face pe mortu!

Marck nu răspunsese la tonul de glumă al fratelui său, pentru binecuvîntul motiv că nu putea din cauza slăbiciunei.

După o jumătate de ceas, vestea victoriei era transmisă tuturor triburilor din pădurea equatorială, prin ajutorul tam-tamului tribului învins.

In aceiaşi seară, avusese loc o serbare în satul tribului Niam-Go. In mijlocul pieţii centrale din sat, se aprinsese un rug mare de lemn bine mirositor. Tot satul era adunat în jurul său. Sărbătoreau două evenimente: moartea lui M'keke şi eliberarea lui Marck.

Bucuria era atît de mare, încît bătrînul şef de trib, tăiase cîţiva din porcii săi. S'a danţat foarte mult la această serbare, s'a băut şi mai mult vin de palmier decît de obiceiu, stropind din belşug bucăţile de friptură grasă de porc. Tinerii aveau un loc de onoare, stînd pe o rogojină la stînga bătrînului şef.

— Oare la ce te gîndeai, Marck, cînd stimabilii aceia căpătaseră gust să te digere sub formă de cotlet de porc? întrebase cu o curiozitate de nestăpînit, Mathew.

— In unele momente nu mă gîndeam la nimic, însă uneori mă gîndeam cu durere că nu am să mai văd pe tata.

Vocea lui Marck, care totdeauna era veselă și bine dispusă, de data aceasta era serioasă și tristă.

— Bucuria de acum, după cum se vede, e mare. Dar unde e bucuria noastră, a noastră, înțelegeți ce vreau să spun! Cînd vom putea aprinde și noi rugul dansului victoriei, victoriei de a fi găsit pe tata? De un an rătăcim pe coclaurile acestea, uscate și aprinse.

Luca intervenise:

— Era de așteptat, Marck dragă, ca să desnădăjduiești atît de repede, mai ales după ce ai trecut prin atîtea. Insă noi, sau cel puțin eu, n'am pierdut nădejdea.

Toți aprobaseră din cap cuvintele lui Luca.

Spre ziuă, căci serbarea ținuse toată noaptea, expediția celor patru copii, își luaseră rămas bun dela cumsecadele șef Niam-Go, care, la despărțire, plângea. Tot satul îi condusese pînă la marginea pădurii. Și acolo, își mai luaseră încă odată rămas bun. Și merseseră mai departe, toată ziua, pînă cînd ajunseseră în cantonamentul în care dormeau acuma.

*

Poate din cauză că noaptea trecută nu dormiseră de loc la serbarea lui Niam-Go, de aceea dormeau acuma atît de adînc.

Dormeau atît de adînc încît nici nu auziră un trîmbițat de elefant care nu părea prea îndepărtat.

A doua oară, trîmbiţatul acesta cu ton jalnic, păru şi mai apropiat.

Şi ca niciodată, un elefant, care nu se prea apropie de focurile oamenilor, îşi făcu apariţia. Dar nu era un elefant! Era numai un pui de elefant. De abia avea vreo cîţiva ani, atît era de mic. Nu trebue să ne mirăm, căci elefanţii care trăesc cîteva sute de ani, la zece ani se poate spune că sunt de ţîţă.

De abia cînd trompa lui se ridică pentru a treia oară, ca să emită sunetul acela dureros, somnoroşii noştri îl auziră.

— Marck, scoală!

— Hei! copii, sculaţii, nu auziţi?

— Elefanţii!...

Marck, scoţînd afară capul din cort, strigă rîzînd:

— O! ce mai elefant!

Mathew, care şi el era tot atît de curios să vadă ce înseamnă năvala acestor elefanţi, cînd văzu pe autorul acestor trîmbiţări, surîse:

— O închipuire de elefant. Parcă e de cauciuc. Poţi să-l pui la gură şi să-l umfli. Ia ieşiţi afară!

Dînd urmare poftirii acestuia, dădură buzna să vadă şi ei minunea.

Un pui de elefant mic cît un viţeluş, căruia îi curgeau lacrimile şiroaie din ochi. Ceva care făcu pe copii să se uite nedumeriţi unul la altul.

Bătrînul Sonoma se apropie şi zise:

— Ştiţi cine este, masters?

— Da ce, tu ştii?

— Da.

— Dar de unde? Cum poți să-l cunoști? Cum poți să știi cine e?

— Păi nu ați văzut cum seamănă cu M'keke? Mi-au spus Niam-Go, că M'keke avea un pui, care-l însoțea totdeauna în expedițiile sale. Are și el o dungă albă pe frunte.

Copiii, uitîndu-se mai cu luare aminte la elefant, văzură cu adevărat că are semnul lui M'keke. Marck, care totdeauna avea provizii de zahar în buzunar, ca un mîncăcios ce era, scoase o bucățică și o dădu acestui elefant micuț.

Il botezară Keke.

Acum expediției i se mai adăogise și Keke, care repede devenise prietenul tuturor. Era atît de simpatic și pe tot atîta de folositor, încît totdeauna era pus în fruntea coloanei. Noaptea dormea împreună cu tinerii, care găsiră în el o minunată sobă vie, pentru nopțile reci ale Africei.

Keke, avea și el o simpatie Și spre bucuria tuturor, aceasta era Joanna.

Era favorita lui. Noaptea, cînd dormeau cu toții, veghea ca reptilele veninoase să nu se apropie de ea. Dimineața, se lăsa în genunchi, ca Joanna să se urce mai lesne în spatele lui. Dansînd de bucurie, o pornea în fruntea coloanei, țopăind ca un urs, cu toată frica Joannei.

— Zău, dacă nu sunt gelos! spunea de multe ori Marck.

— Să-ți spun drept, frate dragă, dacă eu aș fi elefant aș prefera-o tot pe Joanna.

— Nici nu mă gîndesc, că mai e mult dela tine pînă la elefant. Depărtarea nu e mare.

— Haide! haide! nu vă mai certați pentru un dobitoc! interveni rituos, Mathew.

Din fruntea coloanei, Joanna strigă:

— De care dobitoc vorbești, Mathew? De Luca sau de Keke?

Pufniră cu toții în rîs. Insă hotărît, era că tot Joanna rămase prietena cea mai bună a lui Keke.

Keke nu era o greutate pentru ei, căci era foarte ușor de hrănit, el fiind un ierbivor convins.

Și mergînd astfel spre apus, treceau zile după zile și nopți după nopți. Și era din ce în ce mai cald și aerul mai apăsător. Proviziile se împuținau. Hotărîră să trăiască numai din vînat. Nu era chiar atît de gravă situația, dacă desnădejdea nu ar fi făcut cuib în inimile lor.

— Cînd ajungem, Sonoma?

— Nu mai e mult, mister Luck.

— Luca, nu Luck. De câte ori să-ți mai spun?

— Yes, mister Luck, de acum voiu spune mister Luca.

Timpul era și mai schimbător și ceva parcă apăsa în aer. Parcă cerul devenise greoiu și-i acoperea ca o

mască de cauciuc încins. Cu toate că aerul părea încă uscat, țînțarii începuseră să roiască în fiecare seară. Copiii luau în fiecare seară, cîte un gram de chinină.

Intr'o seară, Sonoma, prinse un țînțar, mirat de prea marea lor mulțime, ca să vadă din ce neam fac parte. Uitîndu-se ciudat la cel prins, îl studie îndelungat și spuse:

— E țînțar de apă! Cred c'am ajuns.

— Cum?

— Trebue să fie lacul Nairobi.

— Va să zică, am ajuns?

— No, master. Va trebui să mergem pe mal, în jos, spre miază-zi.

...Și chiar din a doua zi, porniră înspre Sud. Insă seară de seară, și chiar de multe ori și ziua, mai mulți, tot mai mulți țînțari. Și frigurile își făcură apariția. La început se îmbolnăvi Tengo, unul dintre purtătorii de bagaje. Trebui ca să fie purtat de alți doi. In seara următoare, se îmbolnăvi Luca și Marck.

Se aflau la o milă engleză de lac. Chinina nu mai ajuta la nimic.

In dimineața zilei care urmă, nu se mai putură pune pe picioare nici Sonoma, bătrîna călăuză, nici Mathew. Toți se svîrcoleau în jarul febrelor palustre. Keke devenise un infirmier de primă calitate. Fiind imun față de astfel de boale, se ducea zilnic la apa care se afla la o milă de locul unde boleau cei din

expediție și aducea, pe trompa sa, gălețile de pînză, pline cu apă. I le umplea Joanna,pe care o purta călare pe spatele său. Cei patru purtători de bagaje, care mai rămăseseră zdraveni, fugiseră. Intr'o înserare, se întoarseră, tîrîndu-se cu greu. Boleau și ei de același jar care-i ardea pe dinlăuntru. Numai Joanna părea că va scăpa cu vieață din toată pedeapsa asta. Zi de zi se ducea la marginea lacului, călare pe gîtul lui Keke, ca să aducă în cele două găleți, o ușurare celor care se pîrjoleau lîngă copacii care nu dădeau nicio umbră.

Mai era puțină chinină.

O împărțire cu toții, fără deosebire de-i alb sau negru. Apa se împarte, la fel după jălanie și durere.

Au trecut aproape cinci zile și nu se vedea nicio îmbunătățire.

Ziua de azi pare că este mai grea decît toate celelalte. Zzzzz! Țînțarii bîzîie mai tare ca o sută de avioane. Sunetul acesta mărunt și subțire, le distruge nervii. Zzzzz... zzzzzzz... fără oprire și nădejde. Trebue iarăși apă. Să le ude frunțile. Sonoma a ridicat puțin capul.

— Ce e bătrânule? Ai vrut să te jertfești pentru noi și noi nu-ți putem ajuta cu nimic!

— Nu-i nimic, miss Joanna.

— Dar ce-i ?

— Veniți mai aproape puțin.

— Vrei să-mi spui ceva?

Joanna se apropiase de Sonoma, care zăcea pe un balot la picioarele unui bătrîn boabab.

— Miss Joanna...

Au vorbit aproape o oră. Cu greu. Frigurile îl apucau și-l lăsau pe bietul bătrîn, care nu putu să vorbească decît cînd îl mai lăsau frigurile. La terminarea acestei convorbiri gîfîite și întretăiate de frisoanele cumplite ale frigurilor tropicale, Joanna se duse drept spre Mathew, care era, de drept și de fapt, șeful expediției:

— Nu mai am nimic.

— Nici chinină?

— Nici chinină și poate că am să mă îmbolnăvesc și eu. Cine ne va scoate din acest impas dacă nu luăm o hotărîre?

— Dar nu-i altceva de făcut, gemu cu greu Mathew, care intra iarăși în prada unei crize, care dură aproape trei minute.

— Ba da, am să plec.

— Cum ai zis? Unde?

Răspunsul fu dat de altcineva, nu de Joanna. Răspunsul fu dat de însăși urechile sale, care auziră în desișul vîjîitului ce zumzuia în ureche, în ciuda febrei, tropăitul lui Keke care alerga ca un accelerat sub îndemnul unor strigăte: de sigur că era Joanna.

Se îndreptău spre răsărit.

Lacul Nairobi

Chiar pentru un bărbat este destul de greu să călărească un elefant. Cînd elefantul merge la pas, mersul lui provoacă un fel de rău de mare sau mai bine zis un fel de rău de uscat. Deci trebue să vă închipuiţi ce însemnează să călătorească o fetiţă de 16 ani, pe un elefant care nu merge la pas, ci în viteza unui expres De fapt, este foarte cunoscut, că elefanţii se arată a fi unele din cele mai rapide animale. Merg uneori mult mai repede decît o girafă. Insă aceasta se întîmplă numai în rare ocazii. Şi atunci ating cu uşurinţă 30—35 de km. pe oră.

Joanna părea că ar cîrmui pe Keke prin degetul ei, căci acesta îi făcea chiar pe plac. Gonea ca şi cum ar fi înţeles disperarea ei. Pînă la Niam-Go, erau 320 de mile engleze.

— „Doamne ajută-mi să nu cad. Nu mă lăsa să cad!"

In goana halucinantă, Keke parcă ar fi înnebunit. Atît era de încordat în efortul său, încît nu ţinea seama de niciun obstacol sau sdruncinătură, care ar fi putut să doboare pe biata fetiţă, care se agăţase cu braţele de gîtul lui.

Lagărul se vedea în ceaţa dimineţii ca un joc de păpuşi. Cortul aplecat într'o parte, părea ca beat. De fapt nu mai adăpostea pe nimeni.

— Sonoma! Marck!

Dar nimeni nu răspunse la întrebarea gemută a lui Luca. Nici Mathew, care somnola cu fruntea scăldată în sudoare, nici Marck care striga și el după Sonoma. Dar Sonoma era dus după apă. Îi trebuiau aproape două ore ca să se tîrească până la marginea lacului și alte două ore ca să se întoarcă. Și tot drumul acesta îl făcea numai pe brînci. Sonoma, care deși era mai bătrîn de cît toți, era și mai rezistent. Făcea de trei zile încoace, cu ultimile forțe, acest drum al calvarului. Din calea aceasta ucigătoare nu se înnapoia decît cu o jumătate de găleată, cealaltă jumătate vărsându-se pe drum. Cu un prosop murdar și rupt, muia frunțile bolnavilor, dîndu-le astfel o iluzie de fericire. Răcoare!

In ziua aceasta, Sonoma mai slăbit ca niciedată, se întoarse dela apă, abia după amiază și nu adusese decît foarte puțină apă pe fund. Mai mult nu putuse. Dădu apă bolnavilor și apoi se tîrî lîngă trunchiul unui boabab pentru ca de acolo să privească încontinuu spre răsărit, așa cum făcea de altfel în fiecare zi.

Dar o slăbiciune extraordinară îl cuprinse. Pînă auzise un sgomot surd, nu făcuse nicio mișcare din care să se deducă că e în viață.

Dar sgomotul se apropia și mai mult. Dar chiar în acel moment el nu-l mai auzi, căci capul îi căzu pe piept și se prăbuși la picioarele arborelui.

In zare își făcea apariția Keke, urmat de o grupă de cincizeci de oameni, eare fugeau în pas alergător.

Purtată de patru negri pe un hamac, venea şi Joanna. Se sculase acum în picioare, cu toată boala ei, căci se îmbolnăvise pe drum şi ridicîndu-se în capul oaselor, începu să strige bătrînului şef Niam-Go:

— Acolo! Acolo, la boababul acela înalt.

In cîteva clipite fură lîngă trupul în nesimţire al călăuzei. Joanna, sărind jos din hamac, se repezi spre cort.

— Marck! Mathew! Luca! Răspundeţi, pentru numele lui Dumnezeu!

Se lăsă în genunchi lîngă Luca, care delira cu ochii deschişi:

—O! Joanna! strigă el recunoscînd-o cu greu. De cînd te strig şi nu mai vii!

Văzînd că sunt cu toţii în vieaţă, se duse la şeful Niam-Go, care era plecat asupra lui Sonoma, cu care se împrietenise foarte mult în timpul aventurilor cu M'Keke şi Massaï. Il examină, punînd urechea la pieptul lui. Spuse încet:

— Trăieşte!

După cîteva zile erau cu toţii restabiliţi. Ingrijirile misterioase ale bătrînului şef Niam-Go, încetul cu încetul, îi adusese pe toţi la vieaţă. Ii învelise în nişte scoarţă de copac, care mirosea urît a catran şi iată-i acuma sdraveni şi în toată puterea. După trei zile, cei cincizeci de Niam-Go, împreună cu şeful lor, îşi luară rămas bun dela prietenii lor albi. Iar expediţia micilor Armstrong, într'o bună dimineaţă, porni la drum, îndreptându-se spre Sudul lacului Nairobi.

Urmară cîteva zile de drum greu și primejdios, căci trebuiau să străbată o bucată de pădure destul de periculoasă. Potecile trebuiau să și le croiască singuri prin păianjenișul de liane. Acesta era atît de încurcat, încît trebuia aproape un ceas ca să înainteze o sută de metri. Și pînă la lac, mai erau încă trei mile englezești, ceea ce face cam cinci kilometri și jumătate.

Insă întîmplarea vru să-i mai încerce odată.

La un moment dat, Joanna se coborî jos de pe Keke, căci era nevoie de el ca să dea la o parte o bucată mare de lemn. Keke se îndreptă liniștit spre bucata aceasta lungă de arbore, o luă de mijloc cu trompa și o împinse la o parte. Și pe cînd făcea treaba aceasta cu greutate și încetineală, se întîmplă nenorocirea. Dispăru deodată ca și cum ar fi intrat în pămînt. Țipete furioase se auziră peste cîteva clipe.

Keke căzuse într'o cursă părăsită, pentru elefanți.

Era o groapă mare, adîncă de vreo zece picioare. Bietul Keke se învîrtea înfuriat de ici colo, ne știind ce să facă. Scotea trîmbițări furioase din apendicele său nazal, făcînd ca să asurzască urechile tinerilor ce-l priveau încurcați. Il strigară de mai multe ori, dar nu se potoli.

— Nu, ce e de făcut? se gîndi cu glas tare Marck.

— Să-l lăsăm oare aici?

—Nu vă e rușine? Nerușinaților!... Ați uitat că v'a salvat viața?

Cu o voce gata să dea în plîns, Joanna intervenise furioasă.

— Bine, dar cum putem să-i ajutăm?

— Ba să-i ajutaţi cum o să ştiţi, căci el nu s'a întrebat aşa de idiot ca voi, cum o să facă să vă ajute, atunci cînd alerga de era să-şi dea sufletul, prin savana pustie în timpul nopţii.

Joanna isbucni în plâns, amărîtă peste măsură de nerecunoştiinţa lor.

Apoi adăogă:

— Treaba voastră! Puteţi să vă duceţi unde vreţi. Duceţi-vă!

— Cum aşa?

— Eu rămîn! N'am să mă mişc de aicea. Nici moartă.

Luca, care pînă atunci se ţinuse de o parte şi nu scosese nicio vorbă, se dădu mai aproape de ei şi cu un aer misterios, spuse:

— Voi aţi citit pe Kipling?

— Ce?

Strigaseră cu toţii.

— Da. Aţi citit pe Rudyard Kipling?

— Ce eşti nebun? Ce legătură are Keke cu Kipling?

— Ba are. O foarte mare legătură. Dacă l-aţi citit, vă veţi aduce aminte de o nuvelă a sa „Copilul elefanţilor", în care Kipling descrie cum un copil a reuşit, prin traiul comun cu elefanţii, să se apropie atît de mult de sufletul şi obiceiurile lor, încît se

putea înțelege cu ei, așa cum se înțelegea cu oamenii. Chiar la un moment dat a putut să ia parte la unul din cele mai stranii ritualuri ale elefanților, pe care le-a văzut vreodată vreun om. E vorba de „Dansul Elefanților". Ajunsese la acea perfecțiune a spiritului de observație, încît în orice moment putea să imite absolut toate sunetele pe care le scot fiarele pădurilor equatoriale și tropicale.

— Nu, și unde vrei să ajungi cu discursul acesta ?

— Nu vă grăbiți. E simplul de tot. Sunt anumite trîmbițări de chemare ale elefanților, altele de cerere de ajutor, altele de a semnala numai prezența lor. Am căutat să bag și eu de seamă la chestiile astea, tot timpul decînd îl avem noi pe Keke. De cîte ori nu trîmbița și el așa, fără niciun motiv și noi nu luam în seamă. De multe ori, în aceste strigăte fără importanță, i se răspundea. Ceva ca un ecou îndepărtat. Keke ciulea urechile și mergea mai departe, liniștit. Cînd nu primea răspunsul, devenea neliniștit și striga din trompa lui a doua oară. Și repeta strigătul său pînă cînd i se răspundea mai curînd sau mai tîrziu.

— Ei și? se impacientă Marck.

— Bine, dar nu observați că de aci se deduce că elefanții ori unde s'ar afla, sunt totdeauna în legătură cu ceilalți semeni ai lor ? Ascultați cu atenție strigătul lui de acuma. E straniu. E un strigăt de ajutor. In timpul liber m'am exersat să imit diferite sunete de animale și am reușit.

— Dar noi nu înţelegem ce legătură are cu Keke!

— Am să vă expun un plan. Voiu pleca singur în căutarea elefanţilor. Trebue să fie vreo turmă prin apropiere. Eri, pe cînd eram cu Sonoma după vînat, am văzut o mulţime de urme. Voi aşteptaţi=mă. Sui=ţi=vă cu toţii în copaci şi aşteptaţi=mă pînă am să mă întorc. Părerea mea este că Keke trebue salvat cu orice preţ.

Şi fără să=şi mai ia la revedere sau să mai zică ceva, dispăru în direcţia din care veniseră.

— Lucaaaaa!

— Master Luck, Maaaaster Luuuuck! Unde pleci?

Bietul Sonoma striga disperat.

După ce aşteptară în zadar un răspuns din partea lui Luca, se hotărîră se se urce cu toţii în marii eucalipţii, care se găseau în poiana aceasta. Işi făcură nişte culcuşuri destul de comode şi nimeni nu mai mişcă.

Din depărtare se auzea din cînd în cînd strigăte de ajutor, scoase de trompă de elefant.

Keke, în groapă, se mişca neliniştit şi asculta cu atenţie aceste strigăte.

In aşteptarea aceasta de neîndurat, trecu o zi. Şi nimic!

Era acum după amiaza zilei a treia. Keke, în groapă, se resemnase în nenorocirea lui şi nu mai scotea niciun geamăt.

Tîrziu, în după amiaza zilei a treia, un tremur cuprinse pămîntul. Negrii se înfricoșară și se urcară și mai sus pe ecualypți. Iar tinerii noștri nu întîrziară să urmeze pilda lor. Pămîntul se sguduia ca prins de cutremur. Toate vietățile codrului începură să fugă speriate, care încotro apuca. Și fură cu toții martorii unei întîmplări nemai-văzute.

Treizeci de elefanți, veneau în rînduri dese, călcînd totul în picioare. Copacii se îndoiau sub apăsarea lor. Făceau același sgomot ca și o uriașă armată de demoni de oțel. Sub greutatea lor, pămîntul se îndoia. Cînd ajunseră sub copacii în care stăteau tinerii noștrii, se auzi un strigăt:

— „Heee-hooo-haw"

La acest ordin, elefanții se opriră. In fruntea turmei de elefanți se afla un exemplar frumos și unic. Avea o mărime de două ori mai înaltă decît a celorlalți din turmă. Pe gîtul lui, cu un băț în mînă era Luca...

Tras la față și murdar, ars de soare și de vînturi, părea și el o sălbătăciune. Elefantul cel mare se lăsă în genunchi și poporul din copaci văzu cu groază cum Luca se lăsa să alunece în jos și cum se strecoară printre picioarele celor treizeci de elefanți, care stăteau nemișcați ca niște statui. Se duse la groapa în care era Keke. Se plecă spre el și scoase din gîtlej un sunet din cele mai neauzite și mai nelămurite de cei de sus. Keke răspunse cu trîmbițări de bucurie nebună. Elefanții ceilalți, cînd auziră gla-,

sul celui din cursă, se mişcară în grup ca să vadă ce era acolo. Elefantul cel mare, cel pe care venise Luca, se apropie chiar de marginea groapei. Se ştie cât de mare este inteligenţa elefanţilor. Dovadă vie este şi scena care urmă. Impreună cu Luca, care se urcase din nou pe gîtul lui, şeful turmei de elefanţi, printr'un sunet neînţeles pentru cei care priveau din copaci, cu gurile căscate la toate acestea, mai chemă încă trei elefanţi de dimensiuni uriaşe, lîngă groapa nefericitului Keke. Fără ca să stea mult la gînduri, ca şi cum totul ar fi fost de cu vreme hotărît, se aşezară de o parte şi de alta a groapei, cîte doui şi lăsîndu-se în genunchi, pe marginea acelei curse, îşi înnodară trompele pe sub burta lui Keke, ridicîndu-l la suprafaţa pămîntului, ca nişte macarale uriaşe.

Astfel fu scos Keke. Bucuria lui nu avea margini. Luca se dădu jos de pe elefantul cel mare, se apropie apoi de urechea lui, mormăi ceva. Atunci şeful turmei ridică trompa şi scoţînd un trîmbiţat sălbatec, porni în fruntea celor treizeci de elefanţi, pe acelaşi drum pe care veniseră. Din depărtare se auzi în curînd un strigăt de rămas bun. Luca şi Keke, după o clipită scoaseră şi ei acelaşi strigăt de rămas bun, spre uimirea celor de sus.

Grupul celor „de sus" coborî jos. Ce bucurie pe toţi, dar mai ales pe Keke.

— Ia spune, Luca dragă, cum ai făcut?

— Ce să fac?

— Bine dragă, dar toată chestia asta cu elefanţii

— E ceva cam încurcat. Dacă o să vă spun poate că nu o să credeți.

— Ce să mai credem. Am văzut!

Luca se opri din vorbă și uitîndu-se cu ochii în zare, se gîndi o clipă, la întîmplările care păreau atît de neînțelese și prin care trecuse în ultimile zile. Ochii i se împînziseră.

— Nici eu nu mă așteptam să iasă atît de bine, spuse el.

— Dar explică-ne și nouă, cel puțin, ce-ai făcut în zilele acestea din urmă?

— Mai întîiu aș vrea să mănînc ceva.

— Dar cum, ți-e foame?

— Afară de frunze, n'am mîncat nimic, timp de trei zile.

Imediat, Joanna scoase din sacul de călătorie, o cutie de corned-boef și niște pîine uscată Luca se repezi la mîncare ca și cum n'ar fi mîncat de un veac. După ce se sătură de-a-binelea, începu să povestească:

— Cînd am plecat dela voi, am mers pe poteca pe care noi am croit-o prin pădure. La un moment dat nu am mai putut regăsi urmele. Vegetația crescuse la loc, așa cum numai în aceste locuri se poate întîmpla. Atunci, renunțînd să mai caut propriile noastre urme, am început să mă uit după ceva dovezi despre trecerea vreunei turme de elefanți. Am întrebuințat cea mai simplă metodă, adică aceea de a căuta aceste mărturii în frunzișul copacilor. Este un lucru constatat, că atunci cînd mai mulți elefanți trec

printr'o pădure, lasă în urma lor, prin consumarea frunzelor din arborii copacilor mai tineri (ale căror frunze le plac nespus de mult) o dîră care se vede foarte bine, ca şi cum cineva ar fi tăiat frunzele acelor arbuşti, exact la o înălţime de trei metri, cam aceasta fiind şi înălţimea elefanţilor,

Marck întrerupse:

— Ascultă, tu vrei să ne baţi capul cu lecţii de ştiinţe naturale?

— Stai, dom'le un pic, acum reviu la subiect. După cum vă spun, am găsit urmele trecerii unei turme de elefanţi. Insă, judecînd după şoseau suspendată pe care o croiseră în verdeaţa pădurii, trebuia să fie o turmă enormă. „Hee-how-ho! Hew-hoo-hoo!" am început să strig astfel strigătul lor de ajutor. Spre a mea mirare, la cîteva sute de metri dindărătul meu, primii răspuns puternic: „How-hoo-hoo! Hee-How-ho!" Vă închipuiţi de sigur, care fu gîndul meu, cînd mă aflai în faţa unei namile de elefant cît M'keke de mare şi în urma acestuia veneau bălăbănindu-se, alte treizeci de urieşe închipuiri din astea. Şeful turmei, primul care se mişca înaintea tuturor, spre groaza mea, mă înşfăcă într'o clipită de mijloc şi mă ridică până la înălţimea ochilor săi, ca să bage bine de seamă ce fel de gînganie mai e şi aiasta, de n'are frică şi se încumete să strige, întocmai ca elefantul, cînd se află în mare primejdie. Se vede că i-am fost simpatic, căci mă dădu mai departe, din trompă, în trompă, pe la toţi cei treizeci de uriaşi. In tot timpul

acesta, strigai strigătul de ajutor al lor. Și nu făcui rău. Căci în felul acesta își dădură seama că este ceva neobișnuit. Și ne împrietenirăm! De aci înainte știți ce s'a petrecut.

Cascada Lacului Nairobi

După cinci zile de mers prin jungla deasă ca peria și care părea cu neputință de pătruns, grupul celor patru tineri, împreună cu Sonoma și cu cei cinci purtători de bagaje, se pomeni, într'o după amiază, în fața apei.

Mathew întrebă:

— Ce apă e asta?

— Aceasta este Nairobi!

— Am ajuns?

— Nu se poate!

— Eu am spus că acesta este lacul Nairobi.

— Bine, atunci înseamnă că am ajuns.

— No, master, trebue să mergem cu mult mai departe, spre miază-zi. Acesta este numai mijlocul lacului.

Sfătuindu-se cu Sonoma, copiii au ajuns la gîndul că ar fi mai bine dacă ar merge mai departe cu pirogile.

— Bine, dar unde sunt pirogile?

Marck întrerupse nervos:

— Le vom construi!

— Crezi că e atît de ușor?

— In orice caz, cred că e mult mai uşor decît să mergem prin pădurile acestea umede şi putregăioase. Vom poposi aici cîteva zile şi le vom fabrica însăşi noi.

— Dar de cînd te pricepi şi cu chestiuni din acestea ? De cînd eşti constructor de piroge africane ?

— Cu ajutorul lui Sonoma şi cu amintirea celor citite, am nădejdea că voiu ajunge să fabric şi pirogi.

După ce Luca se sfătui îndelung cu Sonoma, strigă nişte comenzi la purtătorii de bagaje, ca să despacheteze totul. Campamentul se făcu sub nişte copaci care se aflau lîngă malul lacului, la vreo sută de metri. După ce se făcu focul de seară, se aşezară cu toţii în jurul jarului roş. Peste cîteva clipite, liniştea înserării fu risipită de strigătele unui hamal, care bucuros, spunea că prinsese peşte. Cum negrii sunt foarte dibaci în prinderea peştelui cu sulițele, peştele pe care îl adusese purtătorul, era mare şi gras, să fi fost de vreo opt kilograme.

— Master, am văzut caimani!

Mathew, Luca şi Sonoma se uitară cu grijă unul la altul. Caimanii sunt un soiu de crocodili foarte mici, însă nemaipomenit de cruzi. Ca nişte fiare trag omul în apă şi-l pun la nămol, în fundul lacului pînă ce putrezeşt. Cine încape în colţii lor, este pierdut fără nădejde.

...Acum noaptea s'a lăsat.

E tîrziu. Stelele sclipeau pe bolta australă ca niște felinare.

Dormeau toți.

...A doua zi de dimineață se sculară mai devreme decît de obiceiu. Sonoma împărți fiecăruia sarcinile pe care le avea de împlinit. Luară topoarele și în cîteva ceasuri dădură cîțiva copaci jos. Erau doi minunați boababi. Să fi fost de peste doui metri grosime. Drepți și înalți. Se puteau scobi două pirogi minunate.

In timpul acesta, băieții și cu Joanna, se duseseră ca să se scalde. Apa era de minune. Nici prea rece, nici prea caldă. Soarele puternic bătea în apă, făcînd-o să strălucească ca o oglrndă de oțel. Joanna nu se băgase în apă. Stătea pe mal și se juca alene în nisip. Mathew se depărtase mai mult de mal. Marck și Luca se suiseră pe un bătrîn arbore plutitor. Stăteau liniștiți și se odihneau după cursa de înnot pe care o făcuseră. Deodată se auzi un strigăt de groază.

— Caimanul! Caimanul!

— Mathew! Mathew!

Mathew, care era cuprins de farmecul înnotului, tresări cînd se auzi strigat pe nume. Mai ales că numele său se afla alăturea de altul foarte puțin plăcut. Se ridică mai sus, bătînd apa, ca să vadă mai bine ce se petrece. Văzu o linie care mergea ca un fulger pe fața apei, lăsînd spume în urma ei: era un caiman, care înainta ca un fulger spre mal. Și pe mal

era Joanna. Atunci Matew se hotărî. Joanna trebuia salvată cu orice preţ. Işi pipăi cuţitul dela brîu, pe care totdeauna îl avea la dînsul. Porni cu nădejde, mai repede ca o barcă-motor, într'un înnot crawl, combinat cu indian. Caimanul era înaintea lui cu cinci metri, Mathew îşi încordă muşchii să-i plesnească şi după un minut, care i se păru o vecie, ajunse la plaje în acelaşi minut cu caimanul. Dar era prea tîrziu. Acesta se repezise cu fălcile deschise spre Joanna. Intr'o clipită, Mathew se hotărî. Se aşează între caiman şi Joanna şi aşteptă. Cînd caimanul, care în furia lui nu mai vedea nimica, fu la un lat de palmă de el, întinse mîna în care ţinea cuţitul ţeapăn şi drept şi cînd caimanul strînse fălcile, cuţitul i se înfipse între cerul gurii şi dinţi şi astfel nu mai putea închide niciodată gura. Mathew, asvârlindu-o pe Joanna la o parte, luă Winchesterul, care atîrna de un pom şi trimise în capul fiarei, care se svârcolea, trei gloanţe blindate. Caimanul se întoarse pe o parte şi muri.

Sub influenţa acestei întîmplări, care se putea termina rău, nu mai făcură de loc baie. Construirea pirogilor ţinu o zi întreagă: Pe seară totul era terminat. Incercară aceste bărci africane şi apoi le traseră pe mal. Se întoarseră la cantonament. Făcură focul şi se strînseră unul lîngă altul tremurînd de frig. Mîncară. La urmă, luară o cafea neagră. O preparau sfărîmînd cîteva boabe de cafea în gamelă şi apoi o prăjeau la jurul focului de uscături. In timp ce beau

cafeaua, Marck puse o problemă, la care nu se gîndiseră:

— Va să zică, mîine dimineață ne vom îmbarca!

— Da! Și?

— Ne vom îmbarca noi, am zis, dar Keke? Oare va avea loc în pirogă? Dar dacă nu-l ține piroga și se scufundă? Și dacă refuză să se urce? Ce ne rămîne de făcut?

Salvatorul lui Keke, de astă dată fu Sonoma, care, după ce se gîndi puțin, spuse:

— Master Marck, am o ideie. Keke are să meargă cu mine pe mal. Hamalii au să vîslească. Bineînțeles, că nu o să ne pierdem din vedere.

Toți fură de părere că aceasta este cea mai bună ideie. Și plecară la culcare. După cîteva minute, la simphonia nopții equatoriale, se mai adaogă patru instrumente foarte ciudate pentru aceste locuri. După cum vă închipuiți, de sigur, rolul principal dintre aceste patru, îl avea Matew.

A doua zi de dimineață, Sonoma, călare pe gîtul lui Keke, porni înainte pe malul lacului. Pe lac pluteau cele două pirogi: într'una era Matew cu Joanna cu doi hamali și în cealaltă se lăfăia Marck, Luca și hamalii. Porniseră de vreun ceas. Lacul era atîta de limpede, încît se vedea vegetația de pe fund.

După amiază însă, înaintarea deveni imposibilă. Un baraj de stînci împiedeca înaintarea. Oricît se suciră, oricît se învîrtiră, totul fu zadarnic. Se așezară atunci pe malul lacului, așteptînd să vină Sonoma.

Peste cîteva minute, negrul apăru la orizont, călărind pe Keke.

Luca îi întrebă agitat:

— Spuneai că acest lac nu are niciun baraj.

Sonoma nu răspunse imediat, se duse liniştit pînă lîngă stîncile de sub apă, se întoarse şi cu o mirare întipărită ca o pecetie pe faţa sa, ridică din umeri, zicînd:

— Acum nouă ani, cînd am fost aici, barajul acesta de stînci, nu era!

Mirarea şi nedumerirea deveniră generale.

Au hotărît să părăsească pirogile, pe care, după ce le-au tras pe mal, le-au ascuns sub frunzarele arborilor. Drumul l-au continuat pe jos. Cu cît înaintau, au observat că apa lacului se mişca înceată în direcţia în care mergeau. Pe măsură ce se depărtau de locul unde se găsea barajul, lacul căpăta mai curînd aspectul unui fluviu imens, din cauză că apa curgea acum cu o viteză care bătea la ochi. Keke părea nervos. Mai bine zis, neliniştit. Din întîmplare, Luca se uită la busola pe care o purta la mînă şi dădu un strigăt:

— Sonoma, în ce direcţie mergem?

— Cum adică? Spre miazăzi! Spre Sudul lacului

— Eşti sigur?

— Cum?

— Te întreb încăodată, eşti sigur că nu te-ai înşelat? Poate că ai uitat drumul.

Fără să intervină în discuţie, priveau la figura

nedumerită a lui Sonoma care nu mai știa ce să înțeleagă din toate întrebările lui Luca, întrebări care păreau misterioase.

Sonoma se apără de bănuiala că ar fi greșit drumul.

— Master Luck, am fost de multe ori pe aceste locuri și pot să spun că niciodată nu m'am rătăcit.

De abia acuma interveniră Mathew și Marck:

— Ce s'a întîmplat?

— Ceva ce nu pot să înțeleg. Busola nu mai arată Nordul!

Mirați se uitară unul la altul.

— Ești nebun?

— Cum?

— Nu sunt de loc nebun! Sunt foarte sănătos. Insă înainte dea a ajunge la barajul de stînci, busola arăta Nordul!

In timpul acesta Keke începu să se frămînte. Cu greu îl putură liniști. Hotărîră să meargă înainte. De ce o fi oare Keke atîta de neliniștit?

La un moment, Sonoma se lăsă jos la pămînt, puse urechea și spuse mirat:

— Se simte ca un fel de cutremurare a pămîntului. Se aude un uruit!

Tinerii controlară și ei. Era adevărat. Ceva ce nu se putea deslușì bine. Ce putea oare să fie? Marck interveni energic:

— Să mergem să vedem ce e?

Urcînd o colină, cu Keke în frunte, care era

foarte greu de stăpînit, Sonoma, cu o figură de nepătruns, din care nu puteai bănui nimica din ce se petrecea în sufletul său, iar în urmă Marck cu Luca şi Joanna, mergînd înapoia hamalilor, aceştia ca să nu fugă de frică, căci dădeau semne de nervozitate mai mari decît Keke, reuşiră, după o jumătate de oră, să ajungă în culmea acestui deal. Şi o privelişte minunată se înfăţişa ochilor lor.

O cascadă de o înălţime înfiorătoare îşi arunca apele dela 80 de metri. Apele sburlite de iuţime se prăfuiau în milioane de picuri mici şi nevăzuţi. Era ca o pînză de lumină udă şi rece, care se întindea peste fierbinţeala bănuită a savanei supraîncinse.

Sonoma spuse gîtuit de o îngîndurare ciudată:

— Ultima dată cînd am fost aici, în 1930, această cascadă nu era.

Teritoriul omului necunoscut

Starea sufletească în care se aflau eroii noştri, nu se poate descrie. Totul părea deacum cu mult peste înţelegerile omeneşti şi nu găseau felul în care să se liniştească.

Insă cel mai mişcat părea Sonoma. El, care cunoştea locurile acestea ca'n palmă, el, care fusese de atîtea ori prin coclaurile acestea, nu putea să-şi mai iasă din mirare. Totuşi, în mintea sa se închega o idee foarte încurcată, pe care însă n'o putea lămuri stăpînilor săi.

Mark și Mathew dădură dispoziții lui Sonoma. Acesta, la rîndul său, ordonă hamalilor să depuie bagajele și să se ducă mai la o parte, să se odihnească. Insă negrii erau foarte neliniștiți. Se uitau în dreapta și în stânga. Șgomotul cascadei se auzea tare, nesfîrșit și asurzitor,

Mathew îl chemă pe Marck și împreună plecară spre cascadă s'o cerceteze. In mintea lui Mathew se înfiripase o ideie. In afară de cascada Victoria, în Africa nu se mai cunoștea o alta. Oricît de slabe ar fi fost cunoștințele lor geografice, își dădeau seama că se aflau în fața unui fenomen care depășea ultimele descoperiri geografice.

Se înțeleseseră din ochi. Amândoi aveau același gînd și se apropiară cît putură mai mult de cascadă.

Șgomotul era asurzitor. Intr'o secundă, fură învăluiți într'o pulbere atît de fină de apă pulverizată, încît în puțin timp fură udați pînă la piele. Deși prin partea locului, nu se vedeau stînci vechi vulcanice, ivirea totuși fără niciun motiv a acestei cascade nu se putea explica, decît printr'o erupție a vreunui vulcan care pînă acuma stătuse ascuns.

Deodată vocea ascuțită a lui Marck se auzi cu atîta putere, din locul în care se depărtase, încît Mathew alergă îndată într'acolo.

— Iată ce-am găsit!

Cu degetul arăta pe nisipul plajei niște cartușe de metal, care se aflau chiar în dreptul cascadei. Mathew se plecă și luîndu-le în mînă, se uită la ele

cu atenţie. Erau mîncate de cocleala verde, care atacase alama. Mai mult ca sigur că zăceau acolo de ani de zile, căci erau de un model foarte vechiu şi de un calibru care nu se mai întrebuinţa din 1932.

Intorcându-se spre locul unde îi lăsaseră pe ceilalţi, găsiră campamentul în ordine. Focul ardea liniştit. Sonoma, îngîndurat, învîrtea într'o frigare enormă de asupra jărăgaiului roşiatic, o bucată grasă de pulpă de antilopă. Keke părea că se mai linişţise. Marck chemă de o parte pe Joanna, pe Luca şi pe Sonoma şi ţinură un fel de mic sfat.

Mathew luă cuvîntul:

— Priviţi ce am găsit pe plajă!

— Ah!

Cuvîntul acesta de emoţie nu l-a spus numai o singură persoană, ci l-au spus cu toţii dintr'o dată.

Insă Sonoma mai avea ceva de spus:

— Cunosc cartuşele acestea!

Un trăznet dacă ar fi căzut în mijlocul lor şi nu ar fi produs mai multă turburare decît spusele lui Sonoma.

Marck, cuprins de nedumerire, întrebă:

— De unde?

— Le cunosc de pe vremea cînd eram călăuza expediţiei Armstrong. Pe atunci se întrebuinţau foarte mult aceste cartuşe de alamă şi mai ales de acest calibru.

Acum în locul turburărei, care cu cîteva clipe mai înainte le cuprinsese sufletele, o mare bucurie

le umplea inimile. Aceste cartușe coclite de vreme și uitate, pe nisipul plajei, le spuneau că tatăl lor a fost pe aici. Ori dacă a trecut pe aceste locuri, nu putea să fie departe de aici. Era primul semn, dela începutul călătoriei lor, care le amintea despre tatăl lor.

Insă rămînea partea cea mai grea. Cum o să-l găsească oare? Tot Marck, care în momentele lui libere avea idei, fu acela care găsi o deslegare a problemei.

— Dacă am găsit aceste cartușe, de sigur că pe aici, în jurul cascadei, vor mai fi și alte urme despre așezarea sau trecerea expediției Armstrong. Trebue să mai fi rămas ceva. Măcar o urmă cît de mică.

Mathew, care era de fapt șeful oficial al coloanei, fu de aceiași părere și întorcându-se spre Sonoma și spre ceilalți le spuse cu voce de poruncă:

— Mîine negrii vor rămîne în campament. Vor fi lăsați să se odihnească, după ce vor fi făcut muncile de dimineață, pînă la întoarcerea noastră. Cercetările vor fi făcute numai de noi cinci. De altfel, vă dați seama, că nimeni nu trebue să știe unde ne ducem. Negrii, cum sunt de fricoși și bănuitori, s'ar putea să se sparie într'atîta, încît să ne trezim fără de ei. Acuma haide la culcare.

Cînd nu mai fu nimeni treaz, pe fețele trudite de oboseala zilei, pe fețele tinere ale copiilor profesorului Armstrag, se afla un surîs, un zîmbet ce se adresa din somn tatălui lor pe care-l simțeau în

apropiere. Noaptea era liniştită si numai în depărtare se auzeau cîteva hiene lătrînd

Şi pentru prima oară în vieaţa sa, Mathew încercă să nu mai sforăie în somn. Părea lucrul acesta atît de neobişnuit încît, în somn, Luca întorcîndu-se pe o parte, bombăni: „Oare de ce nu mai taie lemne Mathew?"

A doua zi, dimineaţa, se văzu a fi o zi frumoasă. Era răcoare aşa că după ce luară o cafea, Sonoma, Mathew, Luca, Marck şi Joanna, pe care nu o puteau lăsa singură, deşi ar fi vrut să plece fără ea, se porniră în îndeplinirea planului lor de ieri.

Cînd fură cam la vreo două sute de metri depărtare de lagărul care se vedea în urmă, auziră înapoia lor un tropăit. Şi Joanna se gîndi:

— Gata, uite-l şi pe Keke, după noi!

Chiar el era. Deşi fusese legat de un copăcel, venea în goană, tîrînd atîrnat de piciorul stîng de la spate, bietul arbust de care fusese legat. Nu ştiau ce să facă cu el.

In cele din urmă, mai ales că Joanna pusese vorbă bună pentru el, îl luară cu ei. Deşi el nu auzea, nu putea glăsui, aşa că nu se vedea cu ce ar fi încurcat.

După vreo cinci minute de drum ajunseră chiar în locul în care ieri găsiseră cartuşele. Nu se vedea nimica deosebit

Căutară cu atenţie pînă tîrziu după-amiază. Soarele fierbea. Pietrele pe care călcau se încinseseră

atît de tare, încît frigeau picioarele. Pulberea apei, care se fărămița, fiind aruncată de la înălțimea acéia, cînd atingea piatra înfierbîntată, se prefăcea de îndată în vapori.

Keke nu prea fusese cuminte. Apa îl atrăgea la joacă. De vreo cîteva ori se vîrîse numai pînă la burtică în unda răcoroasă și de abia la chemările supărate ale Joannei se hotărîse să fie ascultător și să iasă din dulcea răcoreală. Chiar odată se vîrî și sub torentul apelor cascadei. Crezură că greutatea apei ce cădea de la 80 de metri avea să-l turtească. Însă el ieși cu veselie din grămada de apă care-i venea în cap și luînd din val cu trompa, asvîrlea ca o stropitoare apa spre grupul tinerilor càre-l priveau.

...Se apropia seara și ei nu găsiseră nimica. Ce să facă oare? Nu erau descurajați de loc. Se gîndeau că dacă nu au găsit astăzi, vor găsi mîine. Nu trebue să-și piardă răbdarea mai ales acuma, cînd se părea că se găsesc atît de aproape de cel pe care-l căutau.

Așezîndu-se pe o piatră caldă, se uitau cum cad apele cascadei.

Joanna vorbi, rugîndu-se de frații ei:

— Ce-ar fi dacă am rămîne aici ca să privim căderea de apă în luminile asfințitului? In seara asta va fi lună, așa că nu ne vom întoarce pe întunerec la campament. Vă rog frumos, ascultați-mă și pe mine. O să ne mai întărim sufletele la frumusețea apei care se va colora în toate flăcările apusului.

— N'ar fi o idee rea. Mi-e frică numai să nu se neliniştească negrii.

— O! mister Luck, nu trebue să-ţi fie frică, ei nu au să dispară.

După cum se petrece la equator, noaptea se lasă dintr'o dată. Intunerecul coboară brusc şi lumina trece de partea cealaltă a jumătăţii globului pământesc. Era ca o lumină de basm. Nu era nici întunerec, dar nici lumină nu era. Totul plutea în nesiguranţa văzului şi apele, care cădeau, erau ca o vărsare de albastră mătasă, peste unda violetă a liniştei de seară. La apus soarele se învăluise într'o mantie roşie aprinsă, care, pe măsură ce timpul trecea, se închidea la coloare şi făcea ca pulberea de apă care plutea în văzduh să fie ca un praf de sînge strălucitor şi ud.

Dacă un elefant simplu şi necultivat aşa cum era Keke, era şi el, cuprins de frumuseţea acestei privelişti, atunci de bună seamă că vă închipuiţi ce frumuseţe de apus era. Şi Keke, parcă furat de vraja acestui neînchipuit apus, încet, încet, parcă pierdut din simţurile sale, înainţă spre cascadă. Nu mai simţea nicio frică şi poate că de fapt nici nu-şi dădea seama de ce făcea. De abia tîrziu de tot observară fapta aceasta. Strigară cu groază la el. Dar era de geaba de-acuma. Keke dispăru sub torentele cascadei. Năvala enormă a apelor se prăbuşi peste el.

— Aţi văzut, nu a căzut! strigă Joanna uimită de această minune.

— Este adevărat! Keke nu a căzut! Unde este?

Mathew se uită mai cu atenție pe acolo pe unde dispăruse Keke și se întreba de ce nu căzuse în drumul său spre căderea apelor. Și spuse:

— Este ceva foarte ciudat. De abia acuma bag de seamă că este o potecă care duce pînă la cascadă. Oare este naturală această potecă sau lucrată de mînă de om?

Fără ca să-și termine ideia, Mathew se duse spre același drum pe care păsise Keke. Nici strigătele disperate ale fraților săi, nici frica pe care o simțea înțepîndu-l ca un purece, nu-l opriră. Mergînd pe același drum ca și Keke, pieri întocmai ca și acesta sub cascadă. Și nu se mai văzu.

— Ați văzut că n'a căzut?

— Ce-o fi asta?

— Intocmai ca și Keke.

Vocea lui Sonoma izbucni însă triumfătoare ca niciodată:

— Mister Luck, mister Luck!

— Ce e?

— Priviți! Priviți pe mister Mathew! acolo la cascadă.

In adevăr el era. Mathew în carne și oase. Viu și nevătămat. Era ca și mai înainte vesel și hotărît Cum de scăpase oare de moarte?

Mathew intrase iarăși sub pînza de apă și le făcea semne că vrea să vină și ei într'acolo.

Atunci porniră și ei pe același drum. Pe aceiași

misterioasă potecă care nu părea să fie făcută de mînă de om. Cînd ajunseră lîngă apropierea apelor care se prăbuşeau în gol, stătură o minută pînă să hotărască dacă să intre sau nu. Dar cînd se gîndiră că dincolo îi aşteaptă Mathew cu nerăbdare, se hotărîră şi pătrunseră sub pînza de apă. Fură udaţi într'o clipită. Şi cu mirare văzură că această cascadă avea în dosul ei un mare gol, un fel de gang, un fel de grotă. Sub pînza apei care se răsturna în jos, se afla o poartă de mărimea unei case cu trei etaje. Şi poarta de mînă de om era făcută, căci se vedea cu uşurinţă urma sapelor şi casmalelor.

Nu se poate descrie înmărmurirea eroilor noştri. Primul care se întoarse în trezie fu bătrînul negru, călăuza Sonoma. In timp ce gîndurile tinerilor se îndreptau să creadă că este ceva ce trece de înţelegerea omului, el gîndea în cugetul său, murmurînd cu şoapte încete ca pentru sine:

— Asta este un lucru nou. In 1930 această cascadă nu era. Şi nici stînca aceasta nu era pe aici. De unde-s oare toate acestea? Dela marele Zeu de sus? Eu nu cred. Aicia, după cum se vede, este mînă de om.

Şi ca o întărire a spuselor sale, întîmplările din ziua aceia ajunseră la culme în clipa cînd se treziră cu toţii din vraja primelor minute.

Căci în fundul zării se vedeau lumini clipind. Era ceva de necrezut. Părea că este un oraş cuprins de haina nopţii întunecate şi privind la stele cu ochii

miilor de becuri. Cum de se putea oare așa ceva în mijlocul Africei? Era cu neputință. Dar în curînd se dovedi a fi adevărat. Se auzea mereu un sunet țiuitor care creștea mereu pe măsură ce se apropiau. Numai o albină mare cît un bivol putea să bîzîie atît de sbîrnîitor. Părea că este un avion. Dar se poate așa ceva în aceste locuri? Dar sunetul, bîzîitul acesta se apropia din ce în ce mai tare. Și deodată, ca un țipăt în liniște, izbucni în noapte lumina albă orbitoare a unui reflector. Și lumina arăta chiar locul unde se aflau prietenii noștri cuprinși de ceea ce nu se putea pricepe. Da, era un reflector ce lumina ca ziua. Peste cîteva clipe, mai mult ca sigur că va lumina chiar pe eroii noștri.

Joanna țipă:

— Gata, de acuma ne va lumina pe noi!

— Oare ce să fie? De unde această lumină de reflector chiar în mijlocul Africei?

Ca un răspuns la întrebarea plină de mirare a lui Mathew, pata de lumină se opri de-asupra lor și chiar îi lumină din plin. Iar peste o clipă acel sunet se auzi din nou, mai tare, din ce în ce mai tare, și ceva ca un aeroplan care aterizează se opri lîngă ei. Peste cîteva minute putură să deosebească prin întunerecul negru, căci reflectorul se stinsese dintr'odată fără de veste, un corp ce semăna cu un automobil, dar putea să fie și avion. Forma lui nu se părea a fi cunoscută. Nu semăna cu cele pe care le văzuseră ei pînă atunci. Era turtit și se vedea din față ca un

săpun oval şi oblung. Ceea ce era mai de seamă şi mai ciudat, era faptul că acest curios automobil sau avion, nu avea roţi.

Şi fără de veste se auzi o voce:

— Who are you?

Tinerii nu răspunseră neştiind de unde venea vocea.

Din nou se auzi acel glas:

— Qui etes vous?

De data aceasta vorbise în franţuzeşte.

Şi acel care vorbise se învrednici să iasă din corpul acelui ciudat automobil sau avion sau racheţă sau ce va fi fost, fiind greu a lămuri ceea ce nici noi nu ştim, Era un om ca toţi oamenii. Nimic nu-l deosebea. Şi vorbi. Glăsuia ca orice om pe gură şi spuse cuvinte în mai multe limbi, neştiind de ce naţie erau copii:

— Vî găvăriţe po ruscki? Sprechen Sie deutsch? Parla italiano?

Omul acesta care vorbea atîtea limbi, se dovedi a fi un om bun la suflet căci văzînd că băieţii stăteau uimiţi, cu gurile căscate, îi pofti să intre în automobilul lui sburător. Le vorbi în englezeşte căci după părerea lui i se părea că ei par să înţeleagă această limbă:

— Please to auto!

Şi spunând aceste cuvinte le arată cu mîna maşina sa.

Copiii se hotărîră să se urce în automobil căci acest om nu se deosebea cu nimic de alţii, doar numai

că se îmbrăca altfel decît erau ei obișnuiți să vadă. Cînd intrară înlăuntrul avionului-automobil, văzură că era luminat și că avea niște scaune moi de catifea. Cînd se așezară pe el se scufundară ușor în moliciunea lor. Și deodată simțiră un gol în stomac și se simțiră plutind în aer.

Poate că nu a trecut niciun minut de cînd plecaseră și vîjiind, aeromașina se opri, sau cum se spune în cuvinte technice, aterizâ, pe o terasă. De acolo fură poftiți într'o cameră înaltă și vopsită toată în roșu. Pilotul care condusese pe copii în acest loc, se duse la un fel de microfon care se afla în zid și vorbi cîteva cuvinte pe care copii nu le auziră.

Peste cîteva clipe dintr'un loc al camerei, poate dintr'un perete sau poate din tavan, se auzi o voce care anunță:

„Peste 30 de secunde va veni președintele Richard Armstrong".

— Ați auzit? întrebă înmărmurit Luca.

Dar ceilalți nu mai avură timp să răspundă, căci în cameră intră un bărbat înalt și voinic, cu părul alb și îmbrăcat în niște haine care se asemănau foarte mult cu ale șoferului care-i găsise.

Așezîndu-se pe un scaun întrebă:

— Cine sunteți voi?

— Bine, dar dumneata ești stăpînul meu. Eu sunt Sonoma.

Uimirea fu foarte mare pe președintele Armstrong. Dar tot atît de mare era și pe copii care nu mai

pricepeau nimic din toate cele cîte se întîmplaseră decînd trecuseră de porţile cascadei.

— Da, e adevărat, tu eşti Sonoma! Dar copii cine sunt?

— Sunt chiar copii D=voastră, profesore, spuse gîtuit de emoţie Sonoma.

— Cum! strigă ca o fiară rănită de moarte Arms=trong.

Şi ne mai putînd vorbi nimica se apropie de copii strîngîndu=i în braţe şi plîngînd cu hohote.

Partea III-a

Lupta pentru pacea cea de totdeauna

Ţara elementului 93

Aproape că nu există cuvinte în limba noastră cea de toate zilele în care să putem exprima toată bucuria şi fericirea unui tată care şi-a găsit pe cei patru copii ai săi. Era atîta de ameţit bunul profesor Armstrong pe cît de veseli şi de fericiţi erau copii. Şi întrebă :

— Ce căutaţi voi aici în mijlocul Africei ? Nu pot să înţeleg. Cît ai crescut de mare, Mathew ? Şi tu Joanna, fetiţa tatei. Unde aţi lăsat pe Mamma ? Unde-i Maria ? De ce nu-i cu voi ? De ce tăceţi ? De ce ? Ia uită-te la mine, Joanna ! Vino 'ncoa. Un-

de-i Mamma? A rămas afară? Ea de ce nu intră?

Copiii rămaseră încurcați din cauza acestei întâmplări și mulțimea întrebărilor la care nu se gîndiseră. Acuma nu știau ce să răspundă. Oare ce puteau să vorbească? Richard Armstrong, tatăl lor, pe care-l regăsiseră după atîta amar de vreme, părea de-amu speriat. Și parcă tot mai avea nădejde.

Joanna fu cea care îndrăsni să-i răspundă:

— Mamma a rămas acolo!

— De ce n'a venit?

— Mamma, Mamma ...a ...murit! Este acuma în cintirimul din Detroit.

Un geamăt de durere ieși din pieptul lui Armstrong care, după cum se vedea după fața sa schimbată deodată, suferea dureri supraomenești. Capul i se lăsă în jos și două lacrimi calde i se iviră la colțurile ochilor. Apoi acestea se scurseră pe obraji.

— Cum? A murit Mamma? Din ce cauză?

Și în vremea cînd spunea aceste cuvinte, o bănuială ne mai pomenită îi trecu prin minte. Oare nu era el de vină? Cum de putuse să uite tot ce-l legase de America? Și cîți ani trecuseră? Da, mai mult ca sigur că el era vinovatul. Și o căință supraomenească îi umplea inima.

Iar la întrebarea pe care o pusese adineaorea, copii povestiră toate întîmplările din prima parte a acestei cărți.

Cînd terminară de vorbit, era aproape de miezul nopții.

Profesorul Armstrong stătea cu bărbia sprijinită'n piept, cu mintea frămîntată de gînduri. Copiii, aşteptînd ca să vorbească, se uitau la el cu dragoste. Le era totuşi milă de suferinţa lui.

Într'un tîrziu, îşi aduse aminte de tineri. Nici nu se spălaseră după lunga călătorie pe care o întreprinseseră prin pustiurile Africei. Le trebuia şi lor o mîncare caldă precum şi o haină curată. Se ridică de pe scaun şi fără ca să zică nimica se duse la un fel de ventilator, care totuşi nu prea semăna a ventilator şi care mai tîrziu se dovedi a fi un microfon, şi vorbi încet în el.

— Să vină la repezeală Croydes să ia pe copii mei şi să-i ducă în apartamentul 34.756.454 Vmnb.

Peste un minut veni în camera în care stătuseră de vorbă, un bărbat scund şi vînjos, cu o muşchiulatură cum nu mai văzuseră. Între îmbrăcămintea tatălui lor şi îmbrăcămintea lui Croydes nu era nicio deosebire. Era acelaşi costum simplu şi ciudat, croit dintr'o stofă moale şi subţire, cu pantaloni lungi şi strîmţi, care nu fluturau ca o fustă în jurul gleznelor. Haina era largă şi foarte uşoară. Nu împiedeca mîinile în mişcările lor şi era închisă numai la un nasture. Acest Croydes era un om foarte cumsecade şi la care profesorul ţinea foarte mult. El era inginerul-mecanic de la serviciul 463.666 al teritoriului 93.

Peste cinci minute, Mathew, Luca, Marck şi Joanna, împreună cu Sonoma, se aflau iarăşi în camera unde îi aştepta Richard Armstrong, preşedintele teri-

toriului 93. Erau spălați, curați ca noii născuți, și primiseră fiecare cîte un costum la fel cu cel al tatălui lor și cu al lui Croydes. Pentru Joanna nu găsiseră să-i dea haine femeiești și o îmbrăcaseră și pe ea tot în pantaloni și haină.

— Ei copii, cum vă simțiți?

Profesorul Richard Armstrong sta pe un scaun, la o masă mare, acoperită cu cristal și care mai înainte nu fusese în cameră. Era încărcată cu fel de fel de farfurii și platouri pline cu mîncări aburinde și frumos mirositoare. Dar era foarte curios că masa nu era acoperită cu față de masă de pînză. Tacîmurile și farfuriile se aflau puse direct pe cristal.

Deabia după ce se desmeticiră puțin din privirea acestei mese încărcată de mîncări cu mirosuri ameți-toare, se învredniciră să răspundă tatălui lor.

— Ei, tată dragă. Ce să mai spunem noi? Totul aici ne amețește și ne încurcă și de fapt încă nu putem pricepe nimica.

— Dar ce vi se pare vouă atîta de ciudat?

Mathew spuse:

— Vezi dumneata, de pildă la baie, ne așteptam că să fie niște cade sau aburi cum eram obișnuiți la noi la Detroit. Dar cînd am intrat în camera de baie nu am găsit nici cadă și nimic altceva. Și deodată ne-am pomenit cu o năpădeală de apă din toate părți-le. De jos, de sus, din dreapta, din stînga, din toate părțile țîșnea prin sute de mii de găurele, că deabia mai puteam să respirăm. Și apa nu era nici ferbinte

şi nici rece. Tocmai cum trebuia. Săpun era din belşug. Asta ne-a mirat foarte mult. Apoi ne nedumereşte tot aşa şi hainele astea. Din ce ştofă sunt oare? Sunt atît de subţiri ca o pînză şi totuşi sunt calde ca o sobă.

Tatăl lor zîmbea la povestirea asta a lui Mathew.

Ei, dacă aţi şti voi prin cîte a trebuit ca să trecem ca să ajungem la toate descoperirile acestea?

— Dar cum de aţi găsit casele acestea?

— Tu crezi că le-am găsit? Nu, dragul tatii, tot ce vezi şi vei vedea aicia de noi a fost construit.

Făcu o pauză în care timp se văzu că se gîndeşte la amintirile sale.

— Acuma nu ar fi mai bine să ne aşezăm la masă?

De altfel se aştepta ca feciorii şi fata să nu mai aştepte o a doua invitaţie, aşa că văzînd că s'au repezit ca nişte tigri la tacîmurile din faţa lor, deşi s'ar fi cuvenit să fie cuviincioşi şi cu alte purtări, se aşează şi dînsul la masă.

Dar şi de astă dată se dovedi că niciodată nu va putea fi înduplecată curiozitatea omului. Căci glasurile întrebătoare ale copiilor săi se auziră din nou:

— Dragă tată, spune-ne şi nouă ce fel de mîncăruri sunt acestea?

Vocea era a lui Luca.

— Carnea este cu un gust cum n'am mai întîlnit. Şi toate nu se aseamănă întru nimic cu cele ştiute de noi.

Şi tatăl răspunse cu o răbdare de sfînt:

— Uite ce e, în timp ce voi o să mîncaţi, eu am

să vă povestesc tot ceea ce văd că vă interesează. Poate că o să vă pară cam greoaie lămurirea mea, dar n'ar fi rău ca să o ascultați cu luare aminte căci n'aveți nimica de pierdut ci numai de învățat.

Glasurile întrebătoare de adineaorea răspunseră supuse:

— Da, tată, și-ți promitem că n'o să te mai sîcîim cu tot felul de întrebări.

— Atunci să încep. Dar nu e nevoie ca voi să vă opriți din mîncare. Acuma, după cum vedeți și voi, am creeat, am înfăptuit, aici în mijlocul Africei, un fel de nouă lume, de nouă civilizație. Poate că mîine am să v'o povestesc și toată istoria acestei țări. Noi am căutat ca în această țară pe care noi am făcut-o, să întrebuințăm cele mai noui descoperiri din știință. Și una din cele mai noui și mai grele chestiuni care s'au ivit aici, era mîncarea. Și ne-am așezat ca să facem totul în această privință. După învățătura unui savant care se cheamă Metnicov, vieața omului se scurtează din cauza mîncărilor grele. Din această cauză se formează în stomacul și în intestinele omului niște cuiburi de microbi. Acești microbi vin din mîncărurile grele, care sunt: carnea, grăsimea și diferite altele. Atunci noi ce am făcut. Am zis așa: vom scoate toate otrăvurile din carne și din grăsimuri. Astfel carnea înainte de a fi dată membrilor sau părtașilor țării noastre, este trecută printr'o transformare chimică. Se scoate din ea toate otrăvurile. Și am făcut o lege. Toate alimentele sunt

sub controlul biroului alimentelor şi productelor. Legumele sunt declarate primul rang al hranei. Apoi vin celelalte. Fructele de asemenea sunt în mare cinste.

Marck sări cît de colo:

— Va să zică din cauza aceasta nu simţeam noi gustul cărnii aşa cum eram obişnuiţi.

— Da.

Spunînd această afirmaţie, profesorul vrusese să întrebe pe copii dacă le plac mîncărurile, însă se răsgîndi, căci Marck şi Luca îşi luaseră fiecare în farfurie cîte trei patru şniţele pané şi mâncau de zor.

— Dar cu grăsimea ce aţi făcut?

— Vedeţi că mîncărurile sunt foarte grase. Nu?

— Da, dar nu se sleieşte.

— Asta din cauză că noi am desfiinţat untura de porc. Se întrebuinţează numai la fabricarea săpunului. Toate mîncărurile se gătesc numai cu uleiuri vegetale. Uleiu de palmier, de cocos, de nuc şi de sămînţă de bumbac.

In această vreme, terminînd masa, copii se gîndiră că trebue să se ridice, însă tatăl lor ghicindu-le gîndul, le spuse:

— Staţi puţin, trebue să mâncaţi şi nişte prăjituri. Ştiu că şi înainte vă plăceau dulciurile.

— Cum adică, ai şi fabrică de zahăr? se bucură foarte tare Joanna căreia îi plăcea foarte mult zahărul.

— Nu, zahărul este desfiinţat.

— Dar atunci cu ce se fac prăjiturile?

— Să vă spun ce s'a întîmplat. Doctorii noştri

au descoperit că zahărul este greu la stomac și poate omul să se îmbolnăvească din cauza lui de felurite boale. Insă din prăjiturile astea, dragă Marck, poți să mănînci cîte vrei căci nici nu te va durea burta și nici nu te vei îmbolnăvi, căci noi preparăm toate dulciurile numai cu miere. Cu miere de albine. Din mierea noastră limpede și curată de albine poți să mănânci 1 kg. și nu ai nimica. Toți albinarii și cei care consumă miere, trăesc mult. Este de o mie de ori mai bună decît zahărul, este mai hrănitoare și mai sănătoasă, nu strică nici dinții.

Oare prăjiturile acestea sunt cu miere? întrebă Marck.

Insă nu mai fu nevoie de răspuns, căci după ochii luminată de dulcea lăcomie a prăjiturilor, se vedea răspunsul.

— Acum cred că a venit timpul ca să ne ducem cu toții la culcare.

Copiii nu se codiră mult pînă să răspundă. Erau foarte obosiți. Pleoapele li se închideau singure. Cădeau din picioare. Bătrînul Sonoma, care în tot timpul mesei nu scosese niciun cuvînt de cauză că nu făcuse altceva decît să se minuneze de faptul că-și vedea pe fostul său stăpîn, se simțea tot mai viteaz. Ieșiră cu toții pe un coridor care se afla în fața camerei

Sub conducerea tatălui lor, ajunseră în fața unei ușițe de metal nickelat.

— Dragii mei, îmi închipui că la Detroit și aiu-

se întrebuinţează lifturile. Noi aicea am întruchipat altceva, carè numai puţin aduce cu strămoşul său liftul sau cum i se mai spune, ascensorul. Este un fel de lift care merge şi în sus, dar merge şi înlături, adică orizontal. Casele noastre sunt toate construite la mari distanţe unele de altele, în plină verdeaţă a cîmpiei şi cu ajutorul acestuia te poţi duce dela o casă la alta, precum şi dela un etaj la altul.

După ce deschise uşiţa, luară loc în încăperea mică a liftului, care semăna foarte cu canapelele unui automobil. Richard Armstrong apăsă pe un buton şi liftul se puse în mişcare cu o repeziciune formidabilă

— Ei, ce ziceţi? Cum vi se par descoperirile secolului nostru?

— Cum adică „secolul nostru"? Ce vrei să zici cu asta. De cînd te-am găsit am băgat de seamă că tot vorbeşti de „vremea noastră", „acum", „altădată" şi multe altele ca şi cum ai da a înţelege că dumneata trăeşti în altă vreme şi în alt secol şi noi am fi rămas în urmă. Cum vine asta?

Intrebarea violentă a lui Marck nu puse în încurcătură pe tatăl lor.

El răspunse:

— Da! Este ceva... hm... se pare că ai observat tu ceva, dar nu tocmai ceea ce trebuia.

— Cum adică?

— Sunt nişte lucruri pe care le vom descurca mîne de-abia.

Tocmai cînd terminară aceste cuvinte, ascensorul

se opri. Se aflau într'un alt coridor mai strîmt decît cel în care fuseseră, dar vopsit într'o coloare mult mai dulce și mai liniștitoare.

Și Richard Armstrong, spuse:

Iată=ne și în casa pe care o am în folosință pentru locuit. Am tot ce=mi trebue aicia. Este tot ceea ce am putut inventa în timp de zece ani. Intrați și veți vedea.

Dacă cineva ar fi apropiat încetișor urechea de ușa nickelată a apartamentului cu numărul 875.324 din casa Presidentului Teritoriului 93, ar fi avut de ce să se mire. Cum se poate ca în casa omului care conducea această țară să se taie lemne. Da. Căci se auzea un sgomot de ferestreu de tăiat lemne. Insă, dacă cel care ar fi apropiat urechea de ușă ca să asculte, ar fi fost mai năstrușnic și ar fi avut ochi năzdrăvani cu care să străbată zidurile, ar fi văzut că bănuiala era din adînc greșită.

Pe patru paturi scunde sau cum li se spune la magazin „Studio"=uri, dormeau liniștiți și cu fețele aprinse de oboseala zilei trecute, patru tineri. Dar mai era și un negru care se culcase pe un covor lîngă patul celui mai mare dintre tineri.

Și sgomotul tăiatului de lemne ieșea din piep=turile lor. Căci deși omul în timpul zilei vrea să fie bun și pare fără niciun cusur, acestea ies la iveală noaptea. Căci Dumnezeu a înzestrat pe fiecare om cu un buhai pe care i l=a pus tocmai în nas. Și vă în=

chipuiţi ce tămbălău ieşea din cele patru trompe cu buhaiuri, plus unul de coloare neagră.

Şi poate în clipa cînd eroii noştri dormeau legănaţi pe perna viselor încîntaţi de muzica pe care şi-o cîntau singuri, se auzi o fluerătură de sirenă ca la fabrică. Semăna la sunet parcă a trompetă de automobil.

— Sculaţi! Hai, sculaţi! Ce mai staţi? Sonoma unde eşti? Cheamă odată pe negrii ăştia somnoroşi. N'auzi, Mathew? Scoală!

Dar sirena aceia sună a doua oară...

Şi Marck, care sărise din pat numai în pijama şi cu părul vîlvoi, se opri în mijlocul poruncilor pe care le dădea în visul din care fusese speriat şi deşteptat de către sirenă.

—... cum, nu a fost Keke cel care trîmbiţa?

Şi după o clipă de năuceală mai adăogă:

— Dar ce mai e şi asta?

Mathew, de năcaz că-l sculase din cel mai frumos vis, zise:

— Este că s'a găsit un om foarte deştept căruia în timpul somnului, i s'au înţepenit darurile minţii, nevrînd ca să-l mai slujască. Asta e, deşteptule!

— Cum adică? Ce vrei să spui?

— Nu mai spun nimic! Hai mai bine să ne spălăm şi să ne îmbrăcăm.

Mathew, fără ca să mai stea mult de vorbă, sări din pat şi smulse păturile de pe ceilalţi, care, supăraţi, se agăţau de cîteun colţ al păturii pentru ca să le mai rămînă cîteun pic de dulce som.

Și pe neașteptate, fără de veste, din perete se auzi o voce:

— Bună dimineața, domnișori și domnișoare, precum și ție Sonomo! De ce vă mirați? Sunt eu, tata. Vorbesc cu voi la televizofon. Vă văd și vă aud. Cum ați dormit? Dacă vreți să vă spălați, o puteți face în odaia de alături unde se află dușul pe care l-ați mai încercat și aseară. Aicia nu avem chiuvete sau lighene. Toți trebue să facă baie de voie sau de nevoie.

Ei rîseră de gluma aceasta a tatălui lor și strigară voioși:

— Bună dimineața tată! Bună dimineața!

Și Sonoma, politicos ca întotdeauna, rămase la urmă și spuse și el:

— Bună-dimineața, Mister Richard!

— Bună! Bună să fie! Hai sculați-vă, spălați-vă și veniți la masă că vă aștept.

Și glasul din perete tăcu.

Peste cîteva minute, se aflară cu toții în fața unei mese bogat încărcată. Tatăl lor îi aștepta. Îi sărută pe toți, strînse mîna lui Sonoma și spuse:

— Hai, dragă Marck, la masă că văd că deabia te ții. Știu și că ți-e foame și că ești mîncăcios.

— Bine dragă taty, dar cînd vezi atîtea pe masă cum să nu-ți lase gura apă?

— Da, aici cam ai dreptate. Am păstrat obiceiul vechiu american al break-fastului. Aveți la îndemînă, ceai, lapte, miere, unt, pește proaspăt, marmeladă, con-

serve, şuncă, ouă, jumări cu slăninuţă, rinichi prăjiţi la grătar. Dacă aţi mînca toate acestea la voi acasă, v'ar fi rău. Insă cu alimentele noastre trecute prin laborator nu este niciun pericol. In sticluţa aceia se află vitamine. La noi se folosesc în loc de sare sau de lămîie.

Marck întrerupse pe tatăl său, în timp ce mesteca cu gura plină :

— Nu mai este nevoie de sare nici de nimica.

— Ba este nevoie, dragul meu. Căci dacă am mînca aşa precum ne îndopam înainte nu am putea trăi decît 50—60 de ani. Insă nedistrugîndu-ne stomacul şi ajutîndu-l cu vitamine, putem trăi timp îndelungat şi sănătoşi.

— Dar putem să mîncăm cît vrem din alimentele acestea prelucrate ?

Tot Marck era cel care întrebase.

— De fapt niciodată nu e bine să mîncaţi prea mult. Aşa că faceţi cum credeţi. Eu mă duc pentru că trebue să fiu la birou şi în inspecţie la uzine. La revedere!

— La revedere, tată! strigară cu toţii într'un glas.

Şi trecînd peste sfatul tatălui lor, se repeziră la ceea ce se afla pe masă şi în cîteva minute, nu mai rămase nimica.

Pe cînd mestecau mai cu vitejie, vocea tatălui lor se auzi din nou din televizofon.

— Am uitat să vă spun ceva. Pentru ca să vă aflaţi la un loc cu gîndurile noastre şi cu ceea ce am

făcut noi pînă acuma, vă veţi duce în grădină şi veţi găsi un kioşc. Acolo se află o bibliotecă, cu scaune şi canapele. Veţi sta acolo toată dimineaţa căci ne vom vedea deabia la prînz. Veţi găsi o carte. Se chiamă „ISTORIA TERITORIULUI 93".

Copiii făcură întocmai şi ceţiră următoarele:

„In anul 1926, profesorul Richard Armstrong, făcînd din nou nişte socoteli ale unor experienţe chimice, se duse într'o după amiază de toamnă ploioasă, la prietenul său profesorul Neagoe, şi-i spuse:

„ - Dragă Noe, uită-te puţin la socotelile aiestea! După cum ştie toată lumea care a făcut cîteva clase de liceu sau de gimnaziu, se învaţă la chimie, cum că savantul Mendeleiev, a făcut o tabelă, un tablou în care a scris toate elementele chimice, sau mai bine zis toate corpurile din acest univers, care stau la temelia sa. Dacă se numără toate aceste corpuri-elemente, pe care Mendeleiev, le-a cîntărit în amănuntele lor cele mai mici, le-a aflat şi greutatea şi le-a hotărît în tabloul acesta locul pe care trebue să-l aibă. Ori ce s'a întîmplat? Lucrînd la nişte experienţe cu elementul URANIUM, ia uită-te ce rezultate mi-au ieşit.

„Profesorul Noe Neagoe, care era doctor în Ştiinţele-Naturale şi Chimie, luă un creion în mînă şi vreme de un ceas întreg făcu fel de fel de socoteli pe carnetul din faţa biroului să de lucru. Cînd termină, se uită cîteva minute în gol şi se gîndi. Apoi glăsui:

„— Este ceva foarte ciudat. Socotelile tale sunt foarte adevărate. Tu ai descoperit ceva extraordinar. Ceva ce ar părea că e cu neputință. Dacă se vor adeveri și exeperiențele pe care trebue să-ți spun că e neapărată nevoie să le facem din nou, atunci nu rămîne altceva de spus decît că tu ai descoperit IMPOSIBILUL ELEMENT 93. Spun imposibilul pentru că pare chiar cu neputință să existe, căci tabloul lui Mendeleiev nu are loc decît pentru 92 de corpuri-elemente.

„Dar profesorul Armstrong se supără puțin:

„— Bine, dar ce sunt eu de vină. Chiar și tu ești de părere că socoteala mea este bună.

„— Nu-i nimica, răspune liniștit profesorul Neagoe. Vom face totul împreună.

„Au trecut trei ani de cînd profesorul Richard Armstrong împreună cu Noe Neagoe, au lucrat seară de seară, noapte de noapte și zi de zi la facerea experiențelor. Și într'un sfîrșit de noapte, cînd în zare se vedeau albind zorile, au terminat.

„— Munca noastră nu a fost în zadar, Richard! spuse profesorul Neagoe.

„— Cred și eu. Mai ales acuma cînd avem rezultatul în mînă.

„— Da, ai spus-o bine, avem rezultatul în mînă. Suntem siguri. IMPOSIBILUL ELEMENT 93 este! Este! Insă cea mai mare durere o avem că nu-l putem afla așa cum se găsește el în pămînt. Căci pe aicea

nu este. Numai în două părți de pe fața globului pare să fie. Cel puțin așa o arată aparatele noastre de precizie.

„— Da, surîse amar profesorul Armstrong. In fundul Oceanului Pacific!

„— Da, și celălalt în centrul Africei. Acolo poate fi găsit.

„— Cred și eu. Poate că numai acolo. Și mă mir ce mai așteptăm. Căci îți dai seama că dacă-l găsim am pus mîna pe o avere cum nu s'a mai pomenit.

„Fața profesorului Neagoe se întunecă.

„— Ești tînăr, dragul meu, ești tînăr. Crezi că banii sunt totul? Ce vom face cu banii? Ce-i vom lua cu noi după moarte? Insă ceea ce vom creia noi aici pe acest pămînt, ceea ce vom construi din punct de vedere universal, o descoperire, o carte, un medicament nou, nimeni nu ni le va putea lua. Și chiar dacă vom muri, nu-i nimica. Operele noastre vor rămîne. Mai bine este să construești în viață o statuie morală decît una pe care o va ridica primăria cu bani dela mila publică. Trebue să întrebuințăm forța elementului 93 numai pentru producerea binelui și a bunurilor.

„— Și cum atunci... Să renunțăm la descoperirea acestui zăcămînt?

„— Nu... cu hotărîre nu! Nu vom renunța. Se poate ca descoperirea acestui corp 93 să schimbe mersul Istoriei cu cîteva secole, sau în plus sau în minus.

„— Aşa că vom pleca?

„— Da!

„— Poate că vom aduce lumii timpuri mai bune.

„Trebuia găsit cu orice preţ un motiv, o pricină pentru ca expediţia să fie organizată cît mai repede. Seară de seară, stăteau de vorbă şi-şi făceau planuri peste planuri.

„— Cred, după ultimele mele cercetări că elementul 93, prin puterea sa are să schimbe ceva din trupul omului sau mai bine zis din muşchii săi.

„— Să ştii că m'am gîndit şi eu la chestiunea asta! spuse profesorul Neagoe. Insă mai este şi altceva.

„— Ce anume?

„— S'ar putea ca elementul 93 să influenţeze şi creerul omului. Rămîne de văzut dacă în rău sau bine!

„— Extraordinar! La asta nu m'am gîndit.

„Nu după mult timp, prin cererile profesorului Armstrong şi prin cunoştiinţele prietene ale profesorului Neagoe, ajunseră ca guvernul USA să pună la îndemîna profesorului Neagoe, bani pentru formarea unei expediţii care să meargă în Africa pentru căutarea unor urme de animale preistorice, care vor mai fi rămas pe acolo.

„După două luni de la această hotărîre a stăpînirei ţării, un grup de 12 savanţi, în frunte cu Neagoe şi Armstrong, însoţiţi de 300 de meseriaşi, spe-

cialiști, maiștrii, sub-inginerii și laboranți, împreună cu familiile lor, se îmbarcau pe vaporul „Transoceanic", cu direcția Mozambic. La plecare, profesorul își îmbrățișă soția și copii care rămîneau la Detroit. Le făcu semn cu batista pînă cînd nu mai văzu cheiul care se pierduse în zare.

„Traversarea Atlanticului se petrecu fără de întîmplări neobișnuite. După o lună și jumătate dela plecarea din Boston vasul Transoceania își făcu intrarea în portul Mozambic.

„La debarcader, pentru primirea delegației, se aflau legațiile americane și engleze, precum și autoritățile de stat ale Portugaliei, care era stăpîna acestei colonii.

„In trei săptămîni se aranjara și trupele de negri-hamali care trebuiau să care bagajele expediției. Primiră jumătate din soldă înainte, iar restul urma ca să se dea la urmă, la întoarcerea expediției.

„Intr'o dimineață, expediția Armstrong - Neagoe pleacă la drum cu direcția la Sud de lacul Nairobi. După trei luni de întîmplări nemai pomenite, după drumul nespus de greu și ucigător de obositor, ajunseră în regiunea bîntuită de friguri a lacului Nairobi.

„Cu toate că aveau foarte mari rezerve de chinină, muriră 11 albi, bărbați și femei.

„Neagoe și Armstrong erau foarte mîhniți din cauza aceasta.

„Vorbeau între ei:

„— De ce să moară oamenii aceștia? Au făcut

ceva rău. Cu ce=au greşit? E o ruşine pentru noi, căci deşi suntem oameni de ştiinţă, nu am dobîndit vindecarea acestor boale al căror leac încă nu e des=tul de bun.

„Profesorul Neagoe însă căuta să dea curaj lui Armstrong:

„— Dragă Richard, totul va fi în legătură cu ceea ce vom putea noi înfăptui cu elementul 93. Dacă vom ajunge vreodată să izbîndim în căutările noastre atuncia, tu să ştii că nu va mai fi nici durere şi nici suferinţă pe acest pămînt.

„După ce trecură şi prin această grea încercare, la 29 Februarie 1930, au ajuns la partea extremă a Sudului lacului Nairobi. Instrumentele precise inven-tate de Neagoe, special pentru aflarea şi identificarea corpului element 93, arătau cu toatele că în preajma acestui lac se află un zăcămînt uriaş din acest corp. Ramînea numai ca ei să poată intra în stăpînirea acestuia.

„Pînă atunci se gîndiră că nu ar fi rău ca să facă un campament în aceste locuri. Şi astfel, cei 12 savanţi şi cei trei sute de oameni albi, îşi înăl=ţară în apropierea sudului lacului Nairobi, corturile lor. Aici, în acest loc, lacul era puţin adînc, cu o apă alintată cu unda subţire şi limpede. Încă nu trecu=seră de părtea cealaltă a lacului, care era în locul acesta îngust de se putea asemăna cu un rîu care stă pe loc.

„Neagoe și cu Richard Armstrong se plimbau pe mal și vorbeau:

„— Nu mai pricep nimic, instrumentele o arată precis că aici se află elementul 93. Ei bine, dar unde e? Săpăturile le-am făcut degeaba, căci nu au dat nimic la iveală. Numai pămînt și pămînt și pămînt. Nici urmă de 93.

„— Totuși, eu nu mi-am pierdut nădejdea. Este aicia.

Richard Armstrong se opri deodată:

„— Bine, dar cum de nu ne-am gîndit! Noi încă nu am trecut pînă acum de partea cealaltă a lacului.

„— Adevărat. Haidem să luăm o barcă.

„Strigară către conducătorul negrilor care era unul Sonoma, un exemplar răsărit și inteligent, care le aduse împreună cu trei negri o pirogă scobită în trunchiu de arbore.

„Luară loc în ea numai Neagoe și Armstrong. Vîslind singuri, ajunseră de partea cealaltă. Lăsînd piroga la mal, se duseră în cercetare. Tărîmul acesta era în altfel decît celălalt era aspru și uscat. Pămîntul era roșietic și nu cuprindea nicio bucățică de verdeață. Niciun fir de iarbă nu crește pe aici. Tot așa nu băgară de seamă ca să fi văzut vreo vietate în afară de cîteva șopîrle care se încălzeau la soare.

„— Ia uită-te într'acolo.

„Richard Armstrong strînse de braț pe tovarășul său.

„— Pare că este o grotă. Un fel de peșteră.

Nu-mi dădea în minte că există şi în Africa asemenea minuni ale naturii.

„Inaintea lor, cînd se apropiară mai mult, se înfăţişa o mare şi întunecată peşteră sau mai bine zis o intrare de peşteră întrucît ei nu vedeau decît intrarea ei. Era în apropierea apei lacului, care în partea aceasta, parcă curgea mai repede, pe cînd în părţile celelalte stătea cum stau toate apele. Dinlăuntrul acestei peşterii nu se vedea şi nu se auzea nimica.

„Nde Neagoe glăsui:

„— Ei! Ce facem acuma. Intrăm sau nu.

„— Intrăm cu orice risc. Nu înţeleg ce rost poate să aibe această peşteră. Trebue să intrăm Ai chibrituri?

„— Dacă vrei să intri îţi trebue o torţă, nu chibrituri,

„Insă Armstrong nu mai dădu nicio ascultare prietenului său şi luîndu-i chibriturile din mînă, o luă înainte şi intră în întunerecul ce era înlăuntrul peşterei. Neagoe se luă după el. Şi mare le fu mirarea cînd după ce nu făcură decît cîteva zeci de metri, văzură iarăşi lumină. Inaintînd cu băgare de seamă se aflară deodată în plină zi, într'un loc înconjurat de stînci şi al cărui sfîrşit nu se vedea pierzîndu-se în zare.

„Nu puteau să rostească niciun cuvînt. Erau atîta de ameţiţi de această minune încît se aşezară în linişte pe o piatră cenuşie şi nu făcură altceva, vreme de un ceas, decît că se uitară în toate părţile.

Și cînd Noe Neagoe, vestitul profesor de chimie se trezi din starea în care se afla, spuse:

— Mă duc și aduc aici instrumentele noastre. In locul acesta sunt sigur că se află elementul 93.

Profesorul Armstrong răspunse bălbîind cîteva cuvinte neînțelese.

Toată noaptea profesorii Neagoe și Armstrong se frămîntară cum să facă să aducă la cunoștiința camarazilor lor această descoperire. A doua zi de dimineață se duseră peste lac, pe malul celălalt și instrumentele pe care le luaseră cu ei, arătară că aici, după cum crezuse profesorul Neagoe, se afla elementul 93.

După ce luară cîteo probă de pămînt din teritoriul cuprins între acele stînci, se înapoiară la lagăr și pînă la ora 9 dimineața experiențele de laborator arătară că, în acel pămînt, se află, în mare cantitate, elementul 93.

Neagoe spuse:

— Sunt de părere că este vremea ca să punem în curent și pe ceilalți savanți, camarazi ai noștri în știință, cu cercetările noastre. De sigur că toți vor fi bucuroși să audă o asemenea extraordinară veste pentru care de sigur își vor da tot efortul ca să ajute cu ceva, fiecare după puterile sale.

— Nu știu, mi-e frică să nu cumva să rîdă de noi.

— Nu avea nicio grije. Am să-i chem pe toți la o ședință pe care am s'o țin chiar astăzi.

Peste un sfert de oră, în mijlocul corturilor, se aflau adunați toți oamenii albi din expediția Arms-

trong-Neagoe. In centru se afla, lîngă un butuc de lemn gros, profesorul Neagoe. Lîngă el era Armstrong şi în jur cei 12 savanţi aşezaţi pe lăzi goale sau pe grămezi de frînghie.

Ceilalţi membrii şi părtaşi ai acestei coloane de oameni ce se îndreptau spre necunoscut în mijlocul Africei, se găseau şi ei spre a asculta cele ce avea de spus conducătorul expediţiei.

Profesorul Neagoe luă cuvântul:

— Dragi colegi şi dragi tovarăşi, în 1929, pe baza cercetărilor întreprinse de prietenul meu profesorul Richard Armstrong, împreună cu dînsul am descoperit ceva, ceea ce ar părea de necrezut. imposibilul element 93.

O mişcare se observă prin toată asistenţa.

—...calităţile sale par să fie extraordinare. V'am adunat aici pentru ca să fac apel la sentimentul D-voastră de sacrificiu, la iubirea faţă de de omenirea în suferinţă, faţă de omenirea pe care trebue s'o ajutăm. In ziua de astăzi s'a întâmplat un fapt foarte însemnat în evoluţia expediţiei noastre, care în realitate a fost înfăptuită pentru găsirea acestui element. Insă, datoria noastră nu este terminată de vreme ce noi nu am cercetat la faţa locului calităţile şi puterea acestui corp, de pe urma căruia putem să aducem omenirii sau mari binefaceri împreună cu fericirea sau nimica. Insă pentru aceasta ne trebuiesc oameni care să se sacrifice şi să se înscrie voluntari pentru colonia care se va forma aici, pentru a rămâne să

studiem elementul 93. Cei care vor face aceasta, o vor face pentru întreaga omenire, pentru viitorul copiilor lor. Cel mai greu este de spus cît timp vom rămîne aici, căci aceasta nu o știm cu precizie. De aceia voluntarii care se vor înscrie, să știe că vor sta în pustietatea aceasta timp nelimitat. Nu se știe pînă cînd.

Cu aceste cuvinte își termină profesorul Neagoe comunicarea sa. O mare mișcare se vedea în massa ascultătorilor. Mai ales în rîndurile celor mulți. In rîndurile femeilor, maiștrilor, inginerilor și ajutorilor de tot felul.

Era curios că nimeni nu protesta sau cel puțin să-și arate vreo nemulțumire la faptul că li se ascundese adevăratul scop al expediției.

In acest timp, cineva, cu un creion în mînă, începu să scrie voluntarii.

Primii care se înscriseră au fost Neagoe cu Armstrong.

— Cred că onoarea de primul înscris se cuvine lui Richard Armstrond care este cel ce a descoperit elementul 93.

Lumea aclamă și strigă:

— Al douilea trebue să fie profesorul Noe Neagoe.

Cel ce scria întrebă apoi:

— Cine se mai înscrie?

Savanții expediției înaintară pe rînd și-și strigară numele cu vie mulțumire:

— Robert Weeyly!

— Benjamin Jeriche!

— Ben Beeb!
— Georg Trent!
— Anderson Bromfield!
— Macarie Bolee!

Fără ca să se mai audă bine numele care se pronunţa, mulţimea celor trei sute de membri ai expediţiei se înscrise în bloc, strigară cu toţii deodată numele lor, într'un vacarm din care nu mai înţelegeai nimica.

Şi fără veste, făcându-se tăcere, cineva strigă în acest timp:

— Să vorbească profesorul Richard Armstrong! Descoperitorul!

Făcându-şi loc printre mulţimea care ar fi vroit să-l ia pe sus, Richard Armstrong veni în mijlocul cercului şi grăi:

- Dragii mei prieteni de ştiinţă şi dragii mei tovarăşi de muncă viitoare! Nu pot vorbi prea mult, căci sunt prea mişcat de entuziasmul cu care aţi primit propunerea generoasă şi umanitară a profesorului Neagoe. Dincolo, pe malul celălalt se află locul unde se găseşte elementul 93. Trebue numai să aflăm cum poate fi obţinut. Pentru aceasta voi v'aţi oferit ca să rămîneţi aici. In zilele următoare, ne vom duce acolo cu tot bagajul nostru şi vom începe munca noastră pentru fericirea lumei de mîine. Insă chestiunea aceasta trebue să se petreacă în cel mai mare secret pentru ca negrii să nu afle nimica. In timpul nopţii care vine, ne vom duce bagajele de cealaltă

parte, le vom pune în grotă şi bine înţeles, după ce le vom fi lăsat banii negrilor în campamentul de aici, ei negăsindu-ne, se vor duce cu Dumnezeu. In felul acesta ei vor crede ce vor vroi, iar noi nu vom mai avea pe cap fel şi fel de cercetări despre dispariţia noastră.

După încheierea acestui discurs pînă să izbucnească aplauzele, lumea tăcu toată, o tăcere care se auzi pînă în catapeteasma cerului, şi parcă în aceste minute se gândi la ceea ce va urma de acum înainte. Şi după această clipă ce parcă se prelungi pînă dincolo de veac, sgomotul uriaş al entuziasmului oamenilor încălziţi de generozitatea faptei lor, izbucni din nou.

Au trecut patru luni de zile, de cînd cei 12 mari savanţi americani, cot la cot cu cei aproape 300 de lucrători de toate rangurile şi de toate felurile, au construit pe malul unui limpede rîuşor, un campament de mai mare dragul.

Intreg teritoriul ce se cuprindea între stîncile înconjurătoare, a fost cercetat. Clima era pe aceste locuri cu totul diferită de ceea ce suferiseră în drumul pînă aici. Limpezimea aerului şi răcoarea serii erau atît de frumoase şi de dulci, încît semănau cu frumoasele zile din scumpa lor patrie pe care o părăsiseră. Locul acesta era atît de greu de găsit, încît mulţi dintre membri coloniei au crezut că nu mai e nevoie ca să ascundă intrarea. Insă profesorul Nelson, un mare

savant din statul american Alabama, a spus într'o zi:

— Este imposibil ca negrii care au plecat să nu fi dat de veste despre dispariţia noastră. Eu sunt de părere, spuse el celor adunaţi în jurul său, să mascăm intrarea într'un fel care s'o facă cu totul de negăsit.

— Cum aşa? întrebară Armstrong şi cu Neagoe, care se găseau şi ei printre ascultători.

— Foarte bine. Mi-a venit ideia plimbîndu-mă prin faţa lacului. Nu pare atât de greu de executat. Pur şi simplu. vom trage apa lacului peste gura peşterii făcînd un fel de ascunzătoare, sub o cascadă artificială. De sigur ce această cascadă va fi una din cela mai mari din Africa.

Ceilalţi aprobară în totul ideia atît de ingenioasă a lui Nelson şi după cîteva zile şi această treabă fu terminată.

Dar timpul trecea şi cercetările lor nu înaintau de loc. Neagoe şi Armstrong se odihneau într'o seară, după munca grea de peste zi, în nişte hamace.

— Dar când am venit am lucrat cu toţii ca nişte hamali!

— Douăsprezece ore pe zi, şi n'am găsit nimica.

— Nu înţeleg de ce vorbeşti cu tonul acesta, Richard!

— Cum să nu vorbesc aşa. Doar le-am promis oamenilor aceştia că în puţin timp le vom da în mîna elementul 93. Insă iată că sunt patru luni de când căutăm şi nimica. Nimica!

— Dar de ce te frămânți așa? Ce nu ai încredere în aparatele noastre? Nu crezi în descoperirea ta? Există! Este! Trebue să fie! Aparatele o arată cu precizie. Și apoi oamenii nu sunt atît de neliniștiți... Poate că numai... nu știu...

Armstrong sări din hamac și spuse încet șoptit:

— Da, da... nu te mai ascunde!... și eu am observat. Este cineva care și-a pierdut răbdarea. Îl văd de mult că bodogănește. E Nelson. Și-l știi și tu. Ar trebui ținut sub observație.

— Taci! Stăpînește-te.

Neagoe îl ținea strîns de mînă pe Armstrong.

— Poate că numai ni se pare nouă așa.

Și astfel, deși erau diferite păreri care se cam ciocneau cap în cap, soarta hotărî ca la sfîrșitul lunei elementul 93 să fie descoperit.

Cum de se întâmplase aceasta cînd patru luni de zile cu toții îl căutaseră prin toate părțile? Foarte ușor. De partea cealaltă a micului rîușor se afla un mic deal pe care se aflau bucăți de stîncă, ce încingându-se la soare, slujeau femeilor să întindă rufele spălate ca să se usuce. Pe acest deal se dusese în fiecare seară Tom, secretarul lui Neagoe să respire aer curat. Noaptea tîrziu văzuse niște luciri ciudate care ieșeau dintr'un loc, Acolo scormonise mai înainte cu o clipă cu bastonul în pămînt și lăsase pămîntul fărămițat, Luă imediat în mînă acel pămînt și fugi cu el la Neapol. Punîndu-l în eprubetă și formînt

peste acest pământ acidul oxalic, aflară că acel pământ era elementul 93 pe care îl căutaseră atîta timp.

Insă... Mai era şi un însă.. Mineralul nu era elementul-corp 93. Era numai un amestec al susnumitului oxid. Trebuia ca să se pornească din nou la lucru pentru ca să-l separe de oxigenul cu care-l unise natura.

S'au pornit cu multă rîvnă la muncă. Pentru că toţi se gîndeau la ceea ce aveau de gând să construiască.

Şi în felul acesta a început marea epopee a construcţiei uzinei, în care avea să fie transformat mineralul care conţinea elementul 93.

In timp ce se construia marea uzină, doi savanţi lucrau şi ei la experienţe nenumărate de laborator. Erau Armstrong şi cu Neagoe.

Construcţia uzinei întâmpina multe greutăţi. Materialul nu se găsea. Trebuiseră să facă singuri cărămidă şi ciment. Le făceau toate cu mîna lor şi nu le era ruşine. Erau oamenii zilei de mîne.

Numai Nelson era desnădăjduit. Se plictisea. Totul i se părea pe dos.

— Totul a început să mi se pară o comedie.

Nelson vorbea pe un ton de înmormîntare, parcă cineva ar fi fost vinovat că pînă acuma experienţele încă nu reuşiseră. Vorbea cu unul din foştii elevi ai profesorului Noe Neagoe.

— Cum de puteţi să vorbiţi tocmai d-voastră aşa ceva ? Domnule Profesor, dar dumneata eşti un sa-

vant. Colegii d=voastră nu au desnădăjduit și acuma îi bîrfiți?

Asistentul era foarte mîhnit de ura aceasta ce domnea între Nelson și ceilalți savanți.

Nelson răspunse tăios și totuși căutînd să împace lucrurile:

— Dragul meu, ceea ce vorbești tu acum îs numai prostii. Crezi sincer că o să iasă ceva din toată afacerea asta?

— Dacă d=voastră nu credeați, de ce v'ați mai înscris voluntar? Dacă nu ați fi vrut să lucrați...

Nu avu timp să-și termine vorbele care exprimau revolta sa cea mai dîrză, căci se auziră strigăte din laboratorul profesorului Neagoe care se afla în apropierea lor.

Se repeziră într'acolo.

— Am găsit! Am găsit! Il am în eprubetă!...

Profesorul Armstrong tocmai ieșea buzna din laboratorul lui Neagoe cu care lucra împreună. Striga și dansa de bucurie. După el se ivi Neagoe.

Asistentul O'Hara veni lîngă Nelson și=i spuse:

— Ați văzut? Totul se împlinește. Nu este chiar comedie.

Nelson îi întoarse spatele și murmură:

— Bine! Bine! O să vedem noi pînă la urmă. Și plecă.

Peste 28 de zile uzina era gata. Uzina sclipea albă în bătaia razelor soarelui. Nimeni nu s'ar fi în=

cumetat să facă aşa ceva, însă cei trei sute de oameni ai expediţiei Armstrong-Neagoe, trecînd peste toate greutăţile, izbîndiseră.

In ziua de 17 Septemvrie a început producţia în massă a elementului 93. Lucra uzina. A cîte 18 ceasuri din douăzeci şi patru cu două echipe.

140 de oameni de asemenea lucrau în două echipe la masivul unde se descoperise mineralul.

Trecuse cam o lună dela începerea producţiei. In ziua aceasta profesorul Armstrong trecea printr'o mare încercare, printr'o mare încurcătură sufletească.

Eri seară lăsase într'o eprubetă, în care făcea nişte experienţe fără mare importanţă, o soluţie, cam puţină, din elementul 93. Toată noaptea fereastra stătuse deschisă... şi soluţia dispăruse.

Toată ziua se frămîntă să afle cine putea să ia soluţia. Găsise eprubeta sfărâmată la picioarele mesei.

După ce întrebă pe toţi asistenţii, ajunse la convingerea că numai un animal poate băuse din greşală acest lichid. Ori singurul animal domestic al expediţiei era numai o pisică.

— Tom! Tom! Unde este Puma? Cine a văzut pe Puma? Asistentul răspunse din laboratorul său că nu o văzuse nimeni.

— Cum aşa? Nu a văzut-o nici ceilalţi?

— Nimeni, pentrucă chiar au întrebat unii.

Atunci Richard Armstrong se decise să plece singur în căutarea Pumei: Luîndu-şi bastonul şi wind-

jakett=ul, plecă în plimbare prin tot cuprinsul micei lor țărișoare.

Se făcuse cam ora 3 după amiază și nici urmă de Puma. Totuși, tocmai cînd se gîndea să plece spre casă desnădăjduit și plictisit de acest mister, văzu ceva mișcîndu=se într'un tufiș.

Se duse într'acolo și văzu pe Puma. Dar era oare Puma? Căci animalul acesta groaznic, nici pe departe nu aducea cu cel ce fusese frumosul motan Puma. Era ceva de neînțeles. Stătea acolo într'o stare de prostire, un animal de vre=o zece ori mai mare decît o pisică. S'ar fi spus că este un tigru, dacă nu ar fi fost complet alb. Și totuși trebui să admită că este pisica expediției întrucît purta aceiași blană albă ca și mai înainte și aceiași ochi galbeni pe care=i cunoștea foarte bine.

O idei nemaipomenită trecu prin capul lui Arm=strong. Și fuga se îndreptă spre laboratorul lui Neagoe.

— Cred că ai descoperit, din întîmplare, tot așa cum Röentgen a descoperit razele X, ceva ce depă=șește toate cunoștiințele omenești de pînă acum.

Cu aceste cuvinte răspunse profesorul Noe Nea=goe lui Richard Armstrong, care tocmai îi povestise întîmplarea de peste noapte, ca și chestiunea cu pisica.

Și vorbi din nou Armstrong:

— Într'adevăr totul este o simplă întîmplare. Însă mie mi se par de neînțeles toate acestea. Cum de a putut să reacționeze în felul acesta neașteptat

elementul 93? Cum de pînă acum nu am obținut niciun alt rezultat?

— Foarte simplu, pentrucă nici nu am încercat așa ceva.

— Și ce-o să facem acum:

— Eu mă gîndesc la altceva, spuse Neagoe. Oare dacă s'ar aplica această putere a elementului 93, asupra omului ce se va întîmpla?

Armstrong rămase mirat de această ideie care lui nu-i trecuse prin cap. Se gîndi mult timp și răspunse:

— Trebue încercat. Dacă animalele care dela începutul lumii s'au desvoltat numai în mușchi, sub puterea elementului au crescut în ființa lor fizică de zece ori, oare omul, care de cînd a luat ființă pe acest pămînt, a tot progresat numai din punct de vedere psihic, adică al minții, al inteligenții, nu cumva se va desvolta în urma unui tratament cu elementul 93, de zece, de douăzeci de ori, tot în această direcție? Adică să-i se mărească forța minții, forța de a gîndi și a lucra, de mai multe ori. Sau se va mări și el ca animalele numai din punct de vedere mușchiular și vom obține atuncea un monstru?

— Se poate întîmpla și una și alta. Insă eu înclin să cred că numai mintea sa se va desvolta, corpul rămînînd același.

— Așa aș vrea și eu să fie, dar cine va putea încerca această experiență?

Cei doui profesori discutau iarăși despre ultima lor descoperire.

— Cînd vom avea putința să facem proba pe viu a descoperirei acesteia, atunci deabia vom putea spune că am descoperit ceva. Aplicată asupra omului, puterea elementului 93, va acționa în altfel. Adică nu cum s'a întîmplat cu motanul Puma. Creerul omului de sigur că-și va mării posibilitatea de lucru, de atîtea ori cît vom voi noi.

Vorbea Richard Armstrong încălzit de puterile ce se deschideau acum în fața omului. Insă Neagoe îl întrerupse:

— Da, ai dreptate, tot astfel cum putem calcula ca un animal să se desvolte de 5, 10, 20 ori tot astfel putem să hotărîm ca mintea omului să fie de 5, 10, 20 de ori mai puternică.

— Da așa, am gîndit și eu și cred că am putut stabili și cauza, căci puterea elementului 93 este de a activa (a activa înseamnă a face ca ceva să trăiască mai repede) materia, adică substanța din care se află construit omul, indiferent sub ce formă se află ea. Mintea sau vieața omului pot și ele să fie activate. Deci, dacă spunem că sub puterea elementului 93 am activat de 30 de ori creerul sau vieața, înseamnă că în timp de un singur minut, au trecut 30 de ani.

— Înțeleg ce vrei să spui, grăi Richard Armstrong. Deci, dacă noi vrom voi ca să scotim puterea de activare a elementului 93 de 100 de ori ori într'un minut, cel asupra căruia s'a aplicat această putere, fie

că este animal fie că este om, va fi de 100 de ori mai mare şi mai puternic, ca fizic sau ca inteligenţă. Adică într'un singur minut, a trăit 100 de ani şi a căpătat puterea de pătrundere pe care ar fi căpătat-o de altfel urmaşii lui în timp de 100 de ani. Adică creerul acestui om a trăit într'o clipă 100 de ani, şi a devenit mai înţelept ca şi cum ar fi trăit aceşti ani de-a-rîndul. Deci noi dacă suntem în 1931, totuşi dacă vom încerca această experienţă, vom trăi cu minţile noastre în anul 2030. Astfel de oameni vor da cu aceste minţi o muncă de 100 de ori mai repede şi mai valoroasă.

A doua zi după această convorbire, ce avu loc între Noe Neagoe şi Richard Armstrong, toată colonia fu convocată la a doua conferinţă.

Cu deosebită căldură şi entuziams, profesorul Neagoe expuse teoria lui Richard Armstrond. Lumea întreagă se sculă în picioare şi aplaudă furtunos, cu ovaţii cînd auziră astfel de descoperiri care nu se aud în toate zilele.

Neagoe îşi termină conferinţa cu următoarele cuvinte:

— ...acum fiecare îşi poate închipui ce însemnează să poţi avea o asemenea minte care să se afle înaintea epocei în care trăim cu 100 de ani, să poţi vedea deodată, limpede, lucrurile pe care noi deabia le înţelegem. Este drept că proba nu s'a făcut. Dacă cineva dintre D-voastră ar înţelege să se sacrifice

pentru știință și ar vrea să se ofere voluntar pentru a se încerca asupra lui experiența, are șansa de a ajunge sau un geniu sau...

In sală era o tăcere mormîntală. Dintr'un colț al amfiteatrului se auzi vocea lui O'Hara:

— Dacă domnul profesor Armstrong, va binevoi să încerce experiența cu mine, sunt dispus să suport orice risc.

Strigăte de brava se auziră în zgomotul și aclamațiile iscate după declarația lui O'Hara.

Își dădeau cu toții seama că de rezultatul acesta depinde foarte mult viitorul omenirii. Poate că nu vor mai fi războaie și va fi numai muncă, totul va fi numai pace. Acestea bine înțeles că se vor datori creerului aceluia care va descurca amarul celor 100 de ani pe care îi va trăi într'un minut.

Și în noaptea zilei de Sîmbătă spre Duminică, Richard Armstrong și cu O'Hara au stat împreună în laboratorul profesorului Noe Neagoe.

Richard îl întrebă calm, cu o emoție stăpînită:

— Ți-e frică, O'Hara? Dacă vrei mai ai timp să renunți.

— Nu!

Armstrong, după ce-l privi lung pe tînărul acesta, care îi fusese elev se gîndi un moment și spuse:

— Incepem!

— Da, sunt gata!

După ce aplicația elementului 93 fu gata, Richard,

veghiind, aştepta cu groază rezultatul. Se temea ca nu cumva O'Hara, să nu se desvolte ca fizic, transformîndu-se într'un uriaş de cine ştie cîţi metri. Dar nu se întîmplă aşa. Numai puţin parcă forma craniului se modifica. Insă numai dacă te uitai cu atenţie se vedea bine.

O'Hara fu cuprins imediat de un somn adînc şi liniştit. In schimb Richard stătu de veghe toată noaptea, pînă dimineaţa tîrziu. Şi munca sa îi fu răsplătită. Căci pela 6 şi jumătate, O'Hara se trezi. Şi vorbi spre uimirea lui Richard:

— Imi dau seama de tot ce s'a petrecut. Insă sunt un altul. Acum nu am timp să vorbesc. Trebue să încep să lucrez. Pe cînd dormeam mi-a venit o idee. Trebue inventată o sistemă de a produce ploaie la comandă. Înţelegi? Am totul în mînă. Trebue să aplicaţi metoda aceasta asupra tuturor fără deosebire dacă sunt învăţaţi sau muncitori.

La orele 8,20, în ziua aceia, fu întrunită a treia conferinţă a coloniei. Profesorul Armstrong prezentă pe O'Hara, care dădea dovadă a fi complet normal. La toate întrebările răspundea cu o înţelepciune ce se dovedea a fi mai presus de cea întrebătorilor. Profesorul Neagoe propuse ca să se aplice puterea razelor elementului 93 şi asupra celorlalţi savanţi. Cu toţii fură de acord şi strigară urale pentru această ideie.

O'Hara se ridică în picioare și cu o voce care acoperi sgomotul mulțimei, spuse:

— Cer cuvîntul, dacă nu e cu supărare!

— Cu plăcere, O'Hara, răspunse profesorul Armstrong, dela tribună.

O'Hara veni la tribună și grăi:

— In cîteva scurte cuvinte am să vă împărtășesc o nouă ideie a mea și rezultatele care se vor obține prin aplicarea ei. Astăzi de dimineață, între orele 7—7,20 am descoperit următoarele: cu cît omul este mai predispus la învățătură, cu atît mai mult se va desvolta din punct de vedere al inteligenței, sub influența razelor elementului 93, însă dacă omul va avea înclinații spre lucrul manual, spre meșteșuguri, atunci se vor desvolta la el într'o mare proporție și mușchii, căpătînd o forță ce încă pînă acum nu a existat. De aceia vă rog pe D-voastră, D-lor profesori, în mod special, să aprobați ca toți membrii coloniei noastre să se bucure de binefacerile muncii lor, de binefacerile descoperirii profesorilor Armstrong și Noe Neagoe. Colonia noastră în felul acesta va avea foarte mult de cîștigat, căci toți se vor desvolta într'o proporție de 100 de ori mai mare de cît a fost, unii din punct de vedere mintal, alții și din punct de vedere mintal și fizic, în așa fel că totul și toate vor prospera într'un timp scurt. Apoi, avînd în vedere că veți trăi cu toți în mai puțin de un minut, aproape 100 de ani, veacul nostru nu va mai fi cel al anului

1931. In mica noastră republică vom trăi anul veacului XXI, anul 2031.

Aplauze furtunoase izbucniră la terminarea acestei comunicări. Nici nu se poate descrie în amănuntime tot entuziasmul care cuprinse pe toţi cei 300 de membrii ai coloniei. Strigătele de bravo nu mai conteneau.

Şi dela ora 10,30 au început să fie cu toţii trecuţi pe sub razele elementului 93. La început, sub conducerea lui O'Hara, apoi cînd Richard Armstrong se trezi din ameţeala care urma după această experienţă, luă el conducerea.

După ce treceau pe sub razele 93, toţi se cufundau într'un somn adînc. După cîteva ore se deşteptau. Cu toţii erau uimiţi de forţa minţii lor şi de forţa şi voinţa de a munci fără încetare, care îi cuprinsese. Le era dor de muncă. Asta simţeau. La ora şase se termină operaţia. Cu entuziasm şi cu însufleţire, se îmbrăţişau cu dragoste frăţească muncitorii cu savanţii, care descoperiseră acest minunat element.

De acuma voiam să înceapă o vieaţă nouă. Totul va porni pe baze noui Elementul 93, care se găsea în cantităţi imense, va fi întrebuinţat ca aliment, ca generator de energie, de forţă ca un carburant şi combustibil, deci prin puterea lui, se va putea face totul.

N'a trecut mult decînd regiunea cuprinsă între munţii necunoscuţi de la Sudul lacului Nairobi, a fost cuprinsă în domeniul de explotări şi cercetări al

misiunei de sacrificiu universal, Armstrong și Neagoe.

După experiența hotărîtoare care s'a aplicat în trecut tuturor membrilor, o activitate care ar fi părut anormală altor oameni, a cuprins cu înfrigurare întreaga colonie.

Insă în ziua de azi, 1 Ianuarie 1932, de sigur că tot restul lumii serbează Anul Nou. Aici, în mijlocul tuturor membrilor coloniei, profesorul Neagoe, a ținut un înflăcărat discurs despre misiunea acestui grup de oameni, socotit de restul omenirei ca pierdut pentru totdeauna.

Toată colonia a fost foarte impresionată. Femeile mai sentimentale, plîngeau.

Incă din a doua zi lucrul a început mai intens, mai cu forță, mai cu multă voie bună. Rezultatele ce se obțineau erau formidabile.

Programul viitor era fixat la producția cît mai mare a elementului 93. In acest program, se prevedea de asemenea în mod special producția de case de locuit în conformitate cu modelul nou al architectului Brumfield

In Februarie 1932, un lucrător de la uzina de descompunere a elementului 93, se prezentă în biroul profesorului Armstrong. Fu primit imediat.

— Domnule profesor, îmi dați voie să vă prezint niște planuri pe care vă rog să le împliniți D-voastră.

Armstrong se uită uimit la aceasta.

— Dar ce s'a întîmplat, Johnson?

Foarte liniştit Johnson, răspunse:

— Cred că am descoperit mijlocul de a produce un izvor de energie de o valoare care nu se poate calcula. Totul se bazează pe proprietăţile elementului 93.

Armstrong păru că pricepe ceva şi spuse:

— Stai jos şi explică-mi!

Discuţia se prelungi pînă noaptea tîrziu, căci au stat de vorbă pînă în zorii zilei.

De la înflăcărata discuţie ştiinţifică ce a avut loc între Armstrong şi lucrător, au trecut cam vreo două luni şi jumătate.

In tot acest timp au fost discuţii aprinse, care însă nu trebue să se confunde cu cearta. Erau convorbiri în legătură cu descoperirea nemaipomenită a lui Johnson. E drept că nu era terminată şi nici perfecţionată, însă în timpul lunilor Februarie, Martie şi Aprilie, laboratoarele au lucrat din plin şi în cel mai mare secret. De două ori Neagoe, Armstrong şi Johnson au ieşit prin trecătoarea care da în afara teritoriului 93 şi s'au înapoiat peste cîteva ceasuri, complet schimbaţi la faţă de parcă ar fi asistat la cine ştie ce grozăvie. Insă în privirile lor, care luceau, era şi mîndrie.

In ziua de 1 Mai, care şi pe teritoriul elementului 93 se serba ca ziua muncii, tot aşa cum se serba pe întreg globul, se convocă întreaga colonie, în localul Blocului Central care era de curînd termi-

nat. Fusese construit într'un timp record de două luni de zile. Aici se aflau instalate laboratoarele celor care conduceau societatea veacului XXI.

In seara acelei zile nimeni nu lipsea.

Cînd intră profesorul Neagoe, toți aplaudară și se sculară în picioare.

Aceasta se urcă la tribună și începu să vorbească:

— Vă rog să ascultați cu multă atenție și bunăvoință vorbirea mea, întrucît este de foarte mare importanță pentru viitorul lumii noastre în care trăim și pe care vrem s'o schimbăm. Toate cele ce vor urma poate vi se vor părea searbede și fără de viață, însă nu trebue să uitați că trebuiesc învățate și îndelung rumegate.

„In 1896 savanții discutau asupra originii razelor X. Cum aceste raze au proprietatea de a trece prin corpurile opace, acest fenomen exteriorizîndu-se prin fluorescență, mai ales la anumite substanțe. Acest lucru convinge pe savantul Henry Bequerel să experimenteze dacă lumina fluorescentă este cu totul absorbită de către corpurile opace, sau dacă poate se le străbată. Pentru ca să afle aceasta, Bequerel expunea diverse corpuri fosforescente la lumina solară, așezînd sub el o placă fotografică învelită într'o hîrtie neagră. Printre substanțele fosforescente cu care experimenta erau și anumite săruri de uranium. Intîmplarea l-a făcut ca să constate că aceste săruri de uranium erau singurile capabile să impresioneze placa fotografică. Deci sărurile de uranium

emiteau spontan, fără vreo acțiune din afară, niște radiațiuni invizibile cu o mare putere de pătrundere.

„Doui ani mai tîrziu, soții Curie au descoperit radioctivitatea.

„Cu timpul s'a ajuns la concluzia că atomii, în ultima analiză, sunt mai departe divizibili în alte părticele mai mici. Descoperirea acestor raze de către diferiți chimiști și fizicieni, l-au dus pe Johnson la aflarea unei legi în baza căreia atomii pot fi desfăcuți.

„De exemplu, dacă atomul unui corp are greutatea de 80 și printr'o bombardare cu anumite mijloace electrice îl despărțim în mai multe părți atunci greutatea lui va fi mai mică. Dacă va fi 50 sau 40 atunci va corespunde cu greutatea atomului unui alt corp.

„Cred că ați înțeles cum vine această chestiune. Dintr'un corp se poate avea un alt corp. Insă se întîmplă că în timpul desintegrării atomului sau mai bine zis în timpul desfacerii unui atom, se desvoltă o energie atît de mare încît, cu un litrul de apă, se poate produce destulă forță pentru a mîna un vapor de pe un continent pe altul. Energia care se deslănțue poate însă a fi încătușată în folosul nostru și astfel să o punem la muncă. Cu mijloace nemaipomenit de ieftine vom avea un mare folos, căci munca brațelor omenești nu va mai fi necesară și atunci oamenii vor mai avea timp și pentru îngrijirea sufletului lor. Pîinea nu se va mai căpăta cu sudoarea frunții ci va fi dată tuturor după meritele pe care le au.

Obosit de atîta vorbire, în care trebuise să explice lucruri destul de grele, profesorul Noe Neagoe se coborî dela tribună în aplauzele entuziasmate ale întregei colonii.

Acuma, de vreme ce colonia din teritoriul elementului 93, avea la îndemna ei o putere atîta de mare, mijloacele de muncă au devenit atît de ușoare încît, zi de zi, se anunțau noui descoperiri.

In loc de cărbune, în uzine se întrebuința acum apa. Cu un kilogram de cărbune se putea pune în mișcare toate uzinele pe timp de un trimestru.

Starea socială era acum cu totul schimbată. Fiecare avea dreptul la hrană și la îmbrăcăminte tot atîta ca alții. Insă dacă munca lui era de mai mare valoare, atunci primea după calitatea și cantitatea muncii sale.

Casele se construia mai repede decît jucăriile. In orașul 93 se aflau de pe acum peste 57 de clădiri ale colectivității și tot astfel erau peste 400 de clădiri construite special pentru membrii coloniei. Fiecare avea încălzire electrică și erau așezate în cele mai minunate poziții. Erau risipite pe întreg teritoriul, însă legătura dintre ele se făcea foarte repede.

In 1933 se descoperi principiul televiziunii și în două luni de zile, se distribui fiecărui membru al coloniei cîte un aparat de radio televiziune. Banul nu avea nicio valoare.

In luna Aprilie, după o ideie a profesorului de drept politic Cryptons, se înființă postul de radio-emisiune 93!

La 6 Aprilie, începu şirul extraordinar de emisiuni, făcute special pentru fiecare continent în parte. In felul acesta, prin această operă a lor de binefaceri pentru bietele continente părăsite sub jugul banilor şi explotatori, se găseau uniţii cu toţii. Savanţii, muncitorii, scriitorii, inginerii şi femeile, indiferent de funcţiunile sociale pe care le aveau, se simţeau părtaşi, se simţeau colaboratori şi camarazi.

Intreg globul pămîntesc, întreaga sa populaţie care suferea de toate plăgile, primea obolul muncii unei colonii de peste treisute de oameni, care, din iubire pentru omenire, renunţaseră la toate celelalte şi lucrau tot timpul numai pentru binele celorlalţi.

Aici se termină cartea pe care o cetiră pînă acuma copii profesorului Armstrong. La sfîrşitul lecturii, pe care o îndeplinise Mathew, toţii rămaseră pe gînduri.

O voce pe care imediat o recunoscură ca fiind a tatălui lor, se auzi pe neaşteptate dintr'un difuzor:

— Dragii mei, după cum citesc pe feţele voastre, îmi închipui că aţi terminat cartea.

Copii nu răspunseră nimic fiind încă sub înrîurirea lecturii.

— Acum trebue să intraţi în casă, întrucît am să viu şi eu repede la masă.

Cele ce vedeau copii în casa tatălui lor li se părea foarte curios. Toate era extraordinare.

Mîncarea copiilor le era adusă în mod automat. Totul se făcea în mod electric cu energia elementului 93, energia desagregării atomice.

La masă, Richard Armstrong, după ce se uită la cei patru copii ai săi, zîmbi și spuse:

— Dragii mei, cred că această carte v'a arătat, din plin, că există și altfel de eroisme, decît cele din războaie. Este eroismul de a renunța la tine însuși pentru binele omenirei.

Cu începere din ziua următoare, Mathew, Marck, Luca și Joanna, întovărășiți de bătrînul Tommie, vizitară pe rînd minunile technice și naturale care se aflau pe teritoriul 93.

Vizitară postul de radio-emisiune, pe care de atîtea ori îl auziseră cu emoție.

S'au plimbat de asemenea pe la cascada artificială pe unde pătrunsesere în teritoriul 93,

Toții inginerii și toți muncitorii erau foarte drăguți și serviabili cu feciorii profesorului Armstrong.

După ce aproape toată ziua se plimbaseră prin cuprinsul teritoriului 93, cînd ajunseră acasă, primiră dela tatăl lor un bilet.

În el scria:

„Duceți-vă imediat direct la postul de radio-difuziune.

Tata".

La 7,45 se aflară în sala de emisiune a postului de radio. Nu era încă nimeni. Pînă la 8 însă, se strînsese toată colonia aicia. Pe semne că se va transmite prin postul de radio 93, ceva atît de important, cum de mult nu mai se auzise. Toată lumea, tot globul, toate planetele trebuiau să asculte. La 8 şi un minut precis, se ivi în sala de emisiune profesorul Armstrong şi profesorul Noe Neagoe. Se duse în faţa microfonului. Şi începu :

— „Cetăţeni din lumea întreagă, oameni ai păcii şi bunei voinţi, postul de radio emisiune 93, vă anunţă cea mai ne aşteptată veste care a transmis-o pînă acum. Este vorba despre prelungirea vieţii. In urma studiilor noastre, am putut obţine o inimă artificială, care nu se va uza niciodată. Mai mult nu vă putem spune. Cercetările noastre nu sunt încă terminate. Insă nădejdea nu trebue pierdută căci începutul există. Vom învinge Moartea ! Vom învinge suferinţa şi nedreptatea, Nu vor mai fi războaie. In următoarele trei zile ascultaţi veşti noui.

Şi cu acest discurs ţinut în faţa unei omeniri întregi, se termină povestea aceasta, povestea unui grup de oameni pierdut undeva în centrul Africei. Se pare că au înţeles că viaţa noastră nu este nimic faţă de ceea ce putem face pentru viaţa altora.

SFÂRŞIT

EDITURA A. B C.

Preţul Lei 30.000